

BASIN AÇIKLAMALARI

EMO 48. DÖNEM BASIN AÇIKLAMALARI VE BASIN BÜLTENLERİ

EMO 48. ÇALIŞMA DÖNEMİ BAŞLADI

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) 48. Olağan Genel Kurulu kapsamında 10 Nisan 2022 tarihinde seçilen 48. Dönem Yönetim, Onur ve Denetleme kurulları, 16 Nisan 2022 tarihinde törenle görevi devraldı. Yönetim Kurulu yaptığı ilk toplantıda görev dağılımını gerçekleştirdi. EMO 48. Dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Mahir Ulutaş, Başkan Yardımcılığını Mehmet Orak, Yazmanlığı Eylem Ölmezoğlu, Saymanlığı Mehmet Mazmanoğlu üstlenirken, Ogün Sıy, Tayfun İşbilen ve Mehmet Özdağ Yönetim Kurulu Üyesi oldular.

EMO 48. Dönem Denetleme Kurulu Başkanlığı'na Suat Yılmaz, Raportörlüğe Recai Seymen seçildi. EMO Onur Kurulu'nun bazı üyeleri yurtdışında olduğu için görev dağılımının daha sonra yapılmasına karar verildi.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Başkanı **Mahir Ulutaş**, ODTÜ Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü mezunu olup, halen özel sektörde çalışmalarını sürdürüyor. EMO Ankara Şubesi 17. Dönem Yönetim Kurulu Sayman Üyeliği ve EMO 40. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptı. EMO İzmir Şubesi'nde 28. Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı, 29. Dönem Yazman Üyeliği, 30 ve 31. dönemler Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini üstlendi.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Mehmet Orak**, Dicle Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Halen özel sektörde kendisine ait firmada mesleki çalışmalarını sürdürüyor. EMO Diyarbakır Şubesi 17, 18, 19 ve 20. dönemler yönetim kurulunda sırasıyla Sayman, Başkan Yardımcısı ve Başkan olarak görev yaptı. 46. Dönem'de EMO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi oldu.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Yazmanı **Eylem Ölmezoğlu**, Pamukkale Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. EMO Denizli Şubesi'nde teknik müdürlük yaptı. 2014 yılından bu yana Muğla Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nda Sinyalizasyon Sistemleri Sorumlusu olarak çalışıyor. EMO Denizli Şubesi 10 ve 11. dönemler yönetim kurulunda Başkan Yardımcılığı ve EMO 47. Dönem'de Onur Kurulu Raportörlüğü yaptı.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Saymanı **Mehmet Mazmanoğlu**, Yıldız Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Halen özel sektörde çalışıyor. EMO 37. Dönem Denetleme Kurulu Üyeliği, 40. Dönem Yönetim Kurulu Üyeliği ve 33. Dönem EMO İstanbul Şube Saymanlığı yaptı.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Ogün Sıy**, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Telekomünikasyon sektöründe yurtiçi ve yurtdışında danışman ve yönetici olarak çalıştı. Halen özel bir firmada yönetici olarak çalışmaya devam ediyor.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Tayfun İşbilen**, İTÜ Elektrik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Özel sektörde yazılım geliştirme uzmanı ve proje yöneticisi olarak çalıştı. 2019 yılından bu yana İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSKİ Bilgi İşlem Dairesi Başkanı olarak görev yapıyor. EMO İstanbul Şubesi'nde 40. Dönem Yönetim Kurulu Yazmanlığı ve EMO 45. Dönem Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komisyonu Başkanlığı görevlerini üstlendi.

48. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Mehmet Özdağ**, Uludağ Üniversitesi Elektronik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. Türk Telekom Samsun İl-Bölge Müdürlüğü'nde Bilişim Ağları, Data, Transmisyon; Network Planlama Kurulum; Enerji ve Soğurma Sistemleri birimlerinde Mühendis, Başmühendis ve Müdür olarak görev yaptı. EMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu'nda çeşitli dönemlerde Yazman, Üye ve Başkan olarak yer aldı. EMO 47. Dönem'de Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı. Halen Nükleer Karşıtı Platform ve Samsun Çevre Platformu Sözcülüğü görevlerini yürütüyor.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

17 Nisan 2022

NÜKLEER ÇÖZÜM DEĞİL RİSK

Son aylarda birincil enerji kaynaklarında yaşanan fiyat artışlarıyla ortaya çıkan enerji krizine karşı nükleer enerjinin çözüm sağlayacağına yönelik yorum ve değerlendirme sayısının arttığına şahit oluyoruz. Avrupa ülkelerindeki bazı nükleer santrallerin kapatılma tarihlerinin erteleneceği tartışmaları içinde, Türkiye için de nükleerin bir seçenek olduğu iddia edilmektedir.

Öncelikle ülkemizde inşa edilen Akkuyu Nükleer Santrali, dünya genelinde “yap-işlet-sahip ol” modeliyle hayata geçirilmek istenen tek santraldir. Devreye girdiğinde Türkiye, kendi topraklarında yabancı bir devletin nükleer santral kurmasına izin veren dünyadaki tek ülke olacaktır. Teknolojisinden, yakıtından, işletmesine kadar bütünüyle dışa bağımlı olmaktan öte bu santral, Rusya’nın uluslararası anlaşmayla korunan ülkemizdeki mülkü niteliğindedir. Ülkemizin bu santralin kurulmasından kaynaklı herhangi bir çıkarı söz konusu değildir. Aksine bir dizi yükümlülük ve risk üstlenilmektedir. Dahası 8 Mart 2022 tarihli 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu ile atıklar ve kaza sorumluluklarının üstlenilmiş olması alınan riskin boyutunu ciddi oranda artırmıştır. Santralin kurulacağı yaklaşık 225 hektarlık ülke toprağı, kamuya kapalı ve Rusya’nın hak sahibi olduğu “yasaklı bir bölge” haline gelmiştir.

Rusya’ya, 15 yıl boyunca burada üretilecek elektriğin yarısına 12,35 dolar sentlik (yaklaşık 1,8 TL) alım garantisi verilmiştir. Kanun niteliğindeki uluslararası anlaşmayla garanti edilen bu rakam, karaborsa olarak tabir edilen serbest piyasada oluşan ortalama piyasa takas fiyatı üzerinde de uzun vadeli olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Hesaplamalarımıza göre, 15 yılda 285 milyar kWh enerji karşılığında Rusya’ya en az 35,2 milyar dolar (Yaklaşık 514 milyar TL) ödenecektir. Dahası enerjinin diğer yarısı serbest piyasada işlem görecektir. Serbest piyasada hangi rakamlardan satılacağı belirsiz olsa da 15 yıl boyunca yenilenebilir kaynakların gelişimi üzerinde olumsuz etkileri olacağı şimdiden ifade edilebilir. Doğalgaz ve ithal kömür için verilen alım garantileri biter bitmez bu santrallerin serbest piyasa şartlarında rekabet edemez duruma düşerek atıl kapasiteye dönüşmüş olduğu düşünülürse ve üretim maliyeti daha düşük santrallerin atıl kaldığı, kapatılmaları için kapasite teşviki adı altında ekstra ödemeler yapıldığı hatırlanırsa nükleer santralin arz güvenliğine hizmet edeceğini varsaymak doğru değildir.

Şu anda yaşanan enerji krizi, kurulu güç ve santral eksikliğinden değil, yıllar içinde alım garantileriyle pahalı ithal kaynaklara dayalı üretim tesislerinin payının yükseltilmesinden kaynaklanmaktadır. Maliyetleri artan doğalgaz ve ithal kömüre bağımlılığa, daha pahalı olan nükleerin çözüm olarak sunulması akla aykırıdır. Avrupa ülkelerinde nükleer santrallerin kapatılmalarının ertelenmesi tartışmaları,

büyük ölçüde Rusya'ya bağımlı oldukları doğalgazın payının sınırlandırılması fikri etrafında şekillenmektedir. Oysa ülkemizde yapımı süren nükleer santral zaten bütünüyle Rusya'ya bağımlıdır. Rusya'ya olan petrol, doğalgaz ve ithal kömür bağımlılığımızın yanına nükleerin de eklenmesi, arz güvenliğinin yanında ülke güvenliği için de risk yaratacaktır.

Arz güvenliği korunarak, dünya genelinde spot piyasalarda dalgalanan enerji maliyetlerinden etkilenmemenin yolu, enerji verimliliği olanaklarının değerlendirilmesinden ve enerji alanının merkezi bir plan ve kamusal bir anlayışla ele alınmasından geçmektedir. Akkuyu Nükleer Santralı'nın finansmanında kullanılacak en az 514 milyar TL olması beklenen kamu kaynağı, yenilenebilir enerji yatırımlarına ve enerjinin etkin kullanılmasını sağlayacak teknolojileri geliştirmeye yönlendirilmelidir. Önümüzdeki dönemde, kısıtlı kamu kaynaklarının, kısa ve orta vadede atılacak "çılgın" projelere değil, toplum yararına sonuç üretecek yatırımlara yönlendirilmesini bekliyoruz. Enerji yönetimi siyasi ve ticari çıkarlardan uzak, şirketlerin çıkarlarını değil, toplum yararını koruyacak özerk bir yapılmaya bırakılmadan; enerji güvenliği sağlanamayacağı gibi enerji maliyetleri ülkemizdeki enflasyonu körükleyen ana unsurlardan biri olmaya devam edecektir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

20 Nisan 2022

Kamulaştırma Programı İçin Çağrı...

ÖZELLEŞTİRMENİN SONU KARANLIK OLDU, TEK ÇÖZÜM KAMULAŞTIRMA

Tarihin teknolojik olarak en ileri seviyelerini yaşadığımız bu dönemde dünya genelinde milyarlar, ülkemizde ise milyonlar temel enerji kaynaklarına erişmekte zorluk yaşıyor. Fosil kaynakların tükenmekte olduğu, alternatif enerji kaynaklarının geliştirilemediği, kapitalizmin sınırsız büyüme zorunluluğunun yeryüzünde canlılığın devamını tehdit eder hale geldiği distopik bir geleceğin fragmanlarını bugünden yaşıyoruz. Enerji tekelleri bir yandan gezegenin doğal kaynaklarını yağmalarken, bir yandan da milyarları yoksullaştırıyor. Dünya Bankası ve IMF'nin şekillendirdiği neoliberal ekonomi politikaları her geçen gün daha fazla yoksul yaratırken, varlıkların daha az sayıda kişide toplanmasına yol açıyor.

Ülkemizde de, elektriğe 2022 yılbaşı itibarıyla yapılan yüksek oranlı zamlar, doğrudan etkilediği enflasyon ve zirve noktasına ulaşan hayat pahalılığı ülke gündemindeki yerini korurken, enerji yoksulluğu içinde günlük ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale gelen vatandaşlarımızın sayısı her geçen gün büyüyor. Faturasını ödeyemeyen milyonlarca kişi kesintilerle karşılaşırken, 21. yüzyılda artık bir insan hakkı olarak kabul edilen enerjiye erişimi kısıtlanmış durumda. 2021 yılı itibarıyla elektrik kesintisi yaşayan abone sayısının 3 milyon 449 bin 344 gibi inanılmaz bir sayıya ulaştığını görüyoruz. **Gün geçtikçe açığa çıkıyor ki, toplum olarak elektrik alanındaki özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarının maliyetini karşılayamaz noktaya geldik.** Milyonlarca hanede kesinti yaşanırken, milyonlarca konutta ödemeler ancak sosyal yardımla yapılabiliyor. Isıtmada ve soğutmada elektrik kullanan batı ve güney illerimizdeki aileler, elektrik faturası korkusuyla yaşamlarını sürdürüyor. Fatura bedelleri kiralarnı aşılıyor, başta esnaf olmak üzere ticarethaneler ayın bir kısmında bu faturalar için çalışıyor. Aylık gelirin, akaryakıt, elektrik ve doğalgazdan artırılan bölümü ise yüksek enerji maliyetleri nedeniyle pahalılaştan temel gıda maddelerinde tükeniyor. **Yoksullaştan yurttaşların alım gücü hızla açlık sınırına doğru geriliyor.**

Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli olarak sunulacağı iddiasıyla gidilen özelleştirmelerin Türkiye'yi getirdiği nokta, arz güvenliğinden yoksun, pahalı ve şeffaflıktan uzak bir yapı olmuştur. Bir avuç sermayedarın kârını artırmak pahasına, milyonlar karanlığa mahkum edilmektedir. Özelleştirme ve piyasalaştırma; kaynak sıkıntısı yokken bile arz güvenliği için tehlikedir. **Özelleştirme ve piyasalaştırma; pahalı, kalitesiz ve kesintili enerji demektir.**

Özelleştirme ve piyasalaştırma; plansızlık, israf, bolluk içinde yokluk demektir. Doğal tekel olan enerji alanında yaratılan “serbest” piyasa, genel ekonomiyi bile tehdit eder noktaya gelmiştir. Özelleştirme bedelleri için uluslararası finans çevrelerinden alınan döviz bazlı krediler başta olmak üzere, enerji şirketlerinin borcunu kapatma odaklı politikalar; yurttaşları hızla yoksullaştırmıştır. **Her koşulda şirketlerin kârlarını artırmaya odaklanan enerji politikaları, kelimenin tam anlamıyla yolun sonuna gelmiştir.**

Ülkemizin 2001 yılından sonra ağırlaşan bu neo-liberal tahribatı tersine çevirmek için artık bekleme lüksü yoktur. Açıklıkla söylenmelidir ki, kamuoyunda sıklıkla dile getirilen “zamların geri çekilmesi” haklı talebi gerçekleşse dahi çözüm için yeterli olmayacaktır. Elektrik Mühendisleri Odası’nın daha önce de pek çok kez dile getirdiği gibi köklü çözüm; kamusal bir hizmet ve bir insan hakkı olan elektrik hizmetinin kamu eliyle verilmesidir. Enerji, kâr odaklı özel sektörün ticari faaliyet alanı olmaktan çıkartılarak kamusal alana çekilmelidir. Özelleştirmeler durdurulmalı, dağıtım şebekeleri tekrar kamu işletmesine geçirilmeli, kamunun bu alana yatırım yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, üretim, iletim ve dağıtımıyla dikey entegre bir kamu tekeli tekrar kurulmalıdır.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, başta **siyasi partiler olmak üzere toplumun tüm kesimlerini, bugünden başlamak üzere kademeli ve kapsamlı bir kamulaştırma programı oluşturmak için göreve davet ediyoruz.** Odamız emekçi halktan yana geleneği ve 68 yıllık mesleki birikimiyle, merkezi planlama ve kamusal anlayışla enerji alanını yönetecek, siyasi ve ticari baskılardan uzak, özerk bir yapı kurulmasına katkı vermek için göreve hazırdır.

Özelleştirmenin Sonu Karanlık Oldu!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

22 Nisan 2022

YARGI YANGIN GÜVENLİĞİ İÇİN SON NOKTAYI KOYDU

Ülkemizde yangın algılama ve uyarı sistemlerinin kullanılması gerekliliği ve hangi binalarda kullanılacağı, “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 19 Aralık 2007 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmeliğin kamunun can güvenliğini tehlikeye atan maddeleriyle ilgili olarak gerek hazırlık sürecinde, gerekse yayımlandıktan sonra yazılı ve sözlü itirazlarda bulunmuş, ancak sonuç alınamaması nedeniyle konuyu yargıya taşımıştı.

Davaya bakan Danıştay 10. İdaresi’nce yürütmenin durdurulması talebi reddedilirken, EMO’nun itirazı üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, yoğun kullanılmasına rağmen bazı küçük veya alçak binalarda otomatik yangın algılama sistemleri kurulmasını zorunlu tutmayan hükümlerin yürütmesini 2009 yılında durdurmuştu. Süreç içinde Danıştay 10. Dairesi tarafından 16 Ekim 2012 tarihinde dava reddedilmiş; yapılan temyiz başvurusu üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2015 yılında yine yangın algılama ve uyarı sistemlerinin kurulması gereken binalara ilişkin hükümler açısından kararı bozmuştu. Bunun üzerine davayı yeniden ele alan Danıştay 10. Dairesi, 28 Aralık 2021 tarihinde yönetmeliğin “Otomatik Algılama Sistemi Gereken Binalar” başlıklı Ek-7 maddesini kısmi olarak iptal etmiştir.

Danıştay kararında daha önce yaşanan bazı faciaları anımsatacak şekilde şöyle denilmiştir:

“Sağlık ve eğitim tesislerinde, toplanma amaçlı binalarda, insanların yoğun olarak bulunduğu endüstriyel amaçlı binalarda ve ticari amaçlı binalarda çıkacak bir yangının erken algılanarak bu tür binaların erken tahliyesinin hayati öneme sahip olduğu çekişmesiz olup bu tür binalarda yangın algılama ve uyarı sistemlerinin bulunmamasının olumsuz sonuçları yaşanan olaylarla da somut olarak kanıtlanmış bulunmaktadır.”

Kararda, her türlü eğitim ve sağlık tesislerinde, ticari amaçlı binalarda, endüstriyel amaçlı binalar ile insanların yoğun olarak bulunduğu, yeme, içme, eğlence, müzik, sergi alanları ve terminaller gibi toplanma amaçlı binalarda herhangi bir kısıtlama olmaksızın yangın algılama sistemlerinin bulundurulması gerektiği vurgulanmıştır. Danıştay bu nedenle, yönetmeliğin eki Ek-7’de yer alan, yapı yüksekliğinden alçak veya toplam kullanım alanından düşük olan belirtilen türdeki yapılar için yangın algılama sistemi bulundurulması zorunluluğu öngörülmemesine ilişkin dava konusu Yönetmelik hükümlerinin ilgili yasa ve kamu yararına uygun olmadığına karar vermiştir.

Yönetmeliğin Ek-7. maddesinin “Kurum Binaları” bölümünde, “Eğitim Tesisleri” için 21.5 metreden alçak veya 5 bin metrekareden küçük, “Yataklı Sağlık Tesis-

leri”nde 6.5 metreden alçak veya bin metrekaleden küçük, “Ayakta Tedavi ve Diğer Sağlık Tesisleri” için ise 21.5 metreden alçak veya 2 bin metrekaleden küçük binalar için otomatik yangın algılama sistemleri kurulmasına gerek olmadığı düzenlenmişti. “Ticaret Amaçlı Binalar” bölümünde 12.5 metreden alçak veya 2 bin metrekaleden küçük ve “Endüstriyel Amaçlı Yapılar” bölümünde 21.5 metreden alçak veya 7 bin 500 metrekaleden küçük binalar için de otomatik algılama sistemi kurma zorunluluğu getirilmemişti. Aynı maddenin “Toplanma Amaçlı Binalar” bölümünde ise “Yeme İçme” ve “Eğlence” tesisleri için 12.5 metreden alçak veya 2 bin metrekaleden küçük binalar ile 6.5 metreden alçak veya 5 bin metrekaleden küçük “Müze ve Sergi Alanları” ile “Terminaller” de otomatik yangın sistemi kurma zorunluluğu dışında bırakılmıştı.

Danıştay kararı, getirdiği sınırlama ya da muafiyetler nedeniyle birçok binayı yangın güvenliği önlemlerinden yoksun bırakan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik’in ilgili maddesine yönelik EMO’nun haklı itirazının, 14 yıllık hukuk mücadelesinin ardından yargı tarafından da onaylanması anlamına gelmektedir. Binalarda çıkacak yangınlara olabildiğince erken müdahale edilebilmesi için, teknolojik olarak en önemli güvenlik önlemleri yangın algılama ve uyarı sistemleridir. Dolayısıyla binaların yüksekliği veya alanı gerekçe gösterilerek bu sistemlerin yapılma zorunluluğunun ortadan kaldırılması kamunun can güvenliğini ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Danıştay’ın iptal ettiği hükümler Kurum Binaları (eğitim tesisleri, yataklı sağlık tesisleri, ayakta tedavi ve diğer sağlık tesisleri); Ticaret Amaçlı Binalar; Endüstriyel Amaçlı Yapılar ve Toplanma Amaçlı Binaları (yeme, içme, eğlence, müze ve sergi alanları, terminaller) kapsamaktadır. Yönetmeliğin bilime ve tekniğe uygun olmayan, kamu güvenliği ve sağlığı açısından oluşacak tehlikeleri önlemekten yoksun olan söz konusu hükümleri Danıştay 10. Dairesi’nin kararı doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

EMO, ilgili mevzuat değişikliği çalışmasının yapılması ve uygulamaya geçirilmesi konusunda 26 Nisan 2022 tarihinde Cumhurbaşkanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na yazılı olarak başvurmuştur. Konu Odamız tarafından titizlikle takip edilmektedir. 2009 yılında Bursa Şevket Yılmaz Devlet Hastanesi’nde, 2016 yılında ise Adana’da özel bir yurttan çıkan yangın facialarının bir daha yaşanmaması adına sorumlu kurum ve kuruluşları ilgili düzenlemeler konusunda göreve çağırıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

27 Nisan 2022

EPDK ENFLASYONU KÖRÜKLEMeye DEVAM EDİYOR

“Son Kaynak Tedarik Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” ile serbest tüketici olmasına rağmen tedarikçi bulamayan veya mevcut sözleşmesi iptal edilen yüksek tüketimli abonelere, 2018’den bu yana “özel” bir tarife uygulanıyor. Tebliğ kapsamında 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren ise limit değişikliğine gidiliyor. 2018’de 50 milyon kilovatsaat (kWh) olan yıllık limit, 2019’da 10 milyon kWh’e, 2020’de 7 milyon kWh’e düşürülmüştü. 2022 için belirlenen 3 milyon kWh’lik limit şirketler açısından yeterli bulunmayınca, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’nun (EPDK) 31 Mart 2022 tarihli kararıyla 1 Temmuz 2022’den geçerli olmak üzere 1 milyon kWh’e düşürüldü.

Karaborsa “Baz Yüke” Dönüştü

“Karaborsa” olarak tabir edilen spot piyasada şekillenen Piyasa Takas Fiyatı (PTF) ve döviz kuruna bağlı olarak değişen Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) maliyetleri, bu abonelere doğrudan yansımaktadır. Ulusal tarifeden enerji alma şansı kalmayan bu aboneler, görevli tedarik şirketinin uyguladığı son kaynak tarifesi ile tedarik şirketlerinin yüksek fiyat teklifleri arasında tercih yapmak zorunda kalmaktadırlar. Limit düşüşleriyle kapsama alınan yeni aboneler, tedarik şirketleriyle ikili anlaşma yapmaya zorlanmaktadır. Uygulama; tedarikçi firmalara ulusal tarifenin üstünden fiyat verme olanağı sağlarken, rekabet görünüşü altında sürekli zam üreten tekelleşmiş “serbest piyasanın” ayakta durmasına da hizmet etmektedir.

Kapsam içine girecek abonelere, görevli tedarik şirketlerinden enerji almaya devam etmeleri durumunda, normal sanayi veya ticarethane tarifesi artık uygulanmayacaktır. Şu anda ulusal tarifeden enerji alan ve yıllık tüketimi 1 milyon kWh düzeyinde bulunan sanayi ve ticarethanelere aylık ortalama 230 bin TL düzeyinde fatura gelmektedir. Bu kuruluşların enerji maliyetleri, 1 Temmuz’dan sonra her hâlükârda artacaktır. Tedarikçi bulup ikili anlaşma yapmayan kuruluşlara, tebliğde yer verilen ve yüksek değerlerin oluşmasına neden olan formüle göre fatura kesilecek. Spot piyasada çeşitli kısıtlar nedeniyle oluşabilecek yüksek maliyetleri abonelere doğrudan yansıtacak bu tarife modelinde, aynı tüketim için aylık bazda değişken faturalar oluşabilmektedir.

Yük Büyütülüyor

Öte yandan EPDK’nın 28 Mayıs 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan kararıyla, elektrik üretim şirketlerine spot piyasada daha yüksek fiyat teklifleri verme olanağı yaratıldı. kWh başına 2.75 TL olan azami fiyat sınırı, 3.2 TL’ye yükseltildi. 18 Mayıs’ta 2.5 TL olan bu değer, 19 Mayıs’ta 2.75 TL’ye yükseltilmişti. Böylece aynı ay içinde elektrik üretim şirketlerine 2 kez fiyat yükseltme olanağı yaratılmış oldu. Azami fiyatın yüzde 30’a yakın bir düzeyde artırılması, kuşkusuz önümüzdeki dönemde PTF’nin daha yüksek şekillenmesine neden olacaktır. Önümüzdeki aylarda, klima kullanımıyla birlikte talep fazlalığı oluşmasıyla PTF’nin tavana yakın düzeylerde

şekillenmesi beklenmektedir.

Zam Dolaylı Yansıyor

Şüphesiz sanayi kuruluşları ürünlerine, ticarethaneler hizmetlerine zam yaparak, bu maliyetleri yurttaşlara yansıtmayı tercih edecektir. Akaryakıt zamlarının taşıma maliyetlerini artıracığı düşünüldüğünde, konutlara elektrik zammı yapılmassa da önümüzdeki yaz aylarında hane halkının tüm harcama kalemlerine bu maliyetler yansiyacaktır. Artan tepkiler nedeniyle konutlara doğrudan zam yapmaktan kaçınan AKP Hükümeti'nin, enerji maliyetlerini dolaylı olarak yansıtmayı tercih ettiği anlaşılmaktadır. Temmuz ayından itibaren devreye girecek bu örtülü zam; elektrik enerjinin temel girdilerinden biri olması nedeniyle, yaz aylarında iğneden ipliğe tüm ürün ve hizmetlerin zamlanmasına yol açacaktır.

Çöken Piyasa “Can Suyuna” Doymadı

Enerji talebi azaldığında salgın döneminde diğer üreticilere kıyasla teklifleri yüksek kaldığı için üretim miktarları düşen doğalgaz santrallerine “kapasite teşviki” adı altında ek gelir sağlanmıştı. Talebin arttığı bu dönemde ise daha yüksek fiyat teklifi verme olanağı yaratılması kabul edilemez. Enerji şirketlerine her dönemde sıfır risk, maksimum kârlılık sağlanması serbest piyasa kurallarının bile işletilmediğini göstermektedir. EPDK'nın kamu yararına aykırı olarak piyasaya yaptığı bu tip müdahaleler, enerji şirketlerine fahiş kâr olanakları yaratırken, sanayi başta olmak üzere tüm ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilemektedir.

Bir sektörde anlık kâr oranını artırmak için gerçekleştirilen bu tip müdahalelerin, bir bütün olarak sanayi için büyük tahribata neden olduğu açıktır ve bunun doğal bir sonucu olarak da işsizlik ve yoksulluk kalıcı hale gelmiştir. Uzun süredir tüm sektörlerde artan enerji maliyetlerinin, işçilik giderlerinin reel olarak düşürülmesiyle dengelendiği bir yoksullaştırma ve sermaye transferi sürecini hep birlikte yaşıyoruz.

Enerjinin, kâr odaklı ticari faaliyet alanı olmaktan çıkartılarak, yeniden kamu hizmeti olarak yapılandırılması, yurttaşların olduğu kadar sanayiciler başta olmak üzere tüm üretici kesimlerin de yararına olacaktır. Kamunun enerji alanına yatırım yapmasının önündeki “ideolojik” engeller kaldırılarak, üretim, iletim ve dağıtımıyla dikey entegre bir kamu tekeli tekrar kurulmalıdır. Önümüzdeki aylarda da artması beklenen enflasyonla etkin bir mücadele için “planlı” enerji yönetimine geçilmesi artık zorunluluk haline gelmiştir. Asgari ücretle geçinen geniş halk yığınlarının bu enerji yönetim modelinin yükünü daha fazla kaldıramayacağı uyarısını tekrar ederek, tarifelerin acilen ticari müdahalelerden uzak özerk bir yapı tarafından belirlenmesi çağrımızı yeniliyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

30 Mayıs 2022

ZAM ZEMBEREĞİ BOŞALDI

Elektrik tarifeleri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından her 3 ayda bir Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının başında geçerli olacak şekilde yılda 4 kez güncelleniyor. Ancak EPDK tarafından bu kez 1 Haziran 2022 tarihinden geçerli olmak üzere, normal tarife güncelleme dönemi beklenmeden acil zam yapıldı.

Açıklanan tarife üzerinden EMO tarafından yapılan hesaplama göre, 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam standardı için tüketileceği varsayılan 230 kWh'lik faturanın toplam bedeli bir önceki aya göre yüzde 15 artarak 332.5 TL'ye yükseldi. Fatura kalemlerine bakıldığında perakende enerji bedeline yüzde 21.1 zam yapılırken, dağıtım bedeli sabit tutularak, fatura toplamının yüzde 15 artmasının sağlandığı görülmektedir. Tüketimlerinin eşit olması durumunda Haziran faturası, Mayıs ayına göre 43.4 TL daha fazla gelecektir.

Yıllık Zam Oranı Yüzde 82'ye Ulaştı

Aralık 2021'de aynı tüketim değeri için 211 TL fatura düzenlendiği düşünülürse, 230 kWh'lik tüketimi olan aileler için 6 aylık dönemdeki zam oranının yüzde 58 olduğu hesaplanmaktadır. Haziran 2021'de ise 183.1 TL olarak gelen fatura aradan geçen 1 yıllık dönemde yüzde 82 artarak 332.5 TL'ye yükselmiştir. Günlük 8 kWh olarak belirlenen ve 30 günlük 240 kWh'a denk gelen ilk kademe sınırı geçen aileler için tüketimlerine paralel olarak zam oranı da büyümektedir.

4 Kişilik Ailenin 230 kWh Tüketim Üzerinden Konut Faturası-TL						
Fatura Kalemleri	Tüketim (kWh)	Nisan-Mayıs 2022		Haziran 2022		Fark %
Perakende Enerji Bedeli		Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	
	230	0,78919	181,5	0,955452	219,8	21,1
	0	1,343397	0,0	1,59279	0,0	
Dağıtım Bedeli	230	0,335187	77,1	0,335187	77,1	0,0
Fon ve vergiler hariç fiyat			258,6		296,8	14,8
Bel. Tük.Ver. (%)		5	9,1	5	11,0	21,1
KDV Öncesi Toplam			267,7		307,8	15,0
KDV (%)		8	21,4	8	24,6	15,0
Genel Toplam			289,1		332,5	15,0

Açıklanan tarifeye Son Kaynak Tedarik Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında düşük tüketimli olarak tanımlanan sanayi ve ticarethane gruplarına ise yüzde 25 oranında zam yapıldı. Yıllık tüketimi 1 milyon kWh'ı aşan sanayi ve ticarethane aboneleri ise 1 Temmuz'dan itibaren tebliğ kapsamında yüksek tüketimli abone sayılmaya başlayacaklar. Bu abonelerin faturaları spot piyasada oluşan maliyetlerin doğrudan yansıtılmasına dayalı bir formül ile hesaplanmaktadır. Geçtiğimiz ay enerji üretim şirketlerinin spot enerji borsasına verdikleri tekliflerin üst sınırı 1 kWh enerji için 2.5 TL iken, önce 2.75 TL'ye sonra 3.2 TL'ye yükseltildi.

Aynı ay içinde borsada oluşan piyasa takas fiyatlarının yükselmesine neden olacak üst sınırın 2 kez yükseltilmesi ve tarife düzenlenme dönemi olmamasına rağmen Haziran ayında tüm tüketici gruplarına doğrudan zam yapılması, piyasanın maliyet artışlarını dengeleyemediğini göstermektedir. Haziran ayında yapılması beklenmeyen bu zam, elektrik enerjinin temel girdisi olması nedeniyle; yalnızca faturalara yansımayacaktır, aynı zamanda işneden ipliğe tüm mal ve hizmetlerin bir kez daha zamlanmasına neden olacaktır. Aynı gün elektrik üretiminde kullanılan doğalgaza yüzde 16 daha zam yapılması önümüzdeki aylarda elektrik maliyetlerindeki artışın devam edeceğini göstermektedir.

Enerjideki yönetim krizi, kalıcı bir hiperenflasyon dönemini tetikleme seviyesinde bir riske dönüşmek üzeredir. Geline nokta da tablo çok açıktır. Yıllar içinde kamu tekeli parçalanıp özel tekeller yaratılırken, alan birkaç özel sermaye grubunun kısa vadeli kar realizasyonu hırsına teslim edilmiştir. Toplum yararını dikkate almayan, kamusal planlamayı, denetimi ve kamusal üretimi reddeden, kamu kaynaklarını özel şirketlere aktarmaya ve belirli sermaye gruplarının çıkarlarını azamileştirmeye yönelik enerji politika ve uygulamalarının sonucu ortadadır. Enerji fiyatları tüm toplum için sürdürülemez oranda artmış, enerji yoksulluğu ve yoksunluğu hızla öncelikli bir gündem haline gelmiştir. Yoksul halk en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz haldedir ve daha da vahimi yaşanan enerji krizi yakın vadede gıda başta olmak üzere tüm alanlara yayılmak üzeredir.

Özetle, yaşanan 40 yıllık özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları enerji alanını yönetilemez hale getirmiştir. Sorunları aşmak, krizden mümkün olan en çabuk şekilde ve en az hasarla çıkabilmek için yurttaşların ve toplumun vazgeçilmez gereksinimlerinin karşılanmasında toplumsal yarar esaslarını temel alan demokratik bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifi ile kamucu, toplumcu bir programın uygulanması zorunludur.

Bu çerçevede tüm özelleştirmeler durdurulmalı, kamunun bu alana yatırım yapmasını engelleyen yasal veya fiili engeller ortadan kaldırılmalı, gerek elektrik gerekse petrol ve doğalgaz alanlarında dikey entegre bir kamu tekeli tekrar kurularak, kamu mülkiyetindeki bu kuruluşların çalışanlarının yönetim ve denetimde söz ve karar sahibi olduğu, liyakati esas alan nitelikli yönetimlere sahip

olmaları sağlanmalıdır. Aynı şekilde enerjinin bir insan hakkı olduğu gerekçesiyle tüm hanelere yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayacak kadar su, elektrik ve doğalgaz ücretsiz temin edilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
1 Haziran 2022

OECD VERİLERİ ZAM GEREKÇELERİNİ YALANLIYOR

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) elektrik, gaz ve yakıt fiyat artışlarını dikkate alarak hazırladığı tüketici fiyatları bazlı enerji endeksi, siyasi iktidarın ülkemizdeki enerji zamlarının, yurtdışında oluşan maliyet artışlarından kaynaklandığı ve yurttaşlara yansımalarının düşük seviyede tutulduğuna yönelik iddialarını doğrulamıyor. Diğer OECD ülkelerindeki tüketicilerin bahsi geçen artışlardan Türkiye'deki tüketiciler kadar etkilenmediği görülmektedir.

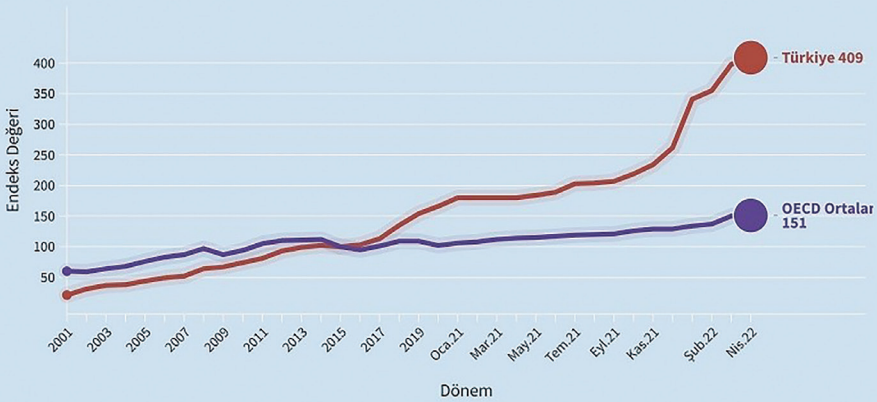
Bilindiği üzere siyasi iktidar, elektrik, doğalgaz ve akaryakıtta ardi ardına yapılan zamlar için dünyadaki fiyat artışlarını gerekçe gösteriyor. Oysa çeşitli ülkelerdeki enerji borsalarından anlık olarak oluşan geçici fiyat dalgalanmalarından örneklerle pahalı enerji gerçeğini gizlemeye çalışıldığı, OECD verileri ile bir kere daha net bir şekilde görülmektedir.

OECD Enerji Endeksi Gelişimi

Türkiye - OECD Ortalaması Kıyaslaması

(2015=100)

Yenile - Oynat

OECD'nin 2015'i baz yıl olarak gerçekleştirdiği enerji endeksi incelendiğinde, Türkiye'nin OECD ortalaması ile arasındaki makasın düzenli olarak açıldığı görülmektedir. Mart 2022 itibarıyla Türkiye'nin endeks değeri 409'a ulaşırken, aynı ayda OECD ortalaması 151'de kaldı. Baz yıl kabul edilen 2015'den bu yana ülkemizdeki enerji fiyatlarındaki artış oranı yüzde 309 olurken, OECD ülkelerinin

ortalamasındaki artış yüzde 51 olarak belirlendi. OECD verileri, 2015 yılından bu yana ülkemizde OECD ortalamasından 6 kat daha fazla zam yapıldığını ortaya koymaktadır.

Salgın Sonrası Fiyatlar İkiye Katlandı

Salgın sonrası birincil kaynaklarda başlayan arz krizinin yaşandığı döneme bakıldığında ise Temmuz 2021 itibarıyla OECD'nin ortalamasında endeks değerinin 120 olduğu, ülkemiz değerinin ise 203 olduğu görülmektedir. **Tüm dünyada birincil enerji kaynaklarının en yüksek değerlere ulaştığının ifade edildiği Temmuz 2021–Nisan 2022 arasındaki dönemde, OECD genelinde tüketicilere yansıyan zam oranı yüzde 26 ile sınırlı kalırken, bu rakam ülkemizde yüzde 102 düzeyinde gerçekleşti.** Enerji krizinin yaşandığı söz konusu dönemde OECD ortalamasının 4 katı daha fazla zam yapıldığı görülmektedir. **Rusya–Ukrayna savaşı dolayısıyla Şubat ayından bu yana tedarik sorunları yaşayan 27 AB ülkesindeki ortalama artış bile yüzde 30.5 düzeyinde kalmıştır.** ABD’de ise fiyatlar yalnızca yüzde 21.9 oranında zamlandı. G7 ülkelerindeki ortalama artış yüzde 24.1 olarak hesaplanırken, OECD'nin zam sıralamasının sonunda yüzde 9.9 ile İsrail ve yüzde 3.4 ile İsviçre yer aldı.

OECD'nin en son açıkladığı Nisan 2022 verileri esas alınarak hazırlanan tablo aşağıdadır:

OECD Tüketici Fiyatları Endeksi – Enerji (Örnek Ülkeler–Bölgeler)							
Ülke	2002	2020	Temmuz 2021	Ocak 2022	Nisan 2022	2002–Nisan 2022 Farkı %	Temmuz 2021–Nisan 2022 Farkı %
Türkiye	31	165,8	202,9	340,6	409,1	1.220	101,6
Hollanda	66,8	103,7	117,9	166,7	203,4	204	72,5
ABD	60	97,1	120,7	128,5	147,1	145	21,9
AB Ülkeleri Ortalaması	61	100,4	112,6	132	146,9	141	30,5
G7 Ülkeleri Ortalaması	61,4	98,7	116,8	127	145	136	24,1
İsviçre	78,1	99,5	108,9	118,3	112,6	44	3,4
İsrail	64,4	91,5	97,7	98,6	107,4	67	9,9
Kaynak: OECD.Stat							

AKP Döneminde Yüzde 1220 Zam

İlk AKP hükümetinin kurulduğu 2002'nin sonunda ülkemizin endeks değeri 31, OECD ortalaması ise bu değer yaklaşık iki katı yani 59 idi. AKP hükümetlerinin iş başında olduğu bu dönemde, OECD ortalaması yüzde 156 artarken, ülkemizde ise yüzde 1220 oranında rekor artış yaşandı. Aynı dönemde ABD'de enerji fiyatları yüzde 145, AB ülkelerinde yüzde 141, G7 ülkelerinde ise yüzde 136 zamlandı. İsrail yüzde 67, İsviçre yüzde 44 ile OECD içindeki en düşük zam oranına sahip ülkeler oldu. Nisan 2022 itibarıyla OECD ülkeleri içinde en yüksek endeks değerine sahip olarak zam şampiyonuna dönüşen ülkemizin en yakın takipçisi Hollanda'nın endeks değeri yaklaşık yarımız kadardır. Üstelik Haziran 2022'den geçerli olmak üzere yapılan yeni zamlarla ülkemizin endeks değeri daha da artmıştır.

AKP, iktidara geldiği 2002 yılından bu yana uyguladığı neo-liberal enerji politikalarıyla ülkemizi enerji yokluğu, enerji yoksulluğu ve pahalı enerji gerçeğiyle karşı karşıya bırakmıştır. Elektrik başta olmak üzere doğalgaz ve akaryakıt zamlarıyla giderek daha pahalı enerji kullanan ülke konumuna geldiğimiz açıkça ortadadır. Buna rağmen hükümet sözcüleri "Dünyada ucuz enerji yok" söylemiyle; zamların "vahşice" uygulanan özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarından kaynaklandığı gerçeğinin üstünü örtmek istemektedir.

Enerji krizinden ve zam döngüsünden kurtulmak için kalkınma perspektifiyle hazırlanan toplumcu bir enerji programı uygulanması zorunluluk haline gelmiştir. Kamunun enerji yatırımları yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, elektrik, doğalgaz ve petrol alanlarında dikey entegre kamu tekelleri yeniden kurulmalıdır. Temel insan haklarından biri olarak kabul edilen ucuz ve kaliteli enerjiye erişimi güvenceye almak, enerji maliyetlerinin ekonomik faaliyetleri tahrip etmediği bir kalkınma dönemini başlatmak için özelleştirilen tüm enerji kuruluşları kamulaştırılmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

20 Haziran 2022

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN VAZGEÇMİYORUZ!

İstanbul Sözleşmesi'nin amacı; şiddetin kaynağı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini sonlandırmak, kadın ile erkek arasındaki temel eşitliği teşvik etmek olduğu kadar taraf devletleri kadına yönelik şiddetle mücadelede yükümlülüklerine uygun davranmaya zorlayarak cinsiyete duyarlı politikalar geliştirmeleri, şiddeti önlemede ve mücadelede bütüncül politikalar uygulayarak kadınların güçlendirilmesini sağlamaktır. Ayrıca devletlerin kadına yönelik şiddetle mücadele alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütleriyle etkin iş birliği yapması, özel sektör ve medyanın da çalışma politikalarını, kadına yönelik şiddeti önlemeyi amaçlı düzenlemelerini öngörmektedir.

İstanbul Sözleşmesi'nin hukuksuz bir şekilde tek imza ile feshedilme kararı; kadına bakışı belli olan egemenlerin, bu yükümlülüklerden duydukları rahatsızlıkla verdikleri siyasi bir karardır.

İstanbul Sözleşmesinin Cumhurbaşkanlığı kararı ile feshedilmesi üzerine baroların, meslek örgütlerinin, siyasi partilerin ve kadın örgütlerinin açtığı davanın Danıştay'da reddedilmesi mevcut iktidarın paralelindeki hukukun kadına bakışının sonucudur.

Savunma avukatlarının tamamı İstanbul Sözleşmesi'nin temel haklara ilişkin ve uluslararası olması, "Usulde paralellik ilkesi gereği ve sözleşmenin kanun niteliği kazanması nedeniyle, Anayasa Madde- 87" gereği fesih yetkisinin, kanun yapıcılığı, değişimi ve kaldırma yetkilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait olduğu; Yasamanın yetkilerinin tek başına Cumhurbaşkanına verilemeyeceği konusunda ortaklaşmıştı. Danıştay'daki duruşmalarda tarihe önemli notlar düşüldü.

Av. Oya Aydın (Kadın Koalisyonu), "İstanbul Sözleşmesi, Anayasamızın 90. maddesine göre TBMM tarafından onaylanmış bir uluslararası Sözleşmedir. İstanbul Sözleşmesi 'Kanun' hükmündedir ve yürütme tarafından feshedilmesi hakkındaki Cumhurbaşkanlığı kararı hukuken yok hükmündedir" derken;

Malatya Barosu adına konuşan TBB Başkan Yardımcısı Av. Sibel Suiçmez, "Biz hukukçular açılan bu davaların bir iptal kararıyla sona erebileceğini çok iyi biliyoruz. O nedenle sözün bittiği yerdeyiz. Ya hukuk? Hukukun da bittiği yerde miyiz? Hukukun bittiği yerde olup olmadığımızı siz değerli yargıçlarımız gösterecektir. Türk Milletine, 'Ankara'da Danıştay var' dedirtecek iptal kararını bekliyoruz" demişti.

İzmir Barosu Başkanı Özkan Yücel de vicdani bir savunma yapacağını söyleyerek heyete, "Siz hiç utandınız mı? Ben utandım. Her kadın ölümünde, her kan aktığında utandım. Yaşamak istiyorum diyerek ölen kadınların çığlıklarından utandım. Yeri geldi erkek olduğum için utandım" diye seslenmişti.

İstanbul Sözleşmesi'nin feshi hakkında açılan davanın politik olduğuna dikkat çeken Diyarbakır Barosu'ndan Av. Hatice Demir, "Anayasa'ya göre, İstanbul Sözleşmesi'nin onaylanması, tatbikinin durdurulması veya sonlandırılmasının, TBMM kararı ile mümkün olabileceğini, yetkide ve usulde paralellik ilkesi uyarınca Cumhurbaşkanı kararının hukuka aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği" yönünde görüş sundu.

Manisa Barosu adına duruşmada söz alan Av. Ebru Kara, dava konusu olan sözleşmenin fesih işleminin hukuksuz olduğu ifadesiyle "Ben öldürülen kadınlar adına da buradayım" derken salonda bulunan kalabalık da "Kadın, yaşam, özgürlük" sloganı attı.

Bu dava TÜM KADINLARIN davasıydı ve hepimiz oradaydık!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) adına Birliğimiz Hukuk Müşaviri Av. Ekin Öztürk ise: "Şiddetin önlenmesini, ezilen tüm kesimlere yönelik ayrımcılık ve baskının önüne geçilmesini hedefleyen bir insan hakları metninin feshedilmesi, temel bir insan hakları sözleşmesinden çıkılması hakkında konuştuğum için de utanç duyuyorum. Biz bilmek istiyoruz. Bu sözleşme ayrımcılığa mı yol açıyor? Bu sözleşme Anayasa'ya mı aykırı? Bu sözleşme yasalara mı aykırı? Bu sözleşme insan hakları ihlaline mi yol açıyor? Hayır! Bunlara ilişkin bir iddia bir savunma davalı beyanlarında var mı? Hayır!

Sayın heyet, artık kadınların daha fazla ezilmeye, daha fazla ayrımcılığa, daha fazla katledilmeye sabrı da gücü de kalmadı. Elinize bu kanı bulaştırmayın.

Şunun cevabını duymak istiyoruz: Bu sözleşmeden neden rahatsız oldunuz? Şiddetin önlenmesinden mi, ayrımcılığın baskının ortadan kaldırılmasından mı? Kadınlarla erkeklerin eşit olmasından mı neden rahatsız oldunuz da sözleşmeden korkunuz?" cümleleriyle damga vurdu.

Davada TMMOB Yönetim Kurulu adına söz alan Ayşegül Oruçkaptan ise şu şekilde savundu:

"Bu çekilme kararının arkasında gerici, ırkçı, tarikatçı güçlerin taleplerini karşılama ve kendi kitlesini konsolide etme anlayışının yattığını biliyoruz.

Hemen hemen her gün bir kadın cinayetinin yaşandığı bu ülkede, kamuoyunu yanıltmak için sözleşmenin içeriğini bilinçli ve kasıtlı olarak maniple edenler; sözleşmeyi uygulamak yerine feshedenler, şiddeti önlemeyenler, şiddeti cezasız bırakanlar bu cinayetlerin suç ortağıdır. Ve biz çok iyi biliyoruz ki, kadın cinayetleri politiktir."

Danıştay'ın ret kararına aykırı karar yazan 2 hakim üyenin gerekçesi ise: "Yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince, bir işlem hangi usule uyularak tesis edilmişse aynı usule uyularak geri alınması, kaldırılması veya feshedilmesi gerekmektedir. Meclisin onadığı bir kanunun tek imza ile feshedilmesinde

hukuka uyarlık bulunmadığı” şeklinde idi.

İki hakimin aykırı görüşüne uygun olarak Danıştay Savcısının da önceki görüşünü tekrar etmesiyle HAKLILIĞIMIZ BİR KEZ DAHA ONAYLANMIŞ oldu.

Davalı Cumhurbaşkanlığı avukatları ise Cumhurbaşkanı’nın sözleşmeyi fesih kararını, temelde 2 tezle savundular. Bunlardan biri Cumhurbaşkanı’nın sözleşmeden tek başına çekilme yetkisinin olduğuna, diğeri ise Türkiye’de mevcut yasal düzenlemelerin kadınları şiddete karşı koruyacak düzeyde olduğu ve böyle bir sözleşmeye ihtiyacın olmadığına ilişkindi.

Mevcut yasal düzenlemeler kadınları koruyabiliyorsa niçin İstanbul Sözleşmesi feshinden sonra devlete ait resmi istatistik olmamasına rağmen 300’ün üzerinde kadın katledildi, sayısız kadın şiddete maruz kaldı? Ülkemizde hemen her gün bir kadın cinayeti işleniyor.

20 yıldır ülkeyi tek başına yöneten mevcut siyasi iktidar, kadına yönelik şiddeti önleyici bütüncül ve samimi bir yaklaşımı ortaya koyamadığı gibi, uyguladığı politikalarla daha büyük sorunlara yol açmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası Kadın Komisyonu olarak; İstinaf yolu açık olduğu için, İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden yürürlüğe gireceğine ve önümüzdeki sürecin hukukun başat olduğu bir sürece evrileceğine inanıyoruz. İnsan hakları ve eşitliğin öncelendiği, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin son bulduğu düzenlemelerin yapılacağı, siyasi çıkarlardan, olumsuz yönlendirmelerden uzak politikaların geliştirileceği günleri umut etmekten ve İstanbul Sözleşmesi’nden asla vazgeçmeyeceğiz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM KADIN KOMİSYONU

27 Temmuz 2022

RANTI DEĞİL, BİLİM VE ODTÜ ORMANI'NI SAVUNUYORUZ

Bilindiği üzere Ankara'nın ciğerleri ODTÜ Ormanı'na 2013 yılında Melih Gökçek tarafından girilmiş ve önemli bir alan kaybedilmişti. 2017 yılında ise "Bilkent-İncek Bulvarı Çevre Yolu Bağlantısı Projesi" ile ODTÜ Ormanı'na girilerek ODTÜ'nün parçalanarak küçültülmesi için başka bir adım daha atılmıştı.

Tüm toplum kesimlerinden ve Ankaralılar'dan çok ciddi tepki çeken bu proje, o zaman için durdurulabilmişti.

Geçen zaman içinde üzülererek gördük ki, 2021 yılına kadar bekletilen bu proje tekrar raftan indirilerek ihale edildi. Atatürk Orman Çiftliği'nin (AOÇ) kaybı, Ankaralılar için önemli bir doğal ve kültürel miras alanının yitimine neden olmuşken, şimdi bu ihale ile hem ODTÜ Ormanı kaybedilecek hem de Ankara'nın önemli bir ekosistemi ranta teslim edilecektir.

Açıkça vurgulamak isteriz ki, bu projeyi uygulamak Gökçek ile benzer politikaları savunarak onun yolunda yürümek demektir.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mansur Yavaş'ı bilime, doğaya ve Ankara'nın ciğerlerine sahip çıkmaya ve iş makinalarını ODTÜ Ormanı'ndan çekmeye davet ediyoruz.

EMO olarak her zaman bilimin, toplumun ve doğanın yanında olacağımızı bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz.

Saygılarımızla

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

27 Temmuz 2022

AKKUYU NGS; NÜKLEER CİDDİYETSİZLİK PROJESİ!

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası olarak, gündeme geldiğinden beri belirttiğimiz üzere Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) Projesi, ülkemizin enerji ihtiyacını karşılama, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını değerlendirme, dışa bağımlılığı azaltma, ucuza elektrik üretme vb. amaçlara yönelik bir yatırım değildir. Rusya'nın sahibi olduğu Akkuyu NGS Projesi'ne itiraz gerekçelerimizin arasında genel olarak dışa bağımlılığı, özel olarak Rusya'ya bağımlılığı artıracak olması, üretilecek elektriğe yüksek fiyatla alım garantisi verilmesi (güneş ve rüzgar enerjisi fiyatlarının 3-4 katı), yer seçiminin uygun olmadığı, atıkların bertarafı sorunu vb. hususlar bulunmaktadır. Ancak iktidar bu eleştirilerin hiçbirini dikkate almamıştır. Bu proje, iktidarın "NGS sahibi" olarak görünme ve temelsiz bir şekilde "nükleer ligde oynama" hırsının ürünüdür. Akkuyu NGS, her yönüyle Rus sermayesi hakiyetindeki bir projedir ve son gelişmeler bu gerçeği daha da pekiştirmiştir.

İlgili haberler ve Rusya devlet şirketi Rosatom'un sahibi olduğu Akkuyu Nükleer AŞ'den yapılan açıklamalara göre Akkuyu NGS inşaatı ana yüklenicisi Rus-Türk ortaklığı Titan 2-İC İçtaş İnşaat AŞ'nin sözleşmesi feshedilmiş ve yeni ana yüklenici olarak Türkiye'de Rus ortaklar tarafından kurulmuş olan TSM Enerji İnşaat San. Ltd. Şti. ile sözleşme yapılmıştır. Kısaca TMS enerji olarak anılan bu şirketin 3 ortağından birisi sözleşmesi feshedilen Titan 2-İC İçtaş İnşaat şirketinin de ortağıdır.

İC İçtaş İnşaat A.Ş. Ortaklığı ile sözleşmenin feshi, bazı finansal gerekçeler yanında ilgili standartlara uyulmadığı ve iş güvenliği kurallarına riayet edilmediği gibi hususlara dayandırılmıştır. Rosatom'un ana yüklenicisi Titan 2 İçtaş ile sözleşmesini iptal gerekçeleri arasında yer alan işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına aykırı davranılması çok ciddi bir iddidir. Yapılan açıklamada yer alan "inşaat ve kurulum operasyonlarında kalitenin sağlanması" ve "Projede yer alan şirketlerin bu inşaat çalışmalarına özgü yeterliliklere sahip olması gerekmektedir" ifadeleri; temel atma törenlerinde en ön safta görünmeyi pek seven Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, denetim yapmakla görevli ancak kuruluşundan bugüne nükleer güç santrali denetimlerini yeterli bir şekilde yapabilecek yetkilere ve kadrolara sahip olamamış Nükleer Düzenleme Kurumu'nun, Atom Enerjisi Kurumu'nun ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görevlerini olması gereken düzeyde yerine getirmediklerini göstermektedir. Ayrıca yeni ana yüklenici olarak seçilen ve 2019 yılında kurulmuş olan TMS Enerji isimli şirketin 3 yıllık deneyimi ile Akkuyu NGS gibi devasa büyüklükte olan ve özel uzmanlık isteyen bu inşaat için hangi deneyimleri göz önüne alınarak seçildiği de ayrı bir merak konusudur. Çok daha küçük boyutlu projeler için 10 yıla kadar deneyim belgesi arayan Bakanlık bu iş ile ilgili neden yeterlik belgelerini inceleme gereği duymamaktadır?

Bu noktada sormak gerekir: Santral inşaatı gösterişli temel atma törenleri ile bin-

lerce işçinin iş güvenliği ve işçi sağlığı koşullarının sağlanmadan çalışmaya zorlandığı, adeta zorunlu bir çalışma kampına dönmüş şantiyede hızla sürdürülmüşken, bugüne değin basına da yansıyan yüzlerce iş kazası karşısında gerekli denetimleri yeterince yapmayan bu kurumlar görevlerini ne zaman yerine getirecekler?

Akkuyu NGS'nin ve Akkuyu Nükleer A.Ş.'nin sahibi Rus devlet şirketi Rosatom, iş güvenliği ve işçi sağlığı kurallarına aykırı davranışları nedeniyle sözleşmesini feshettiği ana yüklenicisine karşı bugüne değin ne yapmıştır? Sözleşmesi feshedilince aniden şantiyede çalışan işçilerin haklarından söz etmeye başlayan İctaş İnşaat A.Ş. ise, bugüne değin aynı işçilerin hakları için hangi somut adımları atmıştır?

Diğer yandan belirtmek gerekir ki Akkuyu NGS'nin sahibi Rosatom, yap-ışlet-sa-hip ol esaslı bu santralla, Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletme, Ortadoğu'daki ülkelere örnek olarak sunma vb. amaçlar doğrultusunda stratejik bir adım atmıştır. Titan'ın da kurucu ortağı olduğu ve Rus şirketlerce kurulan TSM'nin yeni ana yüklenici olması, Rosatom'un projenin yönetim ve denetiminde tam etkin olacağını göstermektedir.

Geçen yıl ithal edilen doğalgazın yüzde 45'ini, kömürün yüzde 39'unu, petrolün yüzde 24'ünü temin eden Rusya'ya olan bağımlılık da daha fazla artırılmamalıdır. Akkuyu NGS'de üretilmesi öngörülen elektrik enerjisi, mevcut tesislerin daha verimli işletilmesi ve enerjinin daha verimli kullanılması; yerli imal oranı artırılmış rüzgar ve güneş santrallerinin yapımına hız verilerek üretim içerisindeki paylarının yükseltilmesiyle "yerli, ucuz ve çevreye uyumlu" olarak sağlanabilir.

Sonuç olarak, nükleer santral yapımcısı/işletcisi şirketleri atık bertaraf yükümlülüğünden kurtaran, 25-30 milyar dolar yatırım tutarı olan, üreteceği elektrik için 15 yılda 70 milyar dolara yakın paranın ödeneceği taahhüt edilen, tüm gelirleri ülkemiz dışına transfer edilecek ve bir kaza halinde yaratacağı zarar milyarlarca dolara ve onulmaz çevre tahribatına varabilecek olan santralda ülkemizin hiçbir çıkarı yoktur.

Tüm bu ciddi gelişmeler karşısında suskun kalıp, santrali gelecek yıl devreye alma hayalleri gören enerji yönetimini ciddiyete davet ediyor, kamusal denetim görevini hatırlatıyoruz. Kamu yönetimi, sözleşme feshi gerekçesiyle işten çıkarılacak tüm çalışanların her türlü alacaklarının eksiksiz ödenmesini de sağlamalıdır.

Bir kez daha altını çiziyoruz; Türkiye'nin nükleer elektrige, atık ve risk sorunu çözülmemiş NGS'lere ihtiyacı yoktur. Akkuyu NGS Projesi bu gerekçeler göz önüne alınarak derhal iptal edilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
2 Ağustos 2022

KAMU SAYAÇ KRİZİNE MÜDAHALE ETMELİ

Sayaç Krizi Yaşamı Olumsuz Etkiliyor...

Son aylarda elektrik dağıtım şirketlerinin sayaç temininde yaşadığı olumsuzluklar nedeniyle inşaat süreci tamamlanmış ve iskan izni alınmış yeni binalara sayaç bağlanamadığı, bu nedenle abonelik işlemlerinin yapılamadığı yönünde vatandaşlardan ve üyelerimizden çok sayıda şikayet gelmektedir. Üyelerimiz mühendislik hizmetlerini ve mevzuata uygun olarak tüm süreçleri tamamlamış olmasına rağmen, binaların elektrik abonesi olabilmesi için aylarca beklemek zorunda kalmaktadır. Bu durum her kesimden yurttaşın büyük tepkisini çekmektedir.

Dağıtım şirketlerinin gecikmeye gerekçe olarak; çip krizi nedeniyle elektronik sayaç temininde sorun yaşadıklarını ifade ettikleri bildirilmektedir. Benzer şekilde bozuk sayaçları sökülen abonelerin de çok uzun süreler beklemek zorunda kaldığı ifade edilmektedir. Aylarca bekleyen yurttaşların bir kısmı sayacı kendileri temin ederek sorunu çözmeye çalışmaktadır. Adeta karaborsaya düşen sayaçları fahiş fiyatlarla temin edebilen aboneler, sayaçların mülkiyetinin dağıtım firmasına geçişi sırasında kullanılan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) birim fiyatları nedeniyle ekonomik olarak da zarara uğratılmaktadır. Ek olarak temin edilen bu sayaçların kontrol, test ve onay işlemleri için sıra beklenmekte, sayaçlar takılana kadar ciddi zaman kaybedilmektedir. Ayrıca, bir önceki şartname kapsamında üretilen sayaçların kullanılabilmesine izin verilmesi de sorunu çözmemiştir. Kararın geç alınması nedeniyle sayaç üreticisi firmalar, stoklarının büyük kısmını bu süre zarfında yurtdışı satışlarıyla eritmiştir.

Öncelikle mevzuat gereği dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçlar “dağıtım tesisi” tanımı kapsamındadır. Sayaçlarla ilgili tüm süreçler elektrik dağıtım şirketlerinin sorumluluğundadır. Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin hükümlerine göre; bozulduğu için sökülen sayaçların yerine hemen yenisi bedelsiz olarak takılmalıdır. Sayaca müdahale edildiğine ilişkin bir bulguya rastlanması nedeniyle kaçak elektrik kullanımına yönelik sayaç incelemesi yapılması gerektiğinde bile dağıtım şirketi anında yeni sayaç takarak aboneye enerji sağlamak zorundadır. Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'ne göre dağıtım şirketleri tüketicilere başvuru tarihinden itibaren 7 iş günü içerisinde, bağlantı talebinin karşılanabileceği makul bir süreyi ve gerekçelerini içeren bağlantı görüşü sunmak zorundadır. Tüketici niteliğindeki başvuru sahibinin bağlantı talebinin, meskun mahal içinde bağlantı anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren karşılanması esastır. Yeni bağlantı hattı gerekmesi halinde 2 ay, dağıtım transformatörü tesisinde

güç artışı yapılması gereken durumlarda 4 ay, yeni bir dağıtım transformatörü veya dağıtım merkezi yapılması gereken durumlarda bile 6 ay içinde bağlantı talebinin karşılanması gerekir.

Sayaç temin edilememesi nedeniyle birçok dağıtım bölgesinde öngörülen sürelerin aşıldığı, yurttaşların yeni konutlarını kullanamadığı, ticarethanelerin ve sanayi kuruluşlarının faaliyetlerine başlayamadığı bildirilmektedir. Şubelerimiz ve üyelerimizle birlikte sorun yaşanan bölgelerde dağıtım şirketleri nezdinde gerçekleştirdiğimiz girişimlerden bugüne kadar kalıcı bir sonuç alınamamıştır. Üreticilerle sayaç tedarik anlaşmaları yapan dağıtım şirketlerinin bölgelerinde sorun yaşanmazken, bazı dağıtım bölgelerinde ise yeni abonelik işlemleri durma noktası gelmiştir.

Elektrik dağıtımı; üretimi ve iletimi gibi son derece hassas bir planlama gerektiren bir faaliyettir. Sıradan bir ticari veya ekonomik faaliyet olarak değerlendirilemeyeceğini bu vesileyle bir kez daha vurgulamak gerekir. Bu kritik hizmetin plansız bir şekilde yürütülmesi durumunda ciddi ekonomik ve toplumsal sorunlar yaşanması kaçınılmazdır. Konut fiyatlarının ve kiralarn hızla yükseldiği bu dönemde konut arzında sayaç eksikliği nedeniyle yaşanan bu sorun; yurttaşların anayasal barınma hakkını bile zedeleyecek bir potansiyeli taşımaktadır. Ticarethanelere ve sanayi kuruluşlarına enerji verilmemesinin ekonomik kayba neden olacağı ise açıktır. Dağıtım şirketlerinin ihmali nedeniyle oluşan ekonomik kayıp için mağdur yurttaşlara tazminat ödenmelidir.

Günümüzde temel insan haklarından biri olarak kabul edilen elektrik enerjisine bu nedenle erişilememesi kabul edilmez. Acilen kamu tarafından sayaçlara ilişkin tüm bölgeler için ihtiyaç tespiti yapılarak, stok ve planlı tedarik süreci için hazırlık çalışmalarına başlanmalıdır. EPDK'nın kamu hizmeti yürüten dağıtım şirketlerini denetlemekte yetersiz kaldığı; hizmet kalitesi bir yana hizmet sürekliliğini bile sağlayamadığı ortadadır. Maliyet artışlarını dengelemek adına önerdiğimiz toplumcu "planlı" enerji yönetimi artık teknik bir zorunluluk olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ucuz, kaliteli ve kesintisiz enerjiye erişimi güvenceye almak için özelleştirilen tüm enerji kuruluşları kamulaştırılmalıdır. Halen kamu malı olan ve görev süresi sonunda çalışır ve gelişen teknolojiye paralel olarak yenilenmiş bir şekilde kamuya devredilmesi gereken elektrik dağıtım şebekesi üzerindeki kamu kontrolü ise geçiş sürecinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) güçlendirilerek yeniden sağlanmalıdır

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

5 Ağustos 2022

“BEDAVA ELEKTRİK” KURGU, YÖNETİM BAŞARISIZLIĞI GERÇEK

Lisanssız elektrik üretim yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişmesi aksayacaktır!

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK), Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklik, 11 Ağustos 2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelik değişikliğiyle 12 Mayıs 2019 tarihinden sonra bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan kişilerin, ihtiyacın üzerinde satışa konu edilebilecek üretim miktarı, ilişkili tüketim tesisinin toplam elektrik enerjisi tüketimiyle sınırlandırıldı ve tüketiminin üstünde üreteceği enerjinin sisteme bedelsiz olarak verilmesine hükmedildi. Kurulu gücü 50 kW ve altındaki mesken abone grubundaki tüketim tesisleri ile ilişkilendirilen üretim tesisleri uygulamanın dışında tutulduğu yönetmelik değişikliğiyle aynı gün Resmi Gazete'de yayımlanan EPDK kararında ise satışa konu edilebilecek ihtiyaç fazlası enerji miktarının belirlenmesinde tüketim tesisinin bir önceki takvim yılında şebekeden çektiği tüketim miktarının baz alınacağı açıklandı. Tesisin bir önceki takvim yılında tüketimi olmaması durumunda aylık bazda mevcut tüketimleri göz önünde bulundurulacak.

Bugün yapılan düzenleme vesilesiyle de açığa çıkan önemli eksikleri ve yanlışları olmakla beraber, amacı tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını lisans alma, şirket kurma gibi yükümlülükleri olmaksızın kendi üretim tesisinden karşılayabilmesi ve küçük ölçekli üretim kaynaklarının etkin kullanımı olarak belirtilen Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği ile enerji maliyetleri ve elektrik faturalarının son dönemde çok hızlı artması nedeniyle lisanssız yatırımlara olan ilgi de yükselmişti. Konut, işletme veya sanayi kuruluşunun elektrik faturasını düşürmeyi hedefleyen tüketicilerin bir kısmı olanakları ölçüsünde başta güneş olmak üzere küçük ölçekli yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi yatırımları gerçekleştirmekteyken, enerji üretimindeki kârlılık seviyesinin yüksekliği nedeniyle bu alana yönelen küçük ve orta ölçekli bazı yatırımcılar da lisanssız üretim mevzuatındaki kolaylıktan faydalanmaya çalışarak kurulu gücü yüksek, fiili tüketimi düşük tüketim tesislerinin bina, çatı ve diğer uygun alanlarını kiralayarak elektrik üretim tesisi yatırımlarına hız vermişti.

Değişikliğin, Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamındaki üretim tesislerinin, lisanslı santrallara benzer şekilde gelir elde etmesinin önüne geçilmesini hedeflediği anlaşılmaktadır. Kendi başına ele alındığında, ilk bakışta yönetme-

liğin ruhuna aykırı birtakım uygulamaları engelleme amacı taşıması itibarıyla olumsuz olarak adlandırılmayacak bu değişiklik, daha geniş bir perspektiften bakıldığında, Türkiye'nin enerji alanındaki başıboşluğu, kronik hale gelen denetim ve yönetim zafiyetlerini bir kere daha gösteren özlü bir örnek olarak değerlendirilmelidir.

Öncelikle bu değişiklik başta güneş olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelen ilginin düşmesine neden olma riski taşımaktadır. Sınırlandırmanın 12 Mayıs 2019'dan itibaren geriye dönük olarak başlatılması son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar için sorun teşkil edecek, örneğin kredi ödemelerinde risk oluşacaktır. Bu nedenle uygulama için geçiş tarihinin, yürürlük tarihinden sonra belirlenmesi daha doğru olurdu. Dahası Resmi Gazete'de 10 Mayıs 2019 tarihinde yayımlanan 1044 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile lisanssız tesislerde üretilen ihtiyaç fazlası elektriği, ilişkili tüketim tesisi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli ile YEKDEM kapsamında değerlendirilmek üzere on yıl süreyle satma hakkı getirilmesi kararını veren de siyasi iktidar ve onun enerji alanındaki yöneticilerinin kendileriydi.

Konuyu içinden çıkılmaz hale getiren bir diğer nokta da şudur: Bilindiği üzere Temmuz 2022 itibarıyla 8 bin 65 MW'a ulaşan lisanssız kurulu gücün 7 bin 404 MW'lık kısmı güneş enerjisine dayalıdır. Lisanssız kurulu güç kapasitesi Mayıs 2019'da 5 bin 671 MW seviyelerinde bulunuyordu. Aradan geçen dönemde 5 bin 671 MW olan kurulu güce, 2 bin 394 MW düzeyinde kurulu güç eklenmiştir. Bugün çalışmakta olan lisanssız üretim tesislerinin yaklaşık yüzde 30'u söz konusu tarihten sonra faaliyetlerine başlamıştır. Dolayısıyla lisanssız kurulu gücün üçte ikisi için önceki mevzuattan kaynaklanan hakları korunurken, son değişiklikle yaklaşık üçte biri için 10 yıllık üretim fazlasını satma hakkı, tüketim miktarıyla sınırlandırılmıştır. Bunun nedenini anlamak da mümkün değildir.

Konunun uzun vadeli-stratejik olarak önem arz eden en önemli kısmı da şudur; bina yüzeyleri ve çatılarda halen yüksek bir üretim kapasitesi mevcuttur. Bu kapasitenin yalnızca "mahsuplaşmaya" izin verilmesi durumunda kullanımının sınırlı kalacağı açıktır. AKP döneminde sıkça örneğini gördüğümüz, günübirlik, plansız kararlar, sektörün geleceğinin yanı sıra ülkenin ekonomisini de baltalamaktadır. 3 yıldan fazladır uygulanan bir kuralı, bir gecede geriye dönük olarak değiştirmenin başka sonuçları da olacaktır. Üretim fazlasını bedelsiz sisteme vermek zorunda kalacak olan tesislerin bir kısmı sökülecek, bir kısmında ise kapasite düşürme çalışması yapılacaktır. Kaynak israfı yaratan bu değişiklik, ikinci el, sökülmüş veya hurda güneş paneli piyasası doğuracaktır.

Yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim kapasitesinin artması ithal kaynak bağımlılığının azalması açısından hayati önemdedir. Bugün karşı karşıya kaldığımız enerjide dışa bağımlılık çıkmazından kurtulmanın anahtarı yerli cihaz ve ekipman geliştirme koşuluyla yenilenebilir enerji yatırımlarına ağırlık vermektir. Bu

kapsamda tüm uygun alanların kullanılması amacıyla başta kooperatifler olmak üzere küçük yatırımcıların, kendi ihtiyaçları dışında da enerji üretebilmesine olanak sağlanmalıdır. Bu yatırımlara yönelik lisanslama süreçleri kolaylaştırılmalı, üretilecek enerjinin hangi şartlarda, ne kadar süre satın alınacağı günübirlik değişmeyecek kurallara bağlanmalıdır. Kamu yararı gözetilerek yenilenebilir üretim kapasitesinin düşmesine engel olmak için söz konusu değişiklikten etkilenenler, devrede veya tesis edilme aşamasında olan üretim tesisleri için de acil bir ara çözüm geliştirilmesi gerekmektedir.

Bütün bunlar ortadayken, “halka bedava elektrik verilecek” yanlış yönlendirmeyle ülkenin yenilenebilir enerji alanındaki gelişimine büyük bir ket vuracak bu yanlış uygulamanın bir müjde verir gibi kamuoyunda tartışılmaya çalışılıyor olması anlaşılır gibi değildir.

Ne yazık ki, ülkemizde enerji alanında kamu yararını gözetilen bir kurum bulunmamaktadır. EPDK'nın farklı sermaye gruplarının ve lobilerin birbiriyle çelişen çıkarlarını dengelemek için mevzuatı yapboz tahtasına çevrilmesine artık izin verilmemelidir. Ucuz ve kaliteli enerjiye erişimi güvenceye almak için yurttaşların kuracakları kooperatifler aracılığıyla dağıtık üretim tesisleri kurmaları teşvik edilmelidir. Enerji şirketlerinin inisiyatifine terk edilen bu alanda yeniden kamu otoritesi tesis edilmelidir. Kamunun enerji yatırımları yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, elektrik alanında dikey entegre kamu tekeli yeniden kurulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
16 Ağustos 2022

'YENİ ÇERNOBİL' İSTEMİYORSANIZ, ÖNCE AKKUYU NGS'DEN VAZGEÇİN

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ukrayna'daki temasları sırasında Zaporijya Nükleer Santrali etrafında devam eden çatışmalardan duyduğu endişeyi dile getirerek, "Yeni bir Çernobil yaşamak istemiyoruz" ifadelerini kullanmıştır. Yıllardır bilim insanlarının tüm itirazlarına, güvenlik konusundaki uyarılara ve özellikle Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) Projesi'nin yapım aşamasındaki ihmaller zincirine rağmen nükleer santral konusundaki ısrarını sürdüren Cumhurbaşkanı'nın bu sözleri çelişki yaratmıştır.

Bir nükleer felaket daha istemediği konusunda samimi olduğuna inanmak istediğimiz Cumhurbaşkanı'nın bu sözleri, ülkemizin hiçbir çıkarının bulunmadığı ve bir kaza halinde bedeli belki de rakamlara dökülemeyecek kadar büyük maddi zarar ve çevre tahribatına yol açacak nükleer santral inşaatına neden hala devam edildiği sorusunu akıllara getirmektedir.

Enerji ihtiyacından çok "siyasi" bir karar olan nükleer santral projesi, iktidarın "NGS sahibi" olarak görünme ve temelsiz bir şekilde "nükleer ligde oynama" hırsını göstermektedir. "Milli enerji" politikaları ve savunma ihtiyacı bahane edilerek sürdürülen Akkuyu NGS, unutulmamalıdır ki her yönüyle Rus sermayesi hakimiyetindeki bir projedir. Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletme amacı doğrultusunda stratejik bir adımdır ve kârı da Rusya'ya ait olacaktır.

Dolayısıyla Çernobil ve Fukuşima felaketlerinin sonuçları ortadayken, dışa bağımlılığı daha da artıracak, pahalı enerji üretecek, kirli, riskli ve atık sorunu çözülmemiş bir NGS için ısrar edilmesini anlamak mümkün değildir. Akkuyu NGS'nin yanı sıra iktidar, mali olarak yürütülemeyeceği anlaşıldığı için askıya alınan Sinop NGS projesini de "uygun tekliflerin değerlendirilebileceği" gibi açıklamalarla halen masada tutmaya çalışmaktadır. Söz konusu tüm nükleer santral projeleri biran önce iptal edilmelidir.

Türkiye'de ne yazık ki facialar yaşanmadan değil, sonrasında önlem almak yaklaşımı yaygın olsa da, nükleer bir felaketin geri dönüşü olmayacağını altını çizerek; Cumhurbaşkanı'nın sözlerinin de bir uyarı olarak kabul edilmesi ve tehdit boyutuna varmadan nükleer maceradan derhal vazgeçilmesi çağrısı yapıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
20 Ağustos 2022

TÜRKİYE ZAM BATAKLIĞINDAN ÇIKAMIYOR

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 1 Eylül 2022 tarihi itibarıyla elektrik fiyatlarına konutlar ve tarımda yüzde 20; kamu ve özel hizmetler sektöründe yüzde 30, sanayide yüzde 50 zam yapıldığını açıklamıştır. Haziran 2022’de olduğu gibi bir kez daha güncelleme dönemi olan Ekim ayı beklenmeden zam yapılması, 10 yıldan fazla süredir uygulanan ve otomatik fiyatlandırma mekanizması olarak bilinen “Maliyet Bazlı Fiyatlandırma”nın fiilen ortadan kaldırıldığını göstermektedir.

EMO tarafından yapılan hesaplama göre, zamla birlikte 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam standardı için tüketileceği varsayılan 230 kWh’lik faturanın toplam bedeli bir önceki aya göre yüzde 20 artarak 399 TL’ye çıkmıştır.

4 Kişilik Ailenin 230 kWh Tüketim Üzerinden Konut Faturası-TL						
Fatura Kalemleri	Tüketim (kWh)	Haz.22		Eyl.22		Fark %
Perakende Enerji Bedeli		Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	
	230	0,955452	219,8	1,210388	278,4	
Dağıtım Bedeli	230	0,335187	77,1	0,335187	77,1	
Fon ve vergiler hariç fiyat			296,8		355,5	
Bel. Tük. Ver. (%)		5	11,0		13,9	
KDV Öncesi Toplam			307,8		369,4	
KDV (%)		8	24,6		29,6	
Genel Toplam			332,5		399,0	20

Elektrik fiyatlarına yapılan zam oranı; sanayi, kamu ve özel hizmetler sektörü ile aydınlatma için daha da yüksek düzeyde gerçekleşmiştir.

Abone Gruplarına Göre Tarifeler–Fon ve Vergiler Hariç	Haziran 2022	Eylül 2022	Fark %
Alçak Gerilim (Tek Terimli) (kr/kWh)			
Sanayi	287,5739	431,2357	50,0
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün ve altı)	208,9154	271,1004	29,8
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün üstü)	278,0099	360,9233	29,8
Mesken (8 kWh/gün ve altı)	129,0639	154,5575	19,8
Mesken (8 kWh/gün üstü)	192,7977	231,0380	19,8
Şehit Aileleri ve Muharip Malul Gaziler	61,5111	73,5968	19,6
Tarımsal Faaliyetler	192,5431	230,7835	19,9
Aydınlatma	257,7381	334,5906	29,8

Günlük 8 kWh olarak belirlenen ve 30 günlük 240 kWh'a denk gelen ilk kademe sınırında olan konutlar için elektriğe 2022 başından bu yana yapılan zam yüzde 109'a ulaşmıştır. İlk kademe sınırı geçen aileler için tüketimlerine paralel olarak zam oranı da büyümektedir.

Sanayi, ticarethaneler ve tarımsal sulama için de yüzde 20 ile yüzde 50 arasında değişen oranlarda büyük bir zam yapıldığı da hesaba katıldığında elektrik zamlarının tüm toplum kesimleri için dayanılmaz bir hale ulaştığını söyleyebiliriz. Böyle yüksek bir maliyet artışı ile üretmek mümkün olmadığı gibi, Türkiye'nin içinde bulunduğu borç-faiz sarmalı, yüksek enflasyon ve ekonomik krizden çıkabilmesi de imkansız hale gelmektedir.

Üstelik doğalgaz fiyatlarına da 1 Eylül'den geçerli olmak üzere konutlar için yüzde 20, sanayi için yüzde 50 olmak üzere yine zam yapılmıştır.

Doğalgaz ve elektrik fiyatlarında yaşanan bu gelişmeler, yıllardır sürdürülen dışa bağımlı enerji politikalarının sonucudur. "Yerli ve milli" söyleminin perde arkasında ithal kaynakların egemenliği devam etmektedir. Cari açık üzerinde de büyük etkisi olan enerji ithalatı kapsamında kurdaki yükselmeler, zam yağmuru olarak fiyatlara yansıtılmaktadır. Enerjinin sanayinin ana girdisi olduğu dikkate alındığında ülke ekonomisi büyük bir açmaza sokulmuş bulunmaktadır. Enerjiye yapılan zamlar iğneden ipliğe yeni zamların da tetikleyicisi olacaktır. İnsanların günlük ihtiyaçlarını karşılamalarını doğrudan etkileyen bu zamlar, günümüzde temel insan hakları kapsamında sayılan enerji kullanım hakkını da büyük ölçüde kısıtlayacaktır.

Ülkemizde dayanılmaz boyutlara gelen enerji pahalılığından tek çıkış yolunun, bu alanın kar hırsından uzak bir şekilde merkezi bir plan ve kamusal bir anlayışla yeniden yapılandırılması olduğu açıktır. Hızlı ve kapsamlı bir kamulaştırmayı önüne koymayan hiçbir programın yoksul halkın evindeki yangını söndürme şansı yoktur. Siyasi iktidarı, yoksul halktan bir avuç enerji tekeline sermaye aktarımı anlamına gelen ve tüm toplumsal kesimler için sürdürülemez olduğu gün geçtikçe daha açık olarak görülen bu ekonomik modelden bir an evvel vazgeçmeye; bütün siyasi partileri de enerji alanında yeniden yapılandırma programlarını bu gerçek doğrultusunda kurgulayarak toplumla paylaşmaya davet ediyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
1 Eylül 2022

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU'NA AÇIK MEKTUP

Bilindiği gibi Rusya Federasyonu Devlet kuruluşu Rosatom isimli şirketinin mülkiyetinde olan Akkuyu Nükleer Güç Santralının inşa çalışmaları devam etmektedir. Santralın birinci reaktöründe inşa çalışmaları oldukça ilerlemiş ve reaktörün nükleer reaksiyonla ilgili bölümlerinin yapımına başlanmıştır.

Bir nükleer santralın yapımında, özellikle bu safhada yapılan işlerin kalitesinin ne kadar önemli olduğu ve yapılacak en küçük bir hatanın insan yaşamını doğrudan etkileyeceği ve böyle bir küçük hatanın bile çok büyük felaketlere neden olabileceği bilinen gerçeklerdendir. Yaşanan büyük nükleer felaketlerin ikisinin böyle küçük hatalardan tetiklendiği bilinmektedir.

Bu yadsınamaz gerçek ortada iken daha önce Akkuyu Nükleer Güç Santralı temel yapılarında çatlakların olduğu ve bunların tekrarlandığı basına yansımış ve bu konuların gerçek olduğu ve gerekli onarımların yapıldığı Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından açıklanmıştır.

Ancak bir müddet sonra 26 Temmuz 2022 Tarihinde Akkuyu Nükleer Güç Santralı ana yüklenicisi Titan2- İC İnşaat A.Ş. konsorsiyumunun sözleşmesi feshedilmiştir. Bu fesih işlemi gerekçeleri arasında ana yüklenici tarafından yapılan işlerin bir kısmının standartlara ve şartnamelere uymadığı ve bu uygunsuzlukların sürekli tekrarlandığı, ayrıca iş güvenliği ve işçi sağlığı kurallarına uyulmadığı gibi hususlar da vardır.

Hal böyle iken Akkuyu Nükleer A.Ş'nin ana yüklenici değişikliğinden sonra basında sık sık Akkuyu Nükleer Güç Santralı inşaatında yapılan iş ve işlemlerin tekniğine uygun olarak yapılmadığı, işlerine son verilen taşeron ve işçilerin yerine aynı kalifikasyonda eleman alınmadığı, işine son verilen ana yüklenici yerli ortağa ait iş makine ve teçhizatlarının yasal olmayan yollardan çalıştırıldığı ve ehliyetsiz kişiler tarafından kullanıldığı ve hatta eleman açığını kapatmak için vasıfsız göçmen işçi çalıştırılmaya başlandığı, iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerinin alınmadığı haberleri yer almaktadır.

Santral inşaatında yapılan işlerin standartlara uygun olarak yapılmadığı gerekçesi ile sözleşmesi feshedilen önceki ana yükleniciden sonra yeni atanan ana yüklenici için de benzer standart dışı ve kalitesi uygun olmayan işler yapıldığı ve iş güvenliği kurallarının ihlal edildiği yönünde basında yer alan haberler yöre halkında ve tüm ülkede endişe ile izlenmektedir. Bugüne dek bu konuda Kurumunuzdan herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Türkiye'nin enerji politikaları içerisinde nükleer enerji santrallerinin hem ekonomik hem de teknik açıdan yanlış bir tercih olduğu ve bu santral inşaatının derhal durdurulmasının ülke yararına olduğu bu somut gerçekle bir

kere daha ortaya çıkmıştır. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası olarak sizi asli görevinizi yapmaya davet ediyor ve kamuoyunda oluşan aydınlatıcı bir açıklama beklentisini bir an evvel karşılamanızı talep ediyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
19 Eylül 2022

MESLEĞİMİZE, HALKIMIZA, ÜLKEMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin (TMMOB) çağrısıyla ekonomik ve demokratik talepleri için ülke çapında 1 günlük iş bırakma eylemi yaptıkları 19 Eylül 1979 tarihinin üzerinden 43 yıl geçti. Eyleme mühendis ve mimarların yanı sıra işçi, teknik eleman, memur ve sağlık görevlilerinin de aralarında bulunduğu 100 bini aşkın kamu çalışanı katılmış, öğrenciler de destek vermişlerdi.

TMMOB 41. Dönem Olağanüstü Genel Kurulu'nda alınan karar çerçevesinde 2010'dan bu yana 19 Eylül, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanmaktadır. 19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan edilen Dayanışma Günümüz mücadele geleneğimizin devam ettirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nü kutlarken, ne yazık ki aradan uzun yıllar geçmesine rağmen sorunların çözülemediğini, tersine daha da arttığını belirtmemiz gerekmektedir.

Uzun süredir içinde bulunduğumuz ekonomik kriz, tüm halkımızı olduğu gibi emeğiyle geçinen biz mühendis, mimar ve şehir plancılarını da etkilemektedir. Kamu yararını değil sermayeyi önceleyen, bilimi ve tekniği dışlayan siyasi kararlarla mesleğimiz değersizleştirilmeye çalışılmaktadır. Her alanda rant hırsıyla hareket edilmekte, piyasacı ve gerici adımların topluma maliyeti büyük facialar ve güvencesiz bir yaşam olmaktadır.

Kamu-özel sektör ayrımı olmadan tüm meslektaşlarımız bugün hayat pahalılığı, düşük ücretler, enflasyon, işsizlik ve özlük hakları konusunda büyük sorunlar yaşamaktadır. Üstelik TMMOB ile SGK arasındaki asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine neden olmaktadır.

Unutulmamalıdır ki toplumsal alanlar ve yaşam için gereken üretim konusunda görev üstlenen mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarının korunması, toplumun devamlılığı açısından bir zorunluluktur. Bu bilinçle bizler bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrımızla, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da meslek alanlarımıza, meslektaşlarımıza ve ülkemizin geleceğine sahip çıkmaya devam edeceğiz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

19 Eylül 2022

ENERJİ VERİMLİLİĞİ CİDDİYET İSTER

Artan enerji maliyetleri enerji verimliliğini toplumun ana gündemi haline getirmiştir. Yüksek oranda dışa bağımlılık ve yüksek maliyetler nedeniyle enerjinin verimli kullanılması elbette ülkemiz için de hayati önemdedir. Ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı tarafından geliştirilerek, kamuoyuna açıklanan tedbirler haklı olarak toplumun tüm kesimlerinin tepkisini çekmiştir.

Birim katma değer üretim başına harcanan enerji tüketimini ifade eden “enerji yoğunluğunun” düşürülmesi için başta sanayi kuruluşları olmak üzere önlem alınması gerekir. Enerji tüketimi yüksek, katma değeri düşük üretim alanlarının tasfiyesi de dahil olmak üzere bütünlüklü bir dönüşüm öngören bir sanayileşme politikası geliştirilmeden gerçek anlamda bir “verimlilikten” söz edilemez. Gemi sökümü, demir çelik, çimento üretimi gibi Avrupa’da tasfiye edilmiş sanayi kollarının teşvik edildiği bir ülkede yurttaşlara “4 dakikada hızlı duş” çağrısıyla “verimlilik” sağlanacağını öngörmek en hafif tabirle ciddiyetsizliktir.

Bakanlığın hazırladığı “Evde, İşte, Yolda Enerji Verimliliği” kitapçığında yer alan önerilerin bir kısmı gerçek anlamda verimlilik çözümü iken, bir kısmı ise ciddi-yetten uzak “tasarruf” kapsamında bile değerlendirilemeyecek ifadelerden oluşmaktadır. “Duş alırken banyoda kum saati bulundurmalı, duş süresi 4 dakikayı geçmemeli” gibi saçma önerilerin yanı sıra “Ütü bitmeden birkaç dakika önce prizden çekilerek kalan ısıdan faydalanılmalı”, “pişirme sırasında tencere kapağı kapalı tutulmalı”, “mümkünse masaüstü yerine diz üstü bilgisayar kullanılmalı”, “TV, radyo vb. araçların ses düzeyi duyulabilecek seviyede olmalı, ses düzeyi düşük tutulmalı” gibi uygulanamaz veya uygulanması durumunda minimal etki edecek öneriler gelişi güzel sıralanmıştır.

Yapay zeka, dijitalleşme, akıllı ev sistemleri, blok zinciri tabanlı yaşam konsepti gibi son yılların popüler kavramlarına da yer verilen kitapçıkta, banyoda kum saati (!) bulundurulması da öneriliyor. Son yıllarda bulaşık makinası üreticileri daha uzun süren ama enerji tüketimi daha düşük yıkama programları geliştirmesine rağmen, kitapçıkta “kısa süreli yıkama ve durulama özellikli bulaşık makinesi tercih edilmeli” gibi yanıltıcı önerilere de yer veriliyor. Mümkünse asansör, araç, saç ve çamaşır kurutma makinelerini kullanmayın gibi önerilerin de olduğu kitapçıkta, ne yazık ki enerji verimliliğini gerçek anlamda sağlayacak çözümler yer almıyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın öncelikli olarak enerji üretimi, iletimi ve dağıtımında verimliliği sağlaması gerekirdi. Enerji üretimde santrallerin iç kayıplarından başlayarak, dağıtım ve iletimde yaşanan kayıp ve kaçak sorunlarına çözüm üretmesi gerekirdi.

Özel sektörün işlettiği santrallarda verimlilik çözümlerini zorunlu tutmak ve dağıtım şirketlerine kayıp ve kaçak oranlarını düşürmek için yatırım yaptırmak yerine, faturalara sürekli olarak zam yapılmasının tercih edilmesi, yurttaşı zaten zorunlu bir tasarruf sürecine soktu. Marketlerin fatura korkusuyla dondurma dolaplarının fişini çektiği bir dönemi yaratanlar bugün “dijitalleşme” vurgusuyla “kum saati” bulundurulmasını önermektedir.

Enerji verimliliği düşük ev aletlerinin değişimi için bile bir teşvik sisteminin kurulmadığı ortamda “kum saati satın alınması” önerisinin tartışılabilir bir yanı yoktur. Enerji verimliliği çözümlerinin çoğunun, verimlilik sınıfı daha yüksek buzdolabı satın almak gibi, yurttaşlar açısından bir yatırım maliyeti söz konusudur. Esasen yurttaşların enerji verimliliği bilinçlendirilmesine de ihtiyaç kalmamıştır. Bakanlığın kaynak ayırarak hazırlatmaya çalıştığı bu broşürde yer alan önlemlerin daha fazlası zaten fatura korkusu yaşayan yurttaşlar tarafından alınmaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, enerji alanında “verimlilik” temelli ciddi bir dönüşüm öngörüyor olsaydı, alandaki kaynak israfına neden olan özelleştirme ve piyasalaştırma sürecini tersine döndürmek için hazırlık yapardı. “Kamunun yatırım için kaynağı yok, özel sektör verimliliği de artırır” söylemleriyle başlatılan piyasalaştırma uygulamalarının, toplumsal maliyeti karşılanamaz bir seviyeye ulaştırmıştır. Yatırım için alım garantileriyle kamu kaynaklarının seferber edilmesi yetmemiş, santralların işletilmesi döneminde de şirketlerin sübvansede edilmesi gerekmiştir. Başta özelleştirilenler olmak üzere enerji üretim tesisleri kamulaştırılarak, toplumsal maliyet kademeli bir biçimde kontrol altına alınmalıdır. Faturaların düşmesi için kamunun düşük üretim maliyetli yenilenebilir kaynaklara yatırım yapmasının önündeki engeller ortadan kaldırılarak, elektrik alanında üretimden, dağıtımına kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekeli yeniden kurulmalıdır.

Geçiş sürecinde ise kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre transfer edilmesi yerine kamulaştırma işlemlerini yürütecek Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı kurulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

29 Eylül 2022

NÜKLEERDE ISRAR CİDDİYETSİZLİKTİR

Aralarında TMMOB ve Odamızın da yer aldığı meslek örgütleri, bilim insanları ve halkın tepkilerine rağmen nükleer santral projeleri ısrarla gündemde tutulmaya devam etmektedir. Akkuyu’da sorunlu inşaat sürecine rağmen çalışmalar sürdürülürken, Sinop’ta ise 2019’da maliyet artışları nedeniyle Japon yüklenici şirketinin durdurduğu proje için bu yıl Rusya ile görüşmeler yapıldığı ifade edilmektedir. En son iktidara aday bir muhalefet partisinin enerji politikalarından sorumlu bir yöneticisinin de iktidar oldukları takdirde “Akkuyu projesinin devam edeceği” yönündeki açıklamaları, bu yanlışın **mevcut hükümetle sınırlı olmadığını** göstermiştir. Aynı yetkilinin kısa bir arşiv taramasıyla görülebileceği üzere kısa süre önce şu anki açıklamasına **taban tabana zıt raporlar** sunmuş olması, hiç kuşkusuz siyaset kurumunun nükleer santral gibi büyük riskler barındıran bir teknolojiyi dahi **ciddiyetsiz bir pragmatizm** ile ele aldığını gösteren özlü bir örnek olarak **kamu hafızasına** kazınacaktır.

Yıllardır söylüyoruz: “Karanlıkta kalacağız, artan tüketimi karşılamanın başka yolu yok” söylemleriyle başlanılan projelerle, risk seviyesi, üretim maliyeti ve dışa bağımlılık oranı en yüksek enerji üretim yönteminin tercih edilmesi, açıkça kamu yararına aykırıdır. Nükleer güç santralleri düşünülenin aksine ileri teknoloji içeren yatırımlar değil, 1950’li yıllarının tekniklerine dayalı bir enerji üretim yöntemidir. Ne yazık ki, başta atıkların güvenli bir biçimde yok edilmesinden, işletimine kadar çok sayıdaki riske kalıcı çözüm bugüne kadar yaratılmamıştır. Güvenlik kültürünün ve teknolojik gelişimin en yüksek olduğu ülkelerden biri olan Japonya’da bile nükleer kazaların yaşanması, felaket riskinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. “Nükleer güce dönüşme” gibi 1950’den kalma bir söylemin devlet politikası olması günümüzde mümkün değildir. Bu söylem yalnızca bir seçmen kitlesini etkileme amacı taşısın da bir başka ülkenin sahibi olduğu santral ile güç sahibi olunması imkansızdır.

Bir kere daha uyarıyoruz: Enerji güvenliğindeki kaynak çeşitlendirme ilkesine aykırı bir biçimde “bağımlılığımızın” yüksek olduğu bir ülkeye, kendi topraklarımızda alım garantili nükleer santraller kurdurmak anlaşılır değildir. Dünyanın hiçbir ülkesinde mülkiyeti başka bir ülkeye ait olan nükleer bir tesis yoktur. Akkuyu, dünyadaki ilk “Yap, İşlet, Sahip Ol” modeliyle inşa edilen nükleer santral projesidir.

Kaygılıyız: Böylesine uzun vadeli ve yaşamsal riskler barındıran projeler kamuoyunda yeterince tartışılmadan, sıradan bir hizmet veya mal satın alırcasına ele alınamaz ve dönemsel siyasetin ve günlük ticari çıkarların miyopluğuna teslim edilemez. Hatırlanacağı üzere Akkuyu projesi milletlerarası anlaşma yoluyla, Sinop projesi ise offshore şirketi kurdurularak, yargı denetimi dışına çıkarıl-

mak istenmişti. Yine aynı şekilde devam eden Akkuyu projesinde tüm netliğiyle açığa çıktı ki, daha inşaat aşamasında başlayan ve sorunlu imalatlar nedeniyle yüklenici şirket değişikliğine bile gidilmesine yol açan krizler, bölgesel siyasetin temposuna ve saflaşmasına göre bir günde alevlenip sönmektedir.

Söylemeye devam edeceğiz: Türkiye'nin enerji politikaları içerisinde nükleer enerji santrallerinin hem ekonomik hem de teknik açıdan yanlış bir tercih olduğu açıktır ve bu santral inşaatının derhal durdurulması ülke yararınadır. İletim şebekesinde sistem çökmelerinin bile yaşanabildiği ülkemizde bir elektrik kesintisi sırasında yaşanabilecek bir jeneratör arızasının bile felakete neden olabileceği bir santralin taşıyacağı riskler bir yana, nükleer güç santralleri ülkemizin enerji üretim sistemini güçlendirmeyecek, tam tersine başta yerli ve yenilenebilir kaynaklar olmak üzere diğer kaynaklara dayalı yatırımlara ve temiz teknoloji üretimine de ket vuracaktır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

7 Kasım 2022

KADRO ARTIŞI VE İSTİHDAM ZORUNLULUĞU ÇAĞRISI

Mühendisler İşsizlik Sorununa Karşı Çözüm Bekliyor...

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) üyeleri elektrik, elektronik, haberleşme, elektrik–elektronik, biyomedikal ve kontrol mühendislerinin yaşadığı işsizlik sorunu büyüyerek devam etmektedir. Salgın dönemi ve sonrasında mezun olan genç meslektaşlarımızın büyük kısmı ülkemizde iş bulamazken, önemli bir kısmı da çalışma hayatını yurtdışında devam ettirmenin yollarını aramaktadır. Ülkemizin mühendislik birikimini törpüleyen bu soruna köklü bir çözüm bulmak için kamuda kadro artışına gidilmeli ve başta özelleştirilen kuruluşlar olmak üzere özel sektöre mühendis istihdamı zorunluluğu getirilmesi için yasal düzenleme yapılmalıdır.

Ekonomik kriz ve üniversitelerde plansız artırılan kontenjanlar nedeniyle mühendisler arasında zaten yüksek olan işsizlik oranları, salgın döneminin ardından özellikle genç mühendisler açısından çok yüksek seviyelere çıkmıştır. Tüm mühendislik alanlarında istihdam gerilemesi sorununun yanında, mühendislerin esnek çalışma koşullarına tabi tutulması gerçeği de genç meslektaşlarımızı kaygılandırmaktadır. Örneğin, EPDK'nın son olarak yayımlandığı 2021 raporuna göre elektrik dağıtım şirketlerinde istihdam edilen 63 bin 502 kişinin, 37 bin 230'u taşeron şirketler üzerinden çalıştırılmaktadır. Elektrik dağıtımının geneli için yüzde 58.6 olan taşeronlaşma oranı, şirket bazında yüzde 88 gibi inanılmaz seviyelere çıkabilmektedir. Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi yetmemiş, şirketler tarafından bu kritik kamu hizmeti neredeyse bütünüyle, güvencesiz çalışmanın hakim olduğu taşeron şirketlere teslim edilmiştir. Temel işi elektrik dağıtımı olan şirketlerde sınırlı sayıda mühendis istihdam edilmesi, kadrolu istihdamın neredeyse yalnızca “pazarlama” işleri ile sınırlandırılması kabul edilemez. Bu ve buna benzer istihdam modelleri, yalnızca mühendislerin özlük hakları açısından değil, aynı zamanda sunulan kamu hizmetinin kalitesini düşürmesi nedeniyle de tehlikelidir.

“Mühendis Kadro Artışı Bekliyor”

Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kamuda istihdam edilen mühendis sayısının düşmesine neden olmuştur. Genç meslektaşlarımız, diğer yeni mezun meslek gruplarındaki gençler gibi, KPSS'de sınırlı sayıdaki kadro için yarışmaktadır. Daha az kadroyla, daha çok hizmet alımı ihalesi düzenleyen kamu kuruluşları ise hizmetleri taşeron şirketlere gördürmeyi tercih etmektedir. Kamu hizmetlerinin kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülmesi anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendisler için kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atama yapılmalıdır. Personel maliyetlerini düşürmek bir yana

taşeron şirketlerine de pay ayrılması nedeniyle israfa yol açan bu yöntemler acilen durdurulmalıdır.

Ülkemizin kıt kaynaklarıyla eğitim aldığımız ancak bugün ciddi boyutlara ulaşan bir beyin göçü ile karşı karşıya kaldığımız genç mühendislerimizin sorunlarına hızlı çözümler yaratamazsak beşeri sermayemiz kaçınılmaz olarak eriyecektir. Kamudaki mühendis istihdamı hızla artırılmalı, her KPSS yerleştirme döneminde kadro sayısı, kamu hizmetinin sağlıklı olarak görülebilmesine olanak verecek düzeye yükseltilmelidir.

“İstidam Zorunluluğu Tanımlanmalı”

Geçmişte genç mühendisler, kamu kuruluşlarının kendi içerisinde yürüttüğü meslek içi eğitim ve deneyim aktarımına dayalı bir kurum kültürü sayesinde meslek hayatlarına daha sağlıklı bir ortamda başlamakta ve uygulamaya dayalı mühendislik bilgileri edinerek, ülke kalkınmasına katkı sağlamaktaydı. Ancak özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarının yaygınlaşması, hizmetlerin bölünerek taşeron şirketlere aktarılması ile bu zincir kırılmıştır. Bu nedenle kamu kaynaklarıyla desteklenen bir istihdam zorunluğunun getirilmesine yönelik olarak bütüncül bir çalışma gerçekleştirilmelidir. Başta kamu hizmeti gören özelleştirilmiş şirketler ve çalışan sayısı yüksek şirketlere mühendis istihdamı zorunluluğu getirilmesi için çalışma yapılmalıdır.

Teknoloji geliştiren bir ülke için; bilgi ve beceri düzeyi yüksek meslektaşlarımızın katkısı yaşamsal önem taşımaktadır. “Geçici”, “güvencesiz” çalışma koşullarının, ülkemizin mühendislik birikimini törpülemesine daha fazla izin verilmemelidir. Kamudaki mühendis açığı acilen kadrolu personel ataması yapılarak kapatılmalı, kamu hizmeti veren özelleştirilmiş şirketler istihdam açısından denetlenmelidir. Hizmetin gereklerini karşılayacak kadar mühendisin çalıştırılması yasal zorunluluk haline getirilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

11 Kasım 2022

25 KASIM'DA ALANLARDAYIZ

Biz kadınlar,

“kadına karşı şiddetin yapısal özelliğinin toplumsal cinsiyete dayandığının” ve “kadınlara karşı şiddetin, kadınlarla erkekler arasında tarihten gelen eşit olmayan güç ilişkilerinin bir tezahürü olduğu ve bu eşit olmayan güç ilişkilerinin, erkeklerin kadınlara üstünlüğüne, kadınlara karşı ayrımcılık yapmalarına ve kadınların tam anlamıyla ilerlemelerinin engellenmesine yol açtığıının” bilincinde olarak, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne giderken, hayatımızdaki erkek şiddetine, erkek-devlet şiddetine, bizleri kapatmaya çalıştıkları sınırlara, emeğimizin, bedenimizin sömürülmesine, kadın ve LGBTI+ düşmanlığına karşı İSYANDAYIZ!

Yaşamın her alanında karşılaştığımız ayrımcılığa, sömürüye, cinsiyet eşitsizliğine, ev içi şiddete, toplumsal şiddete, psikolojik şiddete dikkat çekerek, mücadele ve dayanışma ruhuyla kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi yolunda etkin bir mücadele için ilgili kurum ve kuruluşları görevlerini yapmaya, yasaları uygulamaya çağırıyoruz. Kadın cinayetleri ile yaşama hakları ellerinden alınan kadınların sayısı her geçen gün artmakta iken, kadına yönelik ayrımcılığın ve şiddetin normalleştirilmeye çalışıldığını, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik hiçbir önlemin alınmadığını görüyoruz.

Bugün alanlardayız ve bir kez daha haykırıyoruz;

Erkek şiddetine, tacize, tecavüze, cinsel istismara, istismarı meşrulaştırmaya çalışanlara, haklarımıza ve kazanımlarımıza göz dikenlere, kadınları koruyan yasaları aileye zarar diye kaldırmaya çalışanlara, eşitlik talebini bize çok görenlere, savaşa, ölüme, krizin bedelini bize ödetenlere, çocuk istismarını erken evlilik diye yutturmaya çalışanlara, emek hırsızlarına, “kreşe, sığınağa değil kanala, betona, savaşa” bütçe ayıranlara, toplumsal cinsiyet eşitliğine karşı olanlara, nefrete, homofobiye, transfobiye, trans dışlayıcılığa, ırkçılığa, göçmen düşmanlığına, boşanmayı engelleyerek kadını şiddet gördüğü haneye hapsedenlere, nafaka hakkını gasp etmeye çalışanlara, 6284'e göz dikenlere, İstanbul Sözleşmesi'nden imza çekenlere, bizi görmezden gelenlere, emeğimizi “evde, işte, her yerde” sömürenlere, hayatı bize dar edenlere, yaşamımızın sınırını aileyle çizenlere, yasal olan kürtajı fiilen yasak edenlere, alanlara çıkamazsın diyenlere İTAAT YOK, İSYAN VAR!

İstanbul Sözleşmesinden vazgeçmiyoruz!

Emeğimiz, bedenimiz, kimliğimiz bizimdir!

Susmuyoruz! Korkmuyoruz!

Yaşasın kadın dayanışması.

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM KADIN KOMİSYONU
25 Kasım 2022**

EMO 68 YAŞINDA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) kuruluşunun 68. yılını kutluyor. Çalışmalarında ülke, meslek ve meslektaş sorunlarından hareket eden, tüm toplumu ve ülkenin gelişmesini ilgilendiren birçok alanı bünyesinde barındıran EMO, bilim ve tekniği referans olarak kamu yararı doğrultusunda hizmet vermektedir.

Elektrik, elektronik, kontrol ve biyomedikal mühendislerinin meslek örgütü olan EMO'nun ana gelir kaynağı üye ödentileri olup, gücünü sadece üyesinden almaktadır. Odamız, siyasal iktidar, devlet ve sermayeden bağımsız olarak, ilgili meslek alanlarında halktan ve emekten yana sonuçlar üretme hedefiyle çalışma programları hazırlamakta ve uygulamaktadır. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve karar alma süreçlerine katılım konusunda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirirken, kamu çıkarlarını korumak için idari ve yargı yolları dahil birçok platformda mücadele etmektedir.

EMO'nun yıllardır başta enerji olmak üzere mesleki alanlarında yaptığı uyarıların ne denli haklı olduğu son dönemde yaşanan sıkıntılarla net şekilde görülmüştür. Yaklaşık 20 yıldır özelleştirme ve serbestleştirme politikalarıyla yönetilen enerji alanı artık tamamen kar güdüsüyle hareket edilen, plansız, kalitesiz ve büyük kesintilerin olduğu, yüksek oranda dışa bağımlı bir yapı durumundadır. Enerji gibi stratejik bir alanın sermayenin inisiyatifine bırakılmasının sonucu, başıboş bırakılmış ve yönetilemeyen bir alan, santral çöplüğüne dönmüş ama arz güvenliği tehlikesinin ciddi bir olasılık olduğu bir sektör, süreklilik kazanan zamlar ve bağlantılı olarak içtenden ipliğe tüm ürünlerin fiyatlarının olağanüstü artması olmuştur.

İktidar tarafından elektrik tarifelerindeki artışlar için çoklukla “kur değişimleri, enflasyon ve yurtdışındaki fiyatlar” gerekçe olarak gösterilirken, en önemli unsur olan elektrik üreticilerinin fiyat belirleme yöntemleri ve tarifeler üzerindeki rollerine hiç değinilmemektedir. Özelleştirmeler nedeniyle yurttaşlar elektriği olması gerekenden daha pahalıya kullanmakta ve aradaki fark elektrik üreten ve elektrik hizmetini sağlayan özel kuruluşlara rant olarak gitmektedir.

Kamu otoritesi artık müdahale ve düzenleme işlevini yitirmiş, seyirci olmaktan öte bir rolü kalmamıştır. Şirketlere söz geçiremeyen iktidar, destek adı altında faturaların bir kısmının devlet tarafından karşılandığını söyleyebilmekte ancak bu desteğin de yine vatandaşın verdiği vergilerden oluştuğu dolayısıyla faturaların dışında vatandaşın cebinden yine şirketlere aktarım yapıldığı göz ardı edilmektedir. Bugün ödenemeyecek boyutlara ulaşan faturalar nedeniyle elektrik artık kolay erişilebilir bir hizmet olmaktan çıkmıştır. Enerji yoksulluğu her yerdedir.

Son 1 yılda sanayide kullanılan elektrik fiyatlarına da yüzde 400'e varan oranlarda

zam yapılmıştır. Krizden çıkış için tek yol üretimken ve Türkiye'nin özellikle katma değeri yüksek teknolojik ürünler alanında gelişme sağlaması gerekirken, yüksek maliyetler üretim imkanını daha da daraltmıştır. Özellikle küçük ve orta boyutlu işletmelerin zor durumda kalmasına, hatta iflasına yol açan maliyet artışları ürün fiyatlarına da yansımış ve TÜİK'e göre yüzde 85, ENAG'a göre yüzde 170 olan enflasyon, gıda dahil birçok sektörde yüzde 200'leri geçmiştir.

Sıcak paraya dayalı ekonomi modeli ve reel sektörlerin geri plana atılması, ülkemizde onca emekle yetiştirilen mühendisleri de mesleklerini uygulayamaz hale getirmektedir. Tasarımcı ve üretimi yeteneklerini kullanamayan, pazarlamacı, montajcı, bakım ve işletme sorumlusu statüsüne indirgenen mühendislerin mesleki alanlarıyla bağı koparılmakta; işsizlik, düşük ücretler ya da esnek çalışma koşullarının üstüne geçim sıkıntısı da eklenince daha iyi bir yaşam için yurtdışına gitme arayışına giren mühendislerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Acilen mühendislere yönelik istihdam planlaması yapılmalıdır.

EMO ve üyelerinin mesleki faaliyetleri tüm toplumu ve ülkenin gelişimini ilgilendiren alanları kapsamaktadır. Bu nedenle, enerjinin de iletişimin de temel bir insan hakkı olduğundan yola çıkarak, ülkemizin teknolojik ürünlerin pazarı değil, üreticisi olması gerektiğinin bilinci içinde meslektaşlarımıza ve ülkemiz ekonomisine yarar sağlama amacıyla faaliyetlerimizi yürütüyoruz. Mühendislerin meslek örgütü olarak mesleki faaliyet alanlarımızda teknolojik gelişmelerin takip edilmesini ve bu gelişmelerden hem ülkemizin hem de meslektaşlarımızın yararlanmasını sağlamak üzere bilimsel ve teknik kongreler, sempozyumlar düzenliyoruz.

Bugün 89 bin üyesi, 14 şubesi ve 112 temsilciliği bulunan EMO, kurulduğu 26 Aralık 1954'ten bu yana mühendislik mesleğinin gelişimi, meslektaşlarımız ve ülke sorunlarının çözümünün, demokratik bir hukuk devleti, eşitlik, özgürlük ve barış uğruna mücadeleden geçtiği bilinciyle çalışmalarını sürdürmektedir. Bu mücadelemiz nedeniyle Odamıza ve üst birliğimiz TMMOB'ye yönelen baskı ve tehditler karşısında susmadık, susmayacağız. Bu süreçte artık aramızda olmayan değerli mücadele arkadaşlarımızı saygıyla anıyor; tüm meslektaşlarımızı birlik ve dayanışma içinde emeğimize, mesleğimize sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Yaşasın EMO!

Yaşasın mesleki dayanışmamız!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

26 Aralık 2022

EPDK'DAN DAĞITIM ŞİRKETLERİNE YENİ YIL HEDİYESİ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) 1 Ocak 2023'ten itibaren geçerli olacak şekilde açıkladığı yeni elektrik tarifesi, kamuoyuna “müjde” olarak sunuldu. Konutlar ve hizmetler sektörü nihai fatura bedellerine zam yapılmaması ve ulusal tarifeden enerji alan sanayi abonelerine yönelik yüzde 15,85'lik indirimin yanı sıra, spot enerji piyasasında azami fiyatın bir miktar düşürülmesiyle kamuoyunda ucuzluk algısı yaratılmaya çalışıldığı anlaşılan tarifenin detayları incelendiğinde, tüm abone gruplarında dağıtım bedellerine bir önceki yıla göre yüzde 132,37 oranında fahiş bir artış yapıldığı, sanayi hariç diğer abone gruplarında enerji bedellerinin bu artışa paralel şekilde düşürülerek fatura toplamının aynı kalmasının sağlandığı görülüyor.

Bilindiği üzere geçtiğimiz yıl, elektrik fiyatlarına çok ciddi oranlarda yapılan ve toplumun geniş kesimlerini enerji yoksulluğunun pençesine düşüren zamlarla geçmişti. 2022 yılı içinde, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere en yüksek oran sanayi abonelerinde olmak üzere tüm abone gruplarında yapılan inanılmaz zam oranları toplumun çok geniş kesimlerinden büyük tepki almıştı.

ABONE GRUPLARI	31.12.2021– 31.12.2022 Arası Değişim Nihai Fatura Bedeli (%)	31.12.2021– 01.01.2023 Arası Değişim Nihai Fatura Bedeli (%)
SANAYİ (AG)	406	325,6
SANAYİ (OG)	433	347,7
TİCARETHANELER (AG – 30 kWh/gün ve altı)	174	174
TİCARETHANELER (AG – 30 kWh/gün üstü)	265,6	265,6
TİCARETHANELER (OG)	265,6	265,6
MESKEN (AG – 8 kWh/gün ve altı)	89,5	89,5
MESKEN (AG – 8 kWh/gün üstü)	184,2	184,2
MESKEN (OG)	184,2	184,2
TARIMSAL FAALİYETLER (AG)	142,5	142,5
TARIMSAL FAALİYETLER (OG)	142,5	142,5

TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları göz önüne alındığında son tarife düzenlemesinden bu yana geçen 3 aylık dilimde elektrik dağıtım şirketlerinin maliyetlerinin yüzde 132,37 oranında artmış olması mümkün değildir. Benzer şekilde enerji bedellerindeki indirimlerin, sadece sanayide, faturalarından yüzde 15,85'lik indirimden dolayı olacak şekilde gerçekleştirilmesi de soru işaretlerine yol açmaktadır. **Tüm kamuoyunun cevabını merak ettiği soru şudur: Enerji üretim maliyetleri düştü ise konutlara ve küçük esnafın kullandığı tarifelerde faturaların düşmesi neden sağlanmamıştır? Neden enerji bedellerinde indirim yapılırken, dağıtım bedelleri aynı oranda artırılarak halkın yararı yerine özel dağıtım şirketlerinin çıkarına bir tasarrufa gidilmiştir?**

Diğer yandan, yine 2022 yılı içerisinde, Son Kaynak Tedarik Tarifesi Tebliği kapsamında serbest piyasa maliyetlerine doğrudan yansıyan büyük tüketici limiti aşağıya çekilerek, daha fazla abonenin bu kapsama girmesi sağlanmış ve böylelikle büyük sanayi kuruluşlarının yanında büyük ticarethanelerin ve küçük olsalar da organize sanayi bölgelerinde yer alan sanayi kuruluşlarının etkilendiği bu düzenlemeyle, spot piyasada oluşan Piyasa Takas Fiyatını (PTF) temel alan bir tarife yapısı oluşmuştu. Geçtiğimiz yıl üretici şirketlerin spot piyasada verecekleri fiyat tekliflerinde kullanılan azami fiyat limitinin düzenli olarak artırılması da sanayi ve ticarethanelerde kullanılan enerji bedellerinin artışında önemli bir etken haline gelmişti.

Yapılan düzenlemeyle Megawat saat (MWh) başına Ekim 2021'de 1078 TL olan ve Eylül 2022'de 4.800 TL'ye kadar yükseltile azami fiyat limitinin 1 Ocak 2023'den geçerli olmak üzere ise yeniden 4.200 TL'ye düşürüldüğü görülüyor. **Açıkça söylemek gerekir ki; EPDK'nın müjde olarak duyurduğu azami fiyat değişikliği spot piyasa şartlarında doğrudan indirim olarak yansımayacaktır. Son aylarda limit aşırı artırıldığı için, zaten spot piyasadaki ortalama değerlerin çok üstündedir.**

Tarih	PTF Ağırlıklı Ortalama (mWh-TL)	Merkez Bankası Gösterge Niteliğindeki Ortalama Dolar Kuru	PTF Ağırlıklı Ortalama (mWh-\$)
2015	144,0	2,72	52,9
2016	148,3	3,02	49,1
2017	168,1	3,65	46,1
2018	233,1	4,81	48,4
2019	268,5	5,67	47,3
2020	285,9	7,01	40,8
Ocak 2021	297,7	7,39	40,3

Temmuz 2021	518,4	8,61	60,2
Kasım 2021	831,0	10,52	79,0
Aralık 2021	1008,6	13,53	74,6
Ocak 2022	1176,2	13,52	87,0
Nisan 2022	1853,6	14,68	126,2
Haziran 2022	2364,4	16,96	139,4
Ağustos 2022	3093,7	17,99	171,9
Eylül 2022	3850,6	18,28	210,6
Ekim 2022	3566,4	18,56	192,1
Kasım 2022	3573,8	18,59	192,2

Spot piyasada elektrik fiyatlarının değişimlerine bakıldığında, Ocak 2021'de MWh başına 285,9 TL olan PTF Ağırlıklı Ortalamasının, Ocak 2022'de 1176,2 TL'ye tırmandığı, Eylül 2022'de 3850,6 TL'ye kadar yükselirken, Kasım 2022'de ise bu değer 3573,8 TL olduğu görülüyor.

Ağırlıklı PTF ortalamalarına dolar bazlı bakıldığında ise, 2015–2020 yılları arasında MWh başına 40–50 dolar bandında bulunan fiyatların, Temmuz 2021'den itibaren tırmanışa geçerek, Eylül 2022'de 210 doları, Kasım 2022'de ise 192 doları bulduğu görülüyor.

Yandaki tabloda net olarak görülebileceği üzere, Türk lirası bazında Ocak 2021'den Kasım 2022'ye kadar olan dönem içinde PTF fiyatları yüzde 1100 düzeyinde artış gösterirken, dolar bazındaki artış ise yüzde 337 düzeyinde gerçekleşmiştir. Aradan geçen 23 aylık dönemde yaşanan bu inanılmaz artış ürün maliyetlerine yansıdığı için müthiş bir pahalılığı ve yoksulluğu da beraberinde getirmiştir.

Son iki yılda artık çöktüğü net şekilde görülen bu piyasa yapısı içinde ulusal sanayi tarifelerinde yüzde 15,85'lik indirim yapılması, spot piyasadaki azami fiyat teklifi sınırının ağırlıklı PTF ortalamasının üstünde tutulmaya devam edilmesi,

sanayi üretimi üzerindeki elektrik maliyeti yükünü hafifletmez.

Dolar bazında bile yüzde 337 artan elektrik enerjisi maliyetlerinde gerçek anlamda bir iyileşme sağlanabilmesi için ciddi önlemler alınması gerektiği açıktır. Bu düzeyde zamma yol açan enerji politikalarının yol açtığı sorunları, tarifede kalem oyunları yaparak, azami teklif fiyatını bir miktar düşürerek çözmek mümkün değildir.

Enerji maliyetlerinin enflasyon üzerindeki etkisini sınırlamak için kamunun bir an önce harekete geçmesi gerekir. Alanda faaliyet gösteren şirketlerin zaman zaman birbiriyle çatışan çıkarlarının dengelenmesi dışında işlevi kalmayan **EPDK'nın faaliyetlerine son verilmelidir**. Ekonomik krizi en az hasarla atlattık için kalkınma perspektifiyle hazırlanan toplumcu bir enerji programının uygulanması artık zorunluluktur. Bu çerçevede kamunun yatırım yapmasının önündeki engeller ortadan kaldırılarak, elektrik alanında üretimden, dağıtıma kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekeli yeniden kurulmalıdır. Geçiş sürecinde ise kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre kaynak transfer edilmesi yerine kamulaştırma işlemlerini yürütecek **Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı** kurulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

4 Ocak 2023

ŞİRKETLERİ ‘DESTEKLEME BEDELİ’; YOLSUZLUK VE ŞAİBE

Türkiye’de elektrik ticareti ve dengeleme faaliyetleri için Gün Öncesi Piyasası mekanizması kullanılmakta, buna göre elektrik santralleri maliyetlerine göre, bir gün sonrası için fiyat ve kapasite miktarı teklif etmektedir. Bu tekliflere göre Piyasa Takas Fiyatı (PTF) belirlenmektedir. Fiyat krizlerinde mağduriyet olmaması için PTF Tavan fiyat sınırı da uygulanırken, Ekim 2020 tarihinde PTF tavan fiyatının 12 aylık ortalamasının 2 katını aşamayacak şekilde olacağı formüle bağlanmıştır. Bazı santrallerin yüksek maliyet nedeniyle üretim yapmamaları ve özellikle 2021 yazında yoğun kesintiler olması üzerine, Mart 2022 tarihinde “Destekleme Bedeli” modeline geçilmiştir.

Elektrik Piyasası Kanunu’nun “Tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesi” konulu 17. maddesinde 8 Mart 2022 tarihinde yapılan düzenlemeyle, “her seferinde 6 ay geçmemek üzere, EPDK tarafından kaynak bazında tüketiciyi ve/veya maliyeti yüksek üretimi destekleme bedeli belirlenebileceği” hükme bağlanmıştır. Bu bedelin, “üretim maliyeti düşük üreticiden karşılanarak arz güvenliğinin, maliyeti yüksek üretimin ve/veya tüketicilerin desteklenmesi amacıyla kullanılması” öngörülmüştür.

Arkasından EPDK’nın konuyla ilgili usul ve esasları belirleyen kurul kararları da Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, enerji kaynaklarına göre ayrılmış santrallerin “Destekleme Bedeli” mekanizmasına ne kadar para aktarmaları veya almaları gerektiği EPDK tarafından belirlenecek olan Azami Uzlaştırma Fiyatı (AUF) parametresi ile saptanmaktadır. Eğer santral için belirlenen AUF, o ay oluşan PTF fiyatlarından düşükse sisteme Destekleme Bedeli ödemekte, yüksekse sistemden Destekleme Bedeli almaktadır.

Örneğin EPDK tarafından Nisan 2022’de İthal Kömür, Doğalgaz, Fuel Oil, Nafta, LPG ve Motorin için AUF fiyatı 2.500 TL/MW; yerli kömür, barajlı/barajsız hidrolik, jeotermal, rüzgar, güneş, biyogaz, biyokütle, atık ısı geri kazanım ve benzeri kaynaklardan yapılacak üretim için de 1.200 TL/MW olarak belirlenmiştir. Nisan 2022 PTF’si 1.830,56 TL olarak gerçekleşip, ithalata dayalı fosil yakıtlı santraller için belirlenen AUF rakamının altında kaldığından bu santraller Destekleme Bedeli’nden pay almışlardır. Gerçekleşen PTF, belirlenen AUF rakamının (1.200 TL) üstünde olan yenilenebilir enerji santralleri ise sisteme ödeme yapmıştır.

Mayıs 2022’de de ithal kömür santralleri için 2.732 TL/MW; Doğalgaz Fuel Oil Nafta, LPG, Motorin için 2.513 TL/MW AUF belirlenmiş; gerçekleşen PTF ise 1.736 TL olmuştur. İthal kaynaklı fosil yakıtlı santraller yine Destekleme Bedeli’nden yararlanmış, AUF’ı 1.278 TL/MW olarak saptanan yenilenebilir enerji santralleri ise sisteme ödeme yapmak durumunda kalmıştır.

Sonuç olarak, Destekleme Bedeli sistemi ağırlıklı olarak ithal kaynaklı fosil yakıtlı santrallerin desteklenmesi mekanizmasına dönüşmüştür.

EPDK Eylül 2022’de EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz’ın “Hamdolsun ilk 6 aylık uygulamamız sonucunda hiçbir santral kapanmadı ve arz güvenliği sıkıntısı yaşamadık” şeklindeki sözleriyle, “müjde verir” gibi söz konusu uygulamanın 6 ay daha uzatıl-

diğini açıklamıştır. **“Destekleme Bedeli” modeli, yüksek maliyetle çalışan santrallerin, düşük maliyetli santraller üzerinden desteklenerek sistemin sürekliliğini sağlamayı hedefleyen, enerji maliyetlerini düşürmeyi değil, yine belirli çevrelerin çıkarlarını gözeten bir mantığa sahiptir.**

Ayrıca geçtiğimiz günlerde kamuoyuna yansıyan yolsuzluk haberleri sistemin şeffaflıktan ne denli uzak ve manipülasyonlara açık olduğunu göstermiştir. Bazı enerji şirketlerinin AUF mekanizması içinde sisteme aykırı işlem yaptığı ve 11 milyar liralık haksız kazanç olduğu iddia edilmiştir. Söz konusu bedelin “vatandaşın faturasına doğrudan yansıtılacağı” iddia edilse de, mekanizmanın işleyişi içinde bunun nasıl yapılacağı belirsizdir. Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz yıl da lisanssız elektrik üretim yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle, ihtiyaç fazlası enerjinin sisteme bedelsiz verilmesi kuralı getirilmiş, ancak uygulama “halka bedava elektrik verilecek” gibi yanlış bir yönlendirmeyle kamuoyuna duyurulmuştu.

Yaşanan gelişmeler enerji alanındaki başıboşluğu gösterirken, kronik hale gelen denetim ve yönetim zafiyetlerini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Elektrik alanının ciddi, kurumsal ve liyakati esas alacak biçimde, ticari kaygı ve günübirlik çıkarlardan uzak olarak yönetilmesi gerekmektedir. Ekonomik krizde önemli rol oynayan ithal kaynak bağımlılığının azaltılması için yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim kapasitesinin artırılması hayati önemdedir. İktidar temsilcileri her konuşmada yeşil teknolojilerin altını çizerken, perde gerisinde farklı ad ve uygulamalarla fosil yakıtlara destek son hız devam etmektedir.

EPDK’nın çeşitli sermaye grupları ve lobilerin birbiriyle çelişen çıkarlarını dengelemek için yaptığı mevzuat değişikliklerinin sonucu ortadadır. Kurumu, asli görevi olan “enerjinin yeterli, kaliteli, sürekli, ekonomik ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketiciye sunulması için düzenleme ve denetleme yapmaya” çağırırken, yolsuzlukların önüne geçilmesi ve şeffaf bir yönetim için kamu yararını temel alan yeni bir sistem kurulmasının zorunluluk olduğunu belirtiriz.

Usulsüzlüğün tespit edilmesi ve para iadesine karar verilmesi etkili bir denetim mekanizması için yeterli değildir. Usulsüz bildirimde bulunan enerji üretim şirketleriyle birlikte, işlemlerde rol oynayan ikili anlaşmaların tarafları olan tedarik ve dağıtım lisansı sahibi şirketler de kamuoyuna açıklanmalıdır. Şirketlerin para iadesi yapması yeterli değildir. Usulsüz bildirimde bulunarak kazanç sağlayan tüm şirketlerin lisansları iptal edilmelidir. Enerji şirketlerinin inisiyatifine terk edilen bu alanda kamu otoritesi yeniden tesis edilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

18 Ocak 2023

ACIMIZ DA BÜYÜK İSYANIMIZ DA

8 Mart 1857’de Newyork’ta dokuma işçisi kadınların daha iyi çalışma koşulları için verdikleri mücadele sırasında katledilmelerinin anısına, biz kadınlar dünyanın dört bir yanında yaşamlarımız, haklarımız ve özgürlüğümüz için mücadele etmeye devam ediyoruz. Her türlü baskıya ve şiddete karşı dayanışmamızı büyütüyoruz.

AKP iktidarının enkazı tüm ülkenin üzerine çökmüştür.

İktidarın kazanılmış haklarımıza, kadınlara ve LGBTİ+’lara, toplumsal cinsiyet eşitliğine saldırıları artmışken, kadınlar pandemi ve onun ardından gelen ekonomik krizle birlikte derinleşen ekonomik, sosyal ve siyasal eşitsizliklerin etkilerini en derinden yaşarken, 6 Şubat gece yarısı 11 ilimizde meydana gelen depremle yıkıldık.

Tıpkı kadın cinayetleri gibi deprem de politiktir. On binlerce insanın ölümüne, milyonlarca insanın yerinden edilmesine, depremin felakete dönüşmesine yol açan şey, iktidarın ve kurumların kamusal hizmet alanlarını parçalayan, toplumsal politikaları yok sayan neoliberal devlet anlayışıdır. Çıkardığı imar aflarıyla, denetim yokluğuyla, kayırmacılıkla, bilimi ve tekniği yok saymasıyla, yarattığı ekolojik yıkımla, çarpık kentleşme uygulamalarıyla bu sürecin baş sorumlusu AKP iktidarındır.

Hükümet derhal siyasi sorumluluğu alarak istifa etmelidir.

Deprem ile birlikte kadınlar, çocuklar, LGBTİ+ lar daha derin bir ayrımcılık, yoksulluk ve istismar tehlikesi ile karşı karşıyalar. Enkaza dönen kentlerden sağ kurtulabilen, yakınlarını kaybetmenin ağır travmasını yaşayan kadınlar bir taraftan da güvenlik endişesini içinde.

Tüm yaşamı alt üst eden bu felaketin ortasında kadınlar göçe, yoksulluğa, salgın hastalıklara ve şiddet riskine erkek egemen sistemin her türden şiddet, taciz ve istismarına açık hale gelecektir. Deprem bölgesindeki kadınların, çocukların ve LGBTİ+ların ihtiyaçları önceliklidir.

Bölgede 215 bin hamile kadın bulunmakta ve 23 bininin bir ay içinde doğum yapması beklenmektedir. “Anneliği kutsayan” iktidarın ne annelere yönelik, ne de kadınların yaşadığı ve yaşayacağı sorunlara yönelik bir politikası yoktur. Kadınların ruhsal ve fiziksel sağlığı tehlike altındadır. Deprem sonrası oluşan sağlık, barınma, güvenlik, hijyen ve ısınma sorunları bir an önce çözülmelidir.

Tüm ortak alanlar aydınlatılmalı, barınma alanları güvenli hale getirilmelidir. Sağlık hizmeti verilirken mahremiyet alanı yaratılmalıdır. İhtiyaç olduğunda başvurabilecekleri kadın görevliler olmalı, ped ve diğer hijyenik malzemelere

rahatlıkla ulaşabilmedirler.

Bu karanlık günleri dayanışmayla aşım, patriyarkal kapitalizmle hep birlikte mücadele edeceğiz.

Birbirimizin çaresiyiz biliyoruz. Bize parmak sallayanlara, notlar tutanlara, ülkeyi enkaz altında bırakanlara sesleniyoruz: Biz de not ediyoruz!

Deprem bölgesindeki kadınlarla, yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalmış bölge halkı ve depremden etkilenen tüm göçmen kadınlarla, LGBTİ+'larla dayanışma ağlarımızı öreceğiz, yaşamı hep birlikte kuracağız.

Yaşamın her alanında; sömürüye, ayrımcılığa, cinsiyetçiliğe, savaşa, yoksulluğa, patriyarkaya, erkek şiddetine karşı direnmeye ve örgütlü mücadelemizi büyötmeye devam ediyoruz.

YAŞASIN 8 MART, YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM KADIN KOMİSYONU

8 Mart 2023

AKP Döneminin Özeti: Düzenli Zam, Seçim Yaklaşınca Küçük Bir İndirim İKİNCİ SEÇİM İNDİRİMİ

Son iki yılda dünya spot piyasalarında yaşanan geçici yükselişler gerekçe gösterilerek, ülkemizde başta doğalgaz ve elektrik olmak üzere enerjiye fahiş zamlar yapıldı. Ödeme gücünü çeken milyonlarca vatandaşımızın buzdolabı bile çalıştırmaktan çekindiği bu dönemde, artan enerji maliyetleri iğneden ipliğe tüm ürün ve hizmetlere zam olarak yansıdı.

Avrupa ülkeleri, Rusya-Ukrayna krizine rağmen artan maliyetlerin vatandaşa yansımalarına bir düzeyde engel olurken, faturaların rahat ödenmesi için yurttaşlarına nakdi destek bile sağladılar. Enerji maliyetlerinin enflasyona etkilerini kısıtlamaya yönelik adımlar da atılırken ülkemizde ise geçtiğimiz yıl konut faturalarının doğrudan zamlandırılması yerine, maliyetler ağırlıklı olarak sanayi kuruluşlarına yansıtılarak, dolaylı zam yapıldı. Salgın sonrası dünya genelinde enerji üretiminin yeniden dengelenmesi ve Rusya-Ukrayna krizinin yarattığı belirsizlik ortamının da bir düzeyde dağılmasıyla birlikte spot piyasalarında ciddi oranlarda düşüş yaşandı. Bazı birincil enerji kaynaklarının alım satım değerleri salgın öncesi düzeylere kadar geriledi. Birincil enerji kaynaklarındaki dalgalanmanın dengelenmesiyle birlikte tüm dünyada son kullanıcıya yansıyan bedeller de düşmeye devam etmektedir.

Ülkemizde ise son elektrik tarifesi düzenlemesi 1 Ocak 2023'ten itibaren geçerli olacak şekilde gerçekleştirildi. Faturayı oluşturan ana kalemlerden biri olan "enerji bedeli" bir önceki döneme göre, düşük kademedeki (8 kWh/gün ve altı) meskenler için yüzde 35 oranında düşürülerek, 78.7 kuruş yapıldı. Aynı anda dağıtım bedeli ise yüzde 132 zamlı, 77.8 kuruşa yükseltildi. Enerji maliyetindeki düşüş yok edilerek, dağıtım şirketlerine aktarılan bedelin artırılmasıyla, fatura toplamının sabit kalması sağlandı. Enerji maliyetlerinde yaşanan yüzde 32'lik düşüşün, yurttaşlara yansıtılmasına engel olunurken, elektrik dağıtım şirketlerinin tahsil ettiği bedelin ise yüzde 132 artırılması tercih edilmiştir. Oluşan çarpık piyasa yapısı gereği bugüne kadar enerji maliyetleri yükseldiğinde enerji bedeline zam, düştüğünde ise dağıtım bedeline zam yapılagelmektedir.

AKP hükümetlerinin iş başında bulunduğu 20 yıllık döneme bakıldığında, özellikle elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin ardından tarife değişimleri hep yukarı yönlü olarak gerçekleşmiştir. Sözde "bağımsız" bir kuruluş tarafından "maliyet" bazlı belirlenen elektrik tarifelerinde bundan önce yalnızca 2019'da yerel seçimler öncesi konut faturalarında yüzde 10'luk indirim yapılmıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan dün (29 Mart 2023) seçim kampanyası

kapsamında yüzde 15'lik bir indirimle gidileceğini açıklamıştır. EDPK'nın yeni tarifede düşüş yapması durumunda AKP döneminde ikinci kez indirimle gidilmiş olacaktır. Sadece seçim öncesine denk gelecek şekilde yüzde 10 ve yüzde 15'lik indirimlere gidilmesi anlamlıdır. Zam düzenlemeleri EPDK eliyle sessiz sedasız yürürlüğe sokulurken, en küçük indirim ise siyasi bir gösteriye dönüştürülerek, "müjde" olarak sunulmuştur.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak; salgının ilk yılında küresel düzeyde enerji maliyetleri yüzyılın en ucuz rakamlarına düştüğünde, indirim çağrısı yapmıştık. O dönem bile gündeme getirilmeyen bu indirimlerin seçim yatırımı olduğu şüphesizdir. Ucuz, kaliteli ve güvenilir enerjiye erişim tüm yurttaşlar için temel haktır. Bu hakkın güvenceye alınabilmesi için enerji alanı, ticari ve siyasi çıkarlardan uzak, ekonomiyi kamu yararına destekleyecek şekilde tarife belirleyebilecek özerk bir yapının yönetimine geçirilmelidir. Bu haliyle EPDK, belli siyasi ve ticari odakların yararına faaliyet gösteren bir kuruma dönüşmüştür. Seçim sonrası geri alınma olasılığı yüksek olan bu indirimlerin kalıcı hale gelmesi için çarpık piyasa yapısına karşı yapısal önlemlerin alınması gerekir. Kamunun yenilenebilir kaynaklara yatırım yapmadığı, özelleştirilen dağıtım bölgelerinin kamulaştırılmadığı bir geleceğin zam üretmeye devam etmesi kaçınılmazdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

30 Mart 2023

Üretim Verilerindeki Sapma Hata mı, Manipülasyon mu? ENERJİ BORSASINDA NELER OLUYOR?

Günümüzde erişimi temel insan hakkı kabul edilen kamu hizmetlerinden biri olan elektrik enerjisi için 2006 yılında Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nin (DUY) uygulanmasıyla birlikte bir spot piyasa yapısı oluştu. Kamuoyunda fiyatların sadece yukarı yönlü hareket etmesi nedeniyle “karaborsa” olarak tabir edilen bu spot piyasanın yönetimi, 2015 yılında Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi'ne (EPIAŞ) devredildi. Böylece iletim sisteminin teknik dengelemesini de yapan TEİAŞ bünyesindeki Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM) üzerinden yürütülen piyasa işletim faaliyetleri EPIAŞ'a aktarıldı. İkili anlaşmalar dışında kalan enerji üretimi, EPIAŞ bünyesinde oluşan borsa yapısı içinde fiyatlandırılarak, satın alınmaktadır. Bu “sanal” piyasada üretim şirketlerinin saatlik bazda verdiği fiyat teklifleri, üretimle tüketimin dengelendiği noktaya kadar işlem görmektedir.

12 NİSAN 2023 EPIAŞ VERİLERİ			
Saat	Tüketim Miktarı (MWh)	Üretim Miktarı (MWh)	Fark (MWh)
07:00	30.968	30.621	-347
08:00	35.193	52.278	17.085
09:00	37.129	33.588	-3.542

EPIAŞ'ın kamuoyunu ve enerji şirketlerini bilgilendirme amacıyla kurduğu Şeffaflık Platformu'nda yayınlanan verilerde, dün (12 Nisan 2023) saat 08:00 itibarıyla elektrik üretiminde ani bir yükselme yaşandığı görülüyor. Yayınlanan eş zamanlı verilere göre saat 07:00 itibarıyla 30.621 MWh düzeyinde olan saatlik üretim, saat 08:00'de 52.278 MWh'a sıçramaktadır. Yüzde 70'leri aşan bu ani üretim artışı, yeniden normal seviyelere düşerek saat 09:00 itibarıyla 33.588 MWh olarak kayıt altına alınmıştır. Söz konusu saatlerdeki tüketim verilerine bakıldığında ise saat 07:00 itibarıyla 30.968 MWh olan tüketimin, hayatın olağan akışıyla birlikte saat 08:00'de 35.193 MWh'a, saat 09:00 itibarıyla ise 37.129 MWh'a yükseldiği ortaya çıkmaktadır. **Her iki veriyi bir arada değerlendirdiğimizde, 08:00'de üretimin tüketimden 17.085 MWh fazla olduğu görülüyor. Bu saatte ülkemizde tüketilen enerjinin yarısına yakın bir üretim fazlalığı olması akla yatkın değildir. Depolama teknolojilerinin kullanımına henüz ciddi bir kapasite yaratamamış olan ülkemizde, elektrik enerjisi üretildiği anda tüketilmesi gereken bir karaktere sahiptir. Üretimin tüketimden bu düzeylerde fazla veya az olması durumunda zaten teknik olarak şebeke dengesinin sağlanması da mümkün değildir.**

Şeffaflık Platformu'nda yayınlanan anlık veriler için bir hata ve sonradan

düzeltilme payının olması normal kabul edilebilir ancak bu boyutta bir veri hatası söz konusu olmamalıdır. Saatlik tüketim verileri, üretim şirketlerinin verdikleri tekliflerin yönünü belirlemektedir. **Ayrıca enerji üretim şirketlerine EPIAŞ'ın yapacağı ödemelerde de bu üretim rakamları baz alınmaktadır. Bu verilerde bir hata söz konusuysa fazladan ödeme yapılması kaçınılmaz olacaktır. En yüksek teklifin geçerli sayıldığı bu borsa yapısında, saat 08:00 için kamuoyuna açıklanan verilerle mali işlem yapılacaksa, fiyatın tavanda şekillenmesi de kaçınılmazdır.**

Hisse senedi ve diğer emtia borsalarında buna benzer veri sapmaları, manipülasyon riskine karşı mutlaka mercek altına alınarak, incelenir. **Bu verilerde bir hata olup olmadığı en kısa süre içinde kamuoyuna açıklanmalı, üretim şirketlerine yapılan ödemelerin nasıl şekilleneceği net bir şekilde ortaya konulmalıdır. Temel kamu hizmetlerinden biri olan elektrik enerjisinin gereksiz yüklerle pahalılaştırılmasına, sıradan bir emtia gibi alınıp satılmasına artık izin verilmemelidir. Enerjinin, kâr odaklı sıradan bir ticari faaliyet alanı olmaktan çıkartılarak, yeniden kamu hizmeti olarak yapılandırılması, sanayiciler başta olmak üzere tüm üretici kesimler ve yurttaşların yararına olacaktır. Kamunun enerji alanına yatırım yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, üretim, iletim ve dağıtımıyla dikey entegre bir kamu tekeli tekrar kurulmalıdır. Önümüzdeki dönemde enflasyonla etkin mücadele için "planlı" bir enerji yönetimine geçilmesi artık zorunluluk haline gelmiştir. **Asgari ücretle geçinen geniş halk yığınlarının bu yükü daha fazla kaldıramayacağı uyarısını tekrar ederek, enerjinin yönetiminin ticari ve siyasi müdahalelerden uzak özerk bir yapıya devredilmesi çağrımızı yineliyoruz.****

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

13 Nisan 2023

ÇARŞAMBA'DA HUKUK SÜRECİ, SANTRALIN HIZINA YETİŞEMEDİ...

Samsun Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali (Çarşamba BES) Projesi için Samsun Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce 19 Temmuz 2019 tarihinde Çevresel Etki Değerlendirmesi'ne (ÇED) gerek olmadığına karar verilmişti. Bölge halkı tarafından Samsun Valiliği aleyhine söz konusu kararın iptali için açılan davaya Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) da davacılar yanında müdahil olmuştu.

Dava dilekçesinde söz konusu kararın hukuka aykırı olduğu, sürecin kamuoyunun bilgisi dışında yürütüldüğü belirtilirken, biyokütle enerji santrallerinin kömür ile çalışan termik santrallardan daha fazla azot oksit, uçucu organik bileşenler, partikül madde ve karbonmonoksit yaydığına dikkat çekilmişti. Ayrıca, santralin üretime geçmesiyle günde 1500 ton su kullanılacağı, ovada tarım yapılamayacağı, hava kirliliğinin artacağı, halk sağlığının bozulacağı ve su kaynaklarının kirleneceği vurgulanmıştı. Samsun 3. İdare Mahkemesi ilk olarak 18 Mart 2020 tarihinde işlemin iptaline karar verdi, ancak Danıştay 6. Dairesi 1 Temmuz 2020'de bu kararı bozdu. Mahkeme, söz konusu projenin çevre üzerindeki olası olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 18 Aralık 2020 tarihinde bilirkişi incelemeli keşif yaptırdı.

EMO'nun dava dosyasına sunduğu dilekçede ise elektrik üretiminde en yüksek tepe ihtiyaç gücünün yüzde 90'ı kadar yedek güç olduğu ve bölgede benzeri üretim yöntemiyle çalışan 14 tesis bulunduğuna dikkat çekilerek, tarımsal sulamada kullanılan su rezervlerinin her geçen yıl daha da derinlere ineceği ve dolayısıyla tarımsal elektrik tüketiminin aşırı artacağı belirtilmişti.

İkinci İptal ve İkinci Bozma Kararları Farklı uzmanlık alanlarından 7 kişinin yer aldığı bilirkişi heyeti tarafından hazırlanan 9 Şubat 2021 tarihli bilirkişi raporu ve 29 Temmuz 2021 tarihli ek bilirkişi raporunu birlikte değerlendiren Samsun 3. İdare Mahkemesi, 21 Eylül 2021 tarihinde Samsun Valiliği'nin "ÇED gerekli değildir" işlemini ikinci kez iptal etti.

Mahkeme kararında, santral faaliyetlerinin çevredeki insan, hayvan ve doğal bitki örtüsü, su kaynakları ile yerleşim yerleri üzerindeki olası etkileri göz önünde bulundurulduğunda proje tanıtım dosyasının, usul ve teknik yönlerden yeterli olmadığı, ihtiyaç duyulacak suyun temini için açılacak sondaj kuyusu ya da kuyularının çevrede yaşayan köy/mahalle halkının içme, kullanma ve tarım arazileri için gerekli su kaynakları üzerinde oluşturacağı olumsuz etkilerin ne tür önlemler alınmak suretiyle giderileceğinin ortaya konulmadığı kaydedildi.

Ancak davalılar tarafından yapılan temyiz başvurusu sonucu Danıştay 6. Dairesi, "Bilirkişi raporunun hükme esas alınabilecek nitelik ve yeterlilikte olmadığı"

görüşüyle, 16 Aralık 2021 tarihinde mahkeme kararını tekrar bozdu. Danıştay, projenin, çevresel açıdan oluşturabileceği muhtemel zararlar ile bu zararların alınacak önlemlerle giderilebilmesinin mümkün olup olmadığı konusunda, aralarında Çevre, Ziraat, Kimya ve Meteoroloji mühendisleri, Hidrojeolog ve Flora-Fauna uzmanı olmak üzere, gerekirse başka dallardan da öğretim üyeleri seçilerek oluşturulacak yeni bir bilirkişi heyetiyle, mahallinde yeniden keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verdi.

Tekrar Keşif ve Üçüncü Bozma Kararı

Bölgede 25 Temmuz 2022 tarihinde yapılan keşif sonucu hazırlanan bilirkişi raporunda ise önceki keşiflerin aksine “santralin inşaat aşamasında kalıcı bir çevresel etkisinin bulunduğuna yönelik herhangi bir izlenimin elde edilmediği” iddia edildi. Hukuki ve bilimsel dayanaklardan yoksun söz konusu raporda, “projenin faaliyeti esnasında oluşacak külün bertarafı ve kullanımına yönelik planlamanın yapıldığı, su kullanımına yönelik olarak gerekli drenaj kanallarının inşa edildiği, atık yağların toplanması ve bertarafıyla ilgili gerekli önlemlerin alındığı, baca gazı emisyon ve azot dioksit emisyonu değerlerinin yasal sınırların altında olduğu, tesisin faaliyette bulunması sırasında ortaya çıkacak atıkların ilgili mevzuat hükümlerine göre bertaraf edildiği, bu nedenle tarım arazileri, çevre ve hava üzerinde olumsuz etkilerin minimum düzeyde olmasının beklendiği” ileri sürüldü.

Söz konusu raporun ardından Samsun 3. İdare Mahkemesi, 8 Kasım 2022 tarihinde davayı reddetti. Mahkeme kararına karşı temyiz başvurusu yaptığımız Danıştay 6. Dairesi ise 16 Şubat 2023 tarihinde bu kararı da bozdu. Danıştay’ın bozma kararında özetle şu unsurlara dikkat çekildi:

- Projenin köy yerleşik alanında yer alması ve projeye çok yakın mesafede yerleşim yerlerinin bulunması hususu öncelikli olarak değerlendirilmek suretiyle, “işletme” ve “işletme sonrası” aşamada, projenin halk sağlığına etkilerinin değerlendirilmesi, ... ilgili mevzuatta öngörülen sınır değerlerde kalması durumunda dahi çok yakın mesafede yerleşen kişilerin sağlığı üzerinde olumsuz etkilerin oluşup oluşmayacağı, olumsuz etkiler oluşacak ise, bu etkilerin kısa, orta ve uzun vadeli sonuçları konusunda değerlendirme yapabilecek “Çevre Sağlığı” konusunda uzman “Halk Sağlığı Uzmanı”nın bilirkişi heyetinde bulunmadığı,
- Yaz aylarındaki toz probleminin önlenmesine yönelik tedbirlere dava konusu işlemin dayanağı niteliğindeki proje tanıtım dosyasında yer verilip verilmediğine yönelik bir tespit ve değerlendirmenin yapılmadığı,
- Hammaddelerin depolandığı depo sahasında olduğu iddia edilen haşerat ve kemirgen sorununun bilimsel esaslara göre ileride yaşanmasının “olası” olup olmadığı, şayet “olası” olduğu değerlendiriliyor ise, bu kapsamda gerekli bilgilere proje tanıtım dosyasında yer verilip verilmediği ve alınması

gereken tedbirlerin yeterliliği konusunda bilirkişi raporunda herhangi bir değerlendirme yapılmadığı,

– Bilirkişi raporunda, yeraltı su kaynaklarına ve hava kalitesine etkilerin, tarımsal ve zirai faaliyet üzerindeki yansımaları bağlamında herhangi bir değerlendirmeye yer verilmediği,

“Kelimesi Kelimesine Aynen Aktarma...”

– Bilirkişi raporunun ziraat mühendisliği disiplini açısından değerlendirmeler içeren (içermesi gereken) bölümünün, başka bir disiplinde (flora) bildirilen görüşlerin “kelimesi kelimesine aynen aktarılması” suretiyle hazırlandığı ve projenin zirai faaliyetlerine etkileri bağlamında (atıklar konusu haricinde) herhangi bir değerlendirmeye de yer verilmediği,

– Projenin “floristik” ve “faunistik” etkileri ile “katı atıklar” ve “hava kirliliği” bağlamında çevresel etkilerine yönelik bilirkişi raporundaki tespit ve değerlendirmelerin, yalnızca hazırlık-inşaat ve işletme aşamaları ile sınırlı olarak yapılmasının yerinde olmadığı, anılan disiplinler açısından projenin işletme sonrası aşaması bakımından da değerlendirme yapılması gerektiği,

– İşletme sonrası aşamaya yönelik değerlendirme yapmaktan imtina edilmesinin hukuken olanaklı olmadığı,

– Aralarında Çevre Mühendisi, Ziraat Mühendisi, Kimya Mühendisi, Meteoroloji Mühendisi, Hidrojeoloji alanında uzman Jeoloji Mühendisi (Hidrojeolog), Flora-Fauna uzmanı ve Çevre Sağlığı” konusunda uzman “Halk Sağlığı Uzmanı” olmak üzere, gerekirse başka dallardan da öğretim üyeleri seçilerek oluşturulacak yeni bir bilirkişi heyetiyle mahallinde yeniden keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılması ve projenin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi suretiyle düzenlenecek rapor dikkate alınarak, işin esası hakkında yeniden karar verilmesi.

Danıştay’ın kararının ardından dava yerel mahkemede yeniden görüşülmeye başlanacak. Mahkeme tarafından bir kez daha keşif yaptırılacak.

Santral Çalışmaya Devam Ediyor

Çarşamba BES’e karşı 2019 yılında başlatılan hukuki süreç halen devam ederken, santralin inşaatı tamamlanarak 2020 yılında faaliyete geçirildi. Hukuka aykırılığının yanı sıra doğal doku ve canlı yaşamı için büyük tehlikeler oluşturan Çarşamba BES, bölge halkının itirazları da dikkate alınarak en kısa zamanda kapatılmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
20 Nisan 2023

ELEKTRİK TARİFELERİNİN İNCELENMESİ RAPORU

Enerji Daimi Komisyonu Elektrik Tarifelerinin İncelenmesi Alt Çalışma Komisyonu'nun raporunda, tarife fiyatları ile tüketici enflasyonu karşılaştırmasının yanı sıra faturalar içinde yer alan vergiler ve kayıp-kaçak oranları ile bölgelere göre değerlendirmeler yapılıyor. Asgari ücret ve yoksulluk sınırı gelir seviyesi ile yıllık toplam elektrik faturaları kıyaslanarak ayrıntılı olarak inceleniyor. Ekonomik, sosyal ve çevresel etki bakımından toplumsal fayda/maliyetler ışığı altında elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım ile perakende/toptan satış hizmetlerinin önceki gibi kamu tarafından mı, yoksa bugünkü gibi özel sektör tarafından mı yapılmasının daha uygun olacağına dair tartışmalara ışık tutulmaya çalışılıyor.

Raporun sonuç bölümünde yer alan saptama ve öneriler şöyle:

A. Dağıtım şirketleri için 1 Ekim 2013'ten başlayarak 2015 yılı sonuna kadar "Enerji Bedeli, Dağıtım Bedeli, Kayıp - Kaçak Bedeli, Perakende Satış Hizmetleri Bedeli ve İletim Bedeli" olmak üzere 5 ayrı birim fiyat faturalarımızda yer almıştır. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere 1 Ekim 2013 ile 31 Mart 2016 arası 30 aylık enflasyon yüzde 22,4 iken dağıtım şirketlerinin hizmetlerine yüzde 88 zam yapılmıştır. Bu oran o dönemde gerçekleşen enflasyonun 4 katı olup, izahıtan da yoksundur. Sonuçta verilen bir hizmettir.

1 Ekim 2013 ile 31 Mart 2016 arası 30 Aylık Enflasyon %22,4 İken					
	Enerji Bedeli	Kayıp/ Kaçak Bedeli	Dağıtım Bedeli	Perakende Satış Hizmet Bedeli	İletim Bedeli
Ekim 2013'e Göre % Artış	3.5%	34%	88%	74%	40%

EPDK tarafından "Enerji Bedeli, Dağıtım Bedeli, Kayıp - Kaçak Bedeli, Perakende Satış Hizmetleri Bedeli ve İletim Bedeli" olmak üzere 5 ayrı bedelin ayrı ayrı ilan edilmemesi ile başlayan süreç 2016 yılının başından itibaren 2 birim fiyat açıklaması olarak devam etmiş, daha sonra da meskenlere düzenlenen elektrik enerjisi faturalarında sadece "Enerji Bedeli" adı altında 1 birim fiyat yer almıştır.

Yine 2016 yılı başından itibaren Dağıtım Şirketlerine İşletme Giderlerinin yüzde 7'sine kadar işletme dışı giderleri de ödenerek özellikle Türkiye sathında 21 bölgede (Bölgesinde tekel olan) faaliyet gösteren Dağıtım Şirketlerinin tüketicilere sundukları hizmet objektif kriterlerle performansları değerlendirilmemiştir. Ayrıca bu Dağıtım Şirketlerinin fayda/maliyet analizleri şeffaf bir şekilde kamu-

oyuna sunulmamış ve hesap verilebilir olma görevleri yerine getirilmemiştir.

B. Ekim 2013'ten bu yana 111 ayda enflasyon yüzde 400.04 artmışken:

· 1 Ekim 2013 tarihinde EPDK tarafından ilan edilen Mesken tek zamanlı elektrik enerji birim fiyatı kWh başına 20,6226 kuruş iken 1 Ocak 2023 tarihindeki 111 aylık enflasyon endeksine göre 103,8912 kuruş olması gerekirken, EPDK tarafından 2023'ün ilk 3 aylık dönemi için 1 kWh elektrik enerji fiyatı 78,7820 kuruş olarak belirlenmiştir.

Kaldı ki 2023 Ocak ayında 1 kWh enerjinin Piyasa Takas Bedeli 343,1490 kuruş olmasına karşılık; EPDK tarafından açıklanan birim fiyatlarda sanayiye 1 kWh için 304,1128 kuruşa, meskenlere de 240 kWh'a kadar kullanım için 1 kWh 78,7820 kuruşa verilmektedir. Her ne kadar sanayiye Piyasa Takas Fiyatından yüzde 12.84 daha ucuza vererek aradaki fark kamudan karşılanırsa da, sanayici ve ticaretle uğraşanlar toplam elektrik tüketiminin yaklaşık yüzde 75'ine karşılık gelen elektrik giderlerini de sattıkları mal ve hizmetlerin maliyetlerine ilave ederek biz tüketicilerden bu yüksek bedeli alıyorlar.

1 Ekim 2013 tarihinde EPDK tarafından ilan edilen Mesken dağıtım birim fiyatı kWh başına 7,7634 kuruş iken 1 Ocak 2023 tarihine kadarki Dağıtım Fiyatları 111 ayda enflasyon endeksine göre 39,11 kuruş olması gerekirken 77,8883 kuruş olmuştur. Enflasyona göre 2 misli artmıştır.

· 1 Ekim 2013 tarihinde EPDK tarafından ilan edilen birim fiyatlar baz alınarak vergiler hariç enerji+dağıtım toplam bedeli 28,3860 kuruş iken ve 1 Ocak 2023 tarihine kadarki 111 ayda gerçekleşen yüzde 403.77 enflasyona göre 143,0012 kuruş olması gerekirken EPDK tarafından ilan edilen Vergiler Hariç Enerji+Dağıtım Toplam bedeli 1 Ocak 2023 tarihinde 156,6703 kuruş olmuştur. Mesken Enerji Bedeli, Piyasa Takas Fiyatından 264,3670 kuruş daha az olmasına karşın enerji+dağıtım bedeli yüzde 9.56 artmıştır.

· Toplam fatura içindeki vergilerin payı yüzde 19.10'dan 2022 yılından bu yana Enerji Bedelinin yüzde 2'si olan TRT Payı ile yüzde 1'i olan Enerji Fonu'nun kalkması sonucu 2022'de yüzde 18.30'a; 2023'te de enerji bedelinin düşük ve ayrıca dağıtım bedelinin de yüksek belirlenmesi sonucu yüzde 17.33'e inmiştir.

C. Ocak 2022 ile Ocak 2023 arasında tüketici enflasyonundaki değişim yüzde 64.25 iken Enerji Bedelindeki Enflasyon Endeksine Göre Azalış Oranı yüzde 24.17 olmuştur. (EPDK tarafından piyasa takas fiyatının altında belirlenmesi sonucu), Dağıtım Bedeli Enflasyon Endeksine Göre Artış Oranı yüzde 199.15 olmuş, Toplam Fatura Bedeli Enflasyon Endeksine Göre Artış Oranı yüzde 6.15 olmuştur.

D. EPDK kendi belirlediği, en başta belirttiğimiz stratejik amaçlarına, değer ifadelerine, misyonuna, vizyonundaki "Güçlü, Rekabetçi ve Şeffaf" hedeflerine

uygunluk sağlayamamış, hedeflerinin uzağında kalmıştır.

E. Elektrik dağıtım hizmetleri kamu tarafından mı verilmeli; yoksa bugünkü gibi özel sektör tarafından mı verilmesinin daha uygun olacağı sorularına cevap bulmak açıklanan verilerle mümkün değildir. Verilerin gizlenmesi, bu hizmetlerin tekrar “Kamu tarafından verilmesi” görüşlerini ve tartışmalarını haklı çıkarmaktadır.

F. Su ve ısınma gibi elektrik de insan yaşam döngüsü içinde önemli bir yere sahip olduğundan, kamusal kesimlerin denetiminde üretilmesi, iletilmesi ve dağıtımı en ucuz hale getirilmelidir.

G. Nimetlerin paylaşımı kadar külfetlerin de paylaşımı esas olmakla birlikte 2020 yılında Asgari Ücretin bir yıllık toplamı 27 bin 888 TL iken ülkemizdeki 2020 Medyan Gelir de 24 bin 788 TL olmuştur. Medyan Gelir; asgari ücretin altındadır. Neredeyse hiç geliri olmayandan asgari ücret kadar gelir elde edenlerin sayısı toplumun yüzde 60'ına yakındır. Ekonomik krizin derinleştiği günümüzdeki verilerle sorun daha da büyümektedir.

H. Ülkemizde düşük gelir seviyesinde yer alan önemli bir yoksul kesim de enerji faturalarını boğazlarından keserek ödeyebilmektedir. Ödeyemeyip bağlantısı kesilenlerin bazıları da imkansızlıktan kaçak elektrik kullanmaya yönelebilmektedir. Ülkemizde ilçelerimize kadar kurulmuş kamuya ait sosyal yardım ve dayanışma vakıfları kanalı ile yoksul hakkın temel ihtiyaçları olan elektrik, su ve ısınma temel ihtiyaçları sağlayacak politikalar geliştirerek kaçak kullanım vakalarının önüne geçmek, yoksul insanlarımızın yaşam haklarına şeffaflık içinde çözümler bulmak ve düzenlemek; kamusal düzen açısından sosyal devlet anlayışı olmalıdır.

İ. İnsan yaşam döngüsünde önemli yer tutan; su, ısınma ve elektrik enerjisinden özellikle yüzde 18 Katma Değer Vergisi meskenlerde kaldırılmalı veya makul seviyelere getirilmelidir.

J. Sürdürülebilir kalkınma için enerji planlaması ve yönetilmesi, Enerji-Ekoloji-Ekonomi çerçevesinde ele alınarak Toplumsal Fayda ve Maliyetler kamunun bilgisine ve görüşlerine sunulmalıdır.

K. EPDK gibi önemli bir kurum, mevcut teşkilat yapısı ile; akaryakıt, doğalgaz ve elektrik fiyatlarına ilişkin çalışmalarda, başta dar gelirli hane halklarından büyük işletmelere kadar geniş kesimlerdeki tüketicileri memnun edememiştir. Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Kurul yapısı değiştirilerek Kamu - Sektör Firmaları - Tüketicilerin olduğu 3 tarafın yer alacağı bağımsız yapısı ile beklentileri karşılayabilir.

1– Devlet kademeleri için;

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Temsilcisi
- Adalet Bakanlığı Temsilcisi
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Temsilcisi
- Sağlık Bakanlığı Temsilcisi
- Kalkınma Bakanlığı Temsilcisi
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi
- TMMOB Temsilcisi

2– Üretim/Dağıtım kuruluşları Temsilcisi;

- Elektrik Piyasaları Sektör Temsilcisi
- Akaryakıt Piyasası Sektör Temsilcisi
- Doğal Gaz Piyasası Sektör Temsilcisi

3– Tüketici Temsilcileri;

- Akaryakıt Piyasası Tüketici Temsilcisi
- Doğalgaz Piyasası Tüketici Temsilcisi
- Elektrik Piyasası Tüketici Temsilcisi
- Çevre konusunda çalışan Sivil Toplum Örgütü Temsilcisi

EMO 48. Dönem Enerji Daimi Komisyonu Elektrik Tarifelerinin İncelenmesi Alt Çalışma Komisyonu'nun raporuna ekteki dosyadan ulaşabilirsiniz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

26 Mayıs 2023

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ HAKLARINI SAVUNMAYA, İNSANCA YAŞANACAK BİR GELİR DÜZEYİ İÇİN MÜCADELE ETMEYE DEVAM EDECEĞİZ!

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak ihtiyaçlarının karşılanması, mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılması, mesleğimizin toplumun ortak çıkarına uygun olarak gelişimini sağlamak, meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak birliğimizin kuruluş amacıdır. Bu çerçevede, mesleğimiz ve meslektaşlarımızla ilgili konularda resmi makamlarla iş birliği yaparak gerekli yardım ve tekliflerde bulunulmakta, mesleki konularımızdaki mevzuat ve şartnameler hakkında görüşlerimiz ilgililere ve kamuoyuna bildirilmektedir.

Birliğimiz kurulduğu 1954 yılından bu yana, kuruluş yasamızda yer alan bu amaçlar doğrultusunda, üyelerimize ve topluma karşı sorumluluğunun bilinciyle, Anayasa ve yasalardan aldığı yetkiyle meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını korumak-geliştirmek için her zeminde mücadele etmektedir.

100 yıllık cumhuriyet tarihimiz boyunca yaratılan tüm zenginliklerde, fikri yaratıcılığı ve emeği olan meslektaşlarımızın ortaya koyduğu bu yaratıcı emeğin karşılığını alması, mesleki gelişimini sürdürebileceği koşullarda insanca yaşayabileceği bir gelire sahip olması kuruluşumuzdan beri en önemli önceliklerimizden birisi olagelmıştır. Emeğimizi ve haklarımızı elimizden almaya çalışan sömürü düzenine karşı, meslektaşlarımızın alın terini ve özlük haklarını savunmak ve geliştirmek için tarihimizin her döneminde, hukuki ve fiili yollarla mücadele verilmiştir.

Uygulanan neoliberal politikalar nedeniyle meslek emeğimizin planlı biçimde değersizleştirildiği özellikle son 40 yılda, mesleğimizi koruma ve emeğimizin hakkını alma mücadelesi Birliğimiz açısından çok daha da önem kazanmıştır. Bu yıllarda yaşanan kuralsızlaştırma uygulamaları ve mevzuat değişiklikleri nedeniyle hem kamuda hem de özel sektörde çalışan meslektaşlarımız çok büyük hak kayıplarına uğramıştır. Yanlış yükseköğretim ve istihdam politikaları nedeniyle işsizlik ve düşük ücretlerle çalıştırma meslek alanımızın en yaygın sorunu haline gelmiştir.

Meslektaşlarımızın yaşam koşullarını olumsuz etkileyen, mesleki saygınlığımızı zedeleyen bu sürecin önüne geçebilmek için Odalarımız ve Birliğimiz Anayasa ve yasaların verdiği yetkiye dayanarak meslektaşlarımızın haklarını koruyacak tedbirler almıştır. Odalarımız tarafından yayınlanan mesleki hizmetlere ilişkin yönetmelikler ve meslektaşlarımızın asgari ücret düzeylerine ilişkin kararlar bu tedbirler arasında yer almaktadır.

Meslek emeğimizin ve meslektaşlarımızın haklarının korunması yolundaki en önemli adımlardan birisi 2012 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ile Birliğimiz arasında imzalanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarına ilişkin “Asgari Ücret Protokolü” olmuştur. Meslektaşlarımızın çalıştıkları sektörlerdeki kayıt dışı istihdamın ve düşük ücret bildiriminin engellenmesi açısından çok önemli bir iş birliği olan bu protokolle birlikte, daha önce Odalarımız tarafından ayrı ayrı belirlenen mühendis, mimar ve şehir plancısı asgari ücreti, 2013 yılından itibaren, Odalarımızdan alınan görüşler doğrultusunda Birliğimiz tarafından belirlenmeye başlamıştır. Protokol hükümleri gereği SGK da mühendis, mimar ve şehir plancılarına ödenecek ücretlerin bu asgari seviyenin altında olmaması için gerekli tedbirleri almakla yükümlü hale gelmiştir.

Özel sektörde çalışan genç meslektaşlarımızın gelir düzeyini güvence altına aldığı kadar, kayıt dışı istihdamın ve vergi kaybının engellenmesinde de önemli bir işlevi olan bu protokol, 2017 yılında SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmiştir. İşveren/sermaye kesiminin itirazları doğrultusunda yapılan bu feshin gerekçesi olarak, “TMMOB tarafından belirlenen asgari ücretin, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 39 uncu maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücrete alternatif bir ücret seviyesi belirlemek ve arz-talep ilişkisi sonucunda piyasa tarafından belirlenen ücret seviyelerine müdahale etmek anlamına geldiği” tespiti gösterilmiştir.

Protokolün feshiyle birlikte SGK tarafından yapılan incelemelerde, TMMOB tarafından belirlenen asgari ücret değil, işveren/sermaye piyasasının serbestçe belirlediği ücretler esas alınmaya başlanmıştır.

Ücretli çalışan tüm üyelerimizin kazanılmış haklarını geri dönülmez biçimde yok eden “tek taraflı fesih” işleminin geri alınması için her düzeyde yürüttüğümüz mücadele etkili olmamış, SGK’ya karşı açtığımız davada mahkeme kurumun fesih kararını haklı bulmuştur.

TMMOB ile SGK arasında imzalanan protokolün feshedilmesine rağmen Birliğimiz ücretli çalışan meslektaşlarımızın gelir düzeylerini koruyabilmek için her yılın başında Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları için Asgari Ücret belirlemeye ve duyurmaya devam etmiştir. Son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, istikrarsız fiyat artışları ve iktidarın ‘asgari ücreti temel ücret haline getirme’ politikası karşısında sürekli olarak güncellenmek zorunda kalınan TMMOB Asgari Ücret düzeyi, her şeye rağmen sektörde yapılan pek çok anlaşmada ve ücret düzeylerinin belirlenmesine ilişkin mahkeme kararlarında ölçüt alınmaya devam etmiştir. Bu işlevi nedeniyle de TMMOB tarafından açıklanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları için Asgari Ücreti sermaye kesimlerinin ve devlet kurumlarının hedefinde olmuştur. Konuyla ilgili odalarımıza karşı pek çok dava açılmış, Rekabet Kurulu tarafından Odalarımıza çeşitli cezalar verilmiştir. Bu konudaki hukuk mücadelemiz yıllardır devam etmektedir.

Bu hususta bugüne değin lehimize sonuçlanmış birçok yargı kararı bulunmasına

karşın ne yazık ki, yakın zamanda görüşülen bir davada, “Birliğimizin Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları için asgari ücret belirleyemeyeceği” yönünde karar verilmiştir. Hukuk devleti ilkesi ve idari yargı kararlarının uygulanması zorunluluğu gereği bu karar nedeniyle, yeni bir hukuki durum ortaya çıkana kadar, Birliğimizce Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Asgari Ücreti açıklanamayacaktır. Söz konusu karara ve Birliğimizin Anayasa’dan gelen yetki ve görevlerinin engellenmesine yönelik tüm girişimlere karşı hukuki mücadelemiz devam edecektir.

İçinden geçtiğimiz ekonomik kriz şartları altında meslektaşlarımızın yaşadığı ücret aşınmasını ve gelir kaybını daha da artıracak olan bu karar, siyasi iktidarın yıllardır sistematik olarak Birliğimizin yetkilerini sınırlandırmaya yönelik attığı adımların bir parçasıdır. Kuruluş yasamızda olduğu gibi Anayasa’nın 135. Maddesi’nde de Birliğimizin amacının “meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak” olduğu açık biçimde yer almaktadır.

Bu Anayasal hükme rağmen, meslektaşlarımızın çıkarlarını korumak amacıyla yaptığımız bir işlemin yargı tarafından “yasal dayanağı olmadığı” gerekçesiyle iptal edilmesinin anlaşılır bir hukuki yönü bulunmamaktadır. Bu karar ve tavır, siyasi iktidarın uzun yıllardır yürüttüğü “Anayasayı yok sayan” ve “yargıyı bir müdahale aracı olarak gören” anlayışının parçasıdır. Siyasi iktidarın politik önceliklerinin ve ihtiyaçlarının Anayasanın ve yasaların önüne geçirilmesi, ülkedeki kurulu hukuk düzenini ve hukukun üstünlüğü anlayışını her geçen gün yerle bir etmektedir.

İktidar güdümündeki yargı organlarının kararlarına ve siyasi iktidarın tüm baskılarına karşı mesleki saygınlığımızı korumak, meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını geliştirmek için mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu mücadele, ülkemizde hukukun üstünlüğünü yeniden tesis etme, demokrasiyi ve özgürlükleri koruma mücadelesinin de bir parçasıdır.

Ülkemizin kalkınmasında ve gelişmesinde büyük emekleri olan tüm meslektaşlarımızı, mesleğimize sahip çıkmak, haklarımızı korumak ve insanca yaşayabileceğimiz bir ücret düzeyi için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Emin Koramaz (TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Cem Nuri Aldaş (Bilgisayar Mühendisleri Odası YK Başkanı)

Ahmet Dursun Kahraman (Çevre Mühendisleri Odası YK Başkanı)

Mahir Ulutaş (Elektrik Mühendisleri Odası YK Başkanı)

Abdullah Zararsız (Fizik Mühendisleri Odası YK Başkanı)

Ahmet Yaşar Canca (Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası YK Başkanı)

- Ahmet Uzun (Gemi Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Yaşar Üzümcü (Gıda Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Ali İpek (Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası YK Başkanı)
İsmet Tekeli (İçmimarlar Odası YK Başkanı)
Taner Yüzgeç (İnşaat Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Şevket Demirbaş (Jeofizik Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Hüseyin Alan (Jeoloji Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Hasan Küçük (Kimya Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Ayhan Yüksel (Maden Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Yunus Yener (Makina Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Ahmet İrfan Türkkolu (Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Fırat Çukurçayır (Meteoroloji Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Eyüp Muhcu (Mimarlar Odası YK Başkanı)
İnanç Alptuğ Hıdıroğlu (Petrol Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Yasin Otuzoğlu (Peyzaj Mimarları Odası YK Başkanı)
Gencay Serter (Şehir Plancıları Odası YK Başkanı)
Aykut Üstün (Tekstil Mühendisleri Odası YK Başkanı)
Baki Remzi Suiçmez (Ziraat Mühendisleri Odası YK Başkanı)

24 Temmuz 2023

Denetim Özelleştikçe Can Kaybı Olağanlaşıyor! DENETİMİ ZAYIFLATMAK KAMU BİNALARINDA RİSKİ ARTIRDI

Aydın'da Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda bu gece (26 Ekim 2023) yaşanan asansör kazası, kamu kullanımına açık toplu yaşam alanlarındaki güvenlik sorunlarını yeniden ülke gündemine taşıdı. Kazada hayatını kaybeden öğrencimizin ailesine, sevenlerine ve arkadaşlarına baş sağlığı dilerken, yaralı öğrencilerimize ise geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Öncelikle söz konusu kazanın asıl nedenleri, yürütülecek resmi soruşturma sonunda bilirkişiler tarafından belirlenecektir. Ancak söz konusu olay, kamusal denetimin özelleştirilmesinin ve özel sektör eliyle yürütülen bir ticari faaliyet alanı haline gelmesinin bu tip kazaların ana nedenlerinden biri olduğunu bir kez daha göstermiştir. Genel itibarıyla kamusal denetimin özelleştirilmesinin acı sonuçlarını yaşıyoruz. Maliyetleri düşürme adına bakım, onarım ve kontrol temelli mühendislik hizmetlerindeki eksikler, can almaya devam ediyor.

Diğer yandan asansörlerin yıllık periyodik kontrollerinin gerçekleştirilmesi belediye ve il özel idarelerinin görevleri arasındadır. Belediyelerin yanı sıra Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüklerinin de konuya ilişkin sorumlulukları vardır. Söz konusu hizmetin özelleştirilmiş olması bu kurumların sorumluluklarını azaltmamaktadır. Bu hizmetin kamusal bir şekilde yapılması bir zorunluluk ve esas olmakla birlikte, özel muayene kuruluşu tarafından kontrol edilmiş olsa dahi yurtlar, yüksek katlı yapılar gibi özellik arz eden binalarda kamunun yapılan kontrollerin sağlamlılığını ve sonuçlarını takip etmesi sosyal devlet anlayışının gereğidir. Tehlikeli asansörlerin etkin bir şekilde belirlenmediği, belirlenenlerin ise çalışmaya devam edebildiği bu sistemin can güvenliğini garanti altına aldığı söyleyemeyiz.

Kamu kullanımına açık binalardaki asansör, yangın algılama ve alarm sistemleri ile elektrik tesisatı yalnızca bina sakinlerine değil, farklı kullanım alışkanlıklarına ve güvenlik algısına sahip yurttaşlara hizmet etmektedir. Bakım ve periyodik kontrol işlem maliyetlerini düşük tutmak adına genel olarak öngörülen bakım ve periyodik kontrol sayılarındaki zorunluluklar bu binalar için yetersiz kalmaktadır. Kamu kullanımına açık, diğer yapılarındaki benzerlerine kıyasla daha uzun saatler çalışan bir asansörün daha fazla arızalanacağı ve bu arızanın can kaybına dönüşeceği öngörülebilmelidir. Benzer şekilde insan hareketliliğinin yüksek olduğu yapılarda yangın çıkma ihtimalinin konutlara göre daha yüksek olduğu da gözetilerek, önlemlerin artırılması, kuralların ve zorunlulukların daha

sıkı uygulanması için daha fazla kamusal denetim hizmetinin tanımlanması gereklidir.

Kentlerimizde bu tip binalarının belirlenerek, risk analizi yapılması ve bu analiz sonuçlarına göre, bakım ve kontrol işlemlerinin her bina için tam güvenlik sağlayacak şekilde yürütülmesi sağlanmalıdır. Kamu kuruluşu niteliğinde bir meslek örgütü olan Elektrik Mühendisleri Odası, uzman üyelerinin bilgi ve deneyimiyle mevzuat geliştirilmesi de dahil olmak üzere can ve mal güvenliğini sağlamaya yönelik her türlü teknik ve bilimsel çalışmaya katkı sağlamaya hazırdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

26 Ekim 2023

CUMHURİYETİMİZ 100 YAŞINDA!

29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen Cumhuriyetimiz 100 yaşında...

Cumhuriyet bir uyanıştır. Yüzyıllarca ezilmiş, yok sayılmış bir halkın ayağa kalkışdır. Cumhuriyet bir direniştir. Emperyalizmin vahşi sömürü düzenine karşı canı pahasına dur diyebilmektir.

Cumhuriyet yoktan var etmektir. Devraldığı borçlardan başka hiçbir şeyi olmayan bir ülkenin demiryollarına, fabrikalara, okullara, kültürel ve sosyal olanaklara kavuşmasıdır.

Cumhuriyet barıştır. İçinde bulunduğumuz coğrafyada yıllardır yaşanan savaşlar ve katliamlar emperyalist gözü dönmüşlüğün ne boyutlara ulaşabileceğini açıkça göstermiştir. Ortadoğu'nun geri kalmışlığının sebebi yine 150 yıldır bölge halkları ve kaynaklarını sömüren emperyalist güçlerdir.

Cumhuriyet laikdir. Toplumun kutuplaştırılmasına, ayrıştırılmasına, din kisvesi altında suiistimal edilmesine karşı yaşam güvencesidir.

100 yıl önce "özgür düşünen insan" yetiştirmek için eğitim devrimi yapılan bu ülkede, bilimsel, akılcı ve laik eğitim sistemini ortadan kaldıran uygulamalarla öğrenciler, cemaatlerin ve tarikatların kucağına itilmiştir. Eğitimin eşit, yaygın, karma ve parasız olma özelliği çöktan unutulmuştur.

Özelleştirmelerle ülkenin değerleri birer birer elden çıkartılmış, ithalatı özendiren politikalar tarımdan sanayiye, ulaşımdan sağlığa hemen her alanda üretimin rafa kalkmasına yol açmıştır.

Bilim ve tekniğe, eğitime, ARGE'ye yeterince yatırım yapılmamış; Türkiye, düşük teknoloji içerikli sektörlerde net ihracatçı, orta ve yüksek teknolojili ürünlerin ise net ithalatçısı bir ülke haline gelmiştir.

Kamu kaynaklarıyla kurulan elektrik hizmetlerinin özelleştirilmesi, başta arz/ talep ilişkilerinin düzenlenememesi olmak üzere birçok soruna neden olmuş, şirketlerin kâr hırsı yurttaşları pahalı, kesintili ve kalitesiz elektriğe mahkum etmiştir.

Cumhuriyetin temel ilkeleri örselenmiş, demokrasi, bireysel özgürlükler ve insan hakları alanında önemli gerilemeler yaşanmıştır.

Kadınların seçme ve seçilme hakkına, dünyanın birçok ülkesinden daha önce sahip oldukları bu ülkede, bugün siyasal iktidarın hedef alan politikalarının da etkisiyle kadına yönelik ayrımcılık ve şiddet normalleştirilmeye çalışılmakta, cinsiyet eşitsizliği her geçen gün daha da derinleşmektedir.

Emperyalizmi yenilgiye uğratan Cumhuriyetimiz, özellikle 12 Eylül darbesinin

ardından daha net biçimde görülen küreselleşme/yeni dünya düzeni ve yerli işbirlikçilerinin eliyle tahribata uğramış, son 20 yıldır işbaşında olan siyasal iktidar da tahribata son noktayı koymuştur.

Cumhuriyetimizin 100. yılında bir yol ayrımındayız. Bütün bu süreci tersine çevirmek için ikinci yüzyılında Cumhuriyetimiz, bir Emekçi Cumhuriyeti haline gelmelidir. Toplumun yararını esas alan, halkın ve endüstrilerin özgül koşullarının ve ihtiyaçlarının tanımlandığı ve belirlendiği; eşit, özgür, adil, dayanışmayı önemseyen demokratik bir toplum ve refah içinde yaşanacak bir ülke hedeflemeliyiz. Büyüme ile istihdamı ve adil bölüşümü kurgulayan, bölgeler arasındaki eşitsizliği ve toplumdaki gelir dağılımı arasındaki dengesizliği gidermeyi amaçlayan, temel bilimlere, teknoloji geliştirmeyi ve nitelikli üretimi temel alan bir sanayi geliştirmeliyiz. Eğitim, sağlık, enerji, ulaşım, konut ve benzeri hizmetlerin kamu eli ile verilmesini öngören bir kalkınmayı gerçekleştirebilecek planlı ekonomiyi inşa etmeliyiz.

100 yılın birikimiyle daha nice yüzyıllara, Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

28 Ekim 2023

Elektrik Mühendisleri Odası Enerji Daimi Komisyonu Raporu Açıklandı...

“ELEKTRİK TİCARİ FAALİYET KONUSU OLMAKTAN ÇIKARILSIN”

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Enerji Daimi Komisyonu'nun “2022 Yılı Elektrik Enerjisi Görünümü” raporu yayımlandı. Elektrik enerjisinin kısa bir tarihçesi ile başlayan raporda, üretim, iletim, dağıtım, tüketim ve tarifelerin yanı sıra elektrik üretim şirketlerine yapılan destekler konusunda da bilgi verilerek, değerlendirmelerde bulunuluyor.

EMO 48. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş, raporun sunuş yazısında, dünyada yaşanan gelişmeler ve enerji tartışmalarına dikkat çekerek, kapitalizmin ilk ortaya çıktığı dönemden bu yana fosil yakıtlara göbekten bağlı bir sistem olduğunu ve yarattığı tüm çevresel yıkım ve felaketlere rağmen fosil yakıtlardan vazgeçilemediğine işaret etti. Salgınlar, felaketler ve bölgesel savaşların büyük çaplı göç dalgalarını tetiklediğini, dünya savaşının ciddiye alınması gereken bir tehde dönüştüğünü belirten Ulutaş, şu görüşleri dile getirdi:

“Milliyetçilik ve faşizm, toplumsal huzursuzluğu düzen içine örgütlemenin bir aracı olarak yeniden görünür formlara bürünüyor; bir milyar insan temiz su ve gıdadan yoksun bir şekilde günlük işlerde ömür tüketiyor. Milyarlar açlık ve yoksulluk tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor ama sermaye makinası işlemeye, tüketmeye, tüm doğal ve kültürel varlığı çiğneyip posasını çıkarmaya devam ediyor.”

Artık yeni bir uygarlık inşası gerektiğini, bunun için öncelikle fosil yakıtlardan hızla uzaklaşılması ve emperyalist bağımlılık ilişkilerinden kopuşun programatik adımlarının tanımlanmasının zorunlu olduğunu bildiren Ulutaş, “Bu, her şeyden önce enerjide hızlı ve yaygın bir kamulaştırmanın beraberinde yatırımların, yenilenebilir kaynaklara, organik tarım, toplu taşıma, kamucu su politikaları, ücretsiz temel halk sağlığı, parasız ve bilimsel bir eğitim, gereksiz veya zararlı endüstrilerin azaltılması veya kapatılması için bir plan anlamına geliyor” dedi.

Türkiye'nin de enerjide büyük oranda fosil yakıtlara dayalı kaynaklara ve dolayısıyla dışa bağımlı bir ülke olduğunu anımsatan Ulutaş, 48. Dönem Enerji Daimi Komisyonu tarafından hazırlanan raporda, 2022 yılsonu itibarıyla elektrik enerjisi alanının geldiği durum, yapısal ve güncel sorunların titizlikle ortaya konduğunu kaydetti. Ulutaş, “Emekten ve halktan yana bir enerji dönüşüm planının en önemli ayaklarından birini, bu raporda da açıkça ifade edildiği üzere, elektrik üretiminde fosil yakıtların payının düşürülmesi, yerli ve yenilenebilir

enerji kaynaklarının payının ciddi oranda artırılması oluşturmaktadır” görüşünü dile getirdi.

“Savurganlık pahalılığa neden oluyor”

EMO Enerji Daimi Komisyonu Yürütme Kurulu imzasını taşıyan raporun önsözünde de, insan hakkı kapsamında bir ürün olan elektrik enerjisinin kâr hırsı ile değil kamu yararı gözetilerek ve çok sıkı bir denetimle üretilip tüketime sunulması gerektiği vurgulandı. Enerji alanındaki dış bağımlılığa dikkat çekilerek, küresel ve bölgesel gelişmelerin etkisinde değişen piyasaların getirmiş olduğu risklerin Türkiye için büyük önem taşıdığı belirtildi. Enerji verimliliği ve tasarrufunun arz güvenliğinin önemli bir bileşeni olarak değerlendirilmesi gerektiği vurgulanan önsözde, şöyle denildi:

“Günümüzde hem üretim tesisleri hem de iletim tesisleri gereğinden fazla yapılmış ve atıl beklemektedir. Elektrik enerjisi için ülke kaynakları ‘har vurup harman savrulurken’ son yıllarda ‘döviz bulmak’ için nelere katlanıldığı unutulmamalıdır. Elektrik enerjisindeki bu savurganlık hem elektriğin pahalı olmasına hem de ülke ekonomisinin girdiği ‘yerinde sayma’ çıkmazına neden olmaktadır. Elektrik enerjisi tümüyle kamu elinde ve merkezi bir yönetimde olmalıdır. Elektrikte yine Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) dönemine biran önce geçilip tüm birimler hızlıca bedelsiz olarak kamulaştırılmalıdır.”

Raporun sonuç bölümünde Türkiye elektrik sisteminin Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak geliştiği, tüm yerleşim birimlerine elektrik enerjisinin ulaştırıldığı ve artık Cumhuriyetin 100. yılında elektrik kesintilerinin sona ermiş olması gereken bir düzeye eriştiği kaydedildi. Raporda, şu saptamalara yer verildi:

“Ortalama olarak 1 MW kurulu güce 1 milyon dolar kaynak ayrılan bir sektör için ince elenip sık dokunan bir yapıya geçme zamanı çoktan gelmiştir. Üretim için 1 milyon dolar kaynak ayrılan bir sektörde 1 milyon dolar da iletim ve dağıtım sistemine ayrılması zorunluluğu dikkate alındığında MW başına 2 milyon dolar kaynak kullanımı yapılan başka bir sektör bulunmamaktadır. Elektrik enerjisi sektörü planlama, proje, yatırım, kurulum ve işletme aşamalarında tek elden yapılıp yönetilmelidir. TEK yeniden kurulmalıdır. Elektrik enerjisi ticari faaliyet konusu olmaktan çıkartılmalıdır.”

2022 Yılı Elektrik Enerjisi Görünümü” raporunun tamamına aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

30 Ekim 2023

HER TÜRLÜ ŞİDDETE HAYIR!

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, 1999 yılında 25 Kasım gününü Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan etmiştir. Bu günün 25 Kasım olarak belirlenmesinin sebebi 1960 senesinde Dominik Cumhuriyeti'nde meydana gelen bir olaya dayanır. Ülkeyi diktatörlükle yöneten Rafael Trujillo'ya karşı mücadele veren üç kız kardeş (Mirabal kardeşler), Trujillo'nun hedef göstermesinin ardından 25 Kasım tarihinde vahşice öldürülmüştür. Kardeşlerin kurdukları Clandestine Hareketi ise öldürülmelerinden bir yıl sonra diktatörlüğün yıkılmasında önemli rol oynamıştır.

Aradan yarım asırdan fazla zaman geçmiş olsa da kadına yönelik şiddet azalmamış hatta giderek artmıştır. Yazılı ve görsel medyada her gün şiddet haberleri yer almakta, üstelik bu haberlerde çoğu zaman cinsiyetçi bir dil ve söylem kullanılmakta ve bu da kadına yönelik ayrımcılık ve toplumsal eşitsizlikleri körüklemektedir. Son dönemdeki pek çok TV dizisi ve filmi ile şiddet normalleştirilmekte ve meşrulaştırılmaktadır. Bu son derece tehlikeli bir durumdur.

Şiddet sadece fiziksel değildir. Kadınlar, çocuklar ve dezavantajlı gruplar fiziksel şiddetin yanı sıra cinsel, duygusal, psikolojik, ekonomik ve siber şiddet gibi birçok şiddete maruz kalabilmektedir. Teknolojinin de ilerlemesi ile flört şiddeti gibi değişik şiddet türleri de kadınları sarıp sarmalar olmuştur. Ayrıca kadın mühendisler çalıştıkları işyerlerinde mobbing başta olmak üzere değişik şiddet türleriyle karşılaşabilmektedir. Dolayısıyla şiddeti sadece fiziksel boyutta ele almak yanlış ve eksiktir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü nedeniyle bir kez daha hatırlatmak istiyoruz; Cumhuriyetimizin 100. yılında Ulu Önder Atatürk'ün açtığı yolda ilerleyen TMMOB'li kadınlar olarak bizler gücümüzün farkındayız! Her yaşta kendimizi eve hapsedmeden, üretken bir şekilde; teknoloji, eğitim, sanat, bilim, spor, edebiyat, hukuk, siyaset ve benzeri alanlarda kendimizi sürekli yeniliyor, aklın ve bilimin ışığında, örgütlü dayanışma içinde gücümüzü arttırıyoruz.

48. Dönem Elektrik Mühendisleri Kadın Komisyonu olarak şiddete uğrayan meslektaşlarımız başta olmak üzere tüm kadınların koşulsuz yanındayız. Kimse kendisini yalnız hissetmesin. Çareyi birbirimizde arayalım!

Türkiye'nin ilk imzacılarından olduğu ve kamuoyunda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 2021 yılında Cumhurbaşkanı kararı ile tek taraflı olarak feshedilmiştir. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddeti önleme ve bununla mücadelede temel standartları ve devletlerin bu konudaki

yükümlülüklerini belirleyen uluslararası sözleşmeden çekilme kararı ülkemiz kadınlarını savunmasız bırakmıştır. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre İstanbul Sözleşmesi'nin fesih edildiği 2021 yılından bu yana 1000'i aşkın kadın cinayeti ya da şüpheli ölümü olmuştur. Görüldüğü gibi İstanbul Sözleşmesi kadınların yaşam hakları için şarttır. Kadınların etkin korunması için gerekli önlemleri almayan, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunu uygulamayan devletin tüm birimleri ve kamu görevlileri suç işlemektedir.

Bizler dün olduğu gibi bugün de ve yarın da İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmeyeceğiz.

Uzun yıllardır süren mücadele ve dayanışma ile kazanılan haklarımızın elimizden alınamayacağını biliyoruz ve tüm yasal haklarımıza sonuna kadar sahip çıkıyoruz. Şiddetin önlenmesi konusunda yasal mevzuatın son derece önemli olduğunun altını çiziyor, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yetkililerini bu konuda daha etkin yaptırım uygulamaya davet ediyoruz.

Kadına yönelik şiddet son bulana kadar mücadelemiz kesintisiz devam edecektir. Şiddeti meşrulaştıran, çağdışı ataerkil sistemin sonuna kadar karşındayız.

Tüm bu süreçlerde kadın dayanışmasının önemine ve gücüne inanıyor ve buna uygun adımları kararlıkla atıyoruz.

EMO üyesi kadın mühendisler olarak dünyayı güzelliğin ve ortak yaşamın kuracağına sonuna kadar inanıyoruz.

Yaşasın kadın dayanışması!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM KADIN KOMİSYONU

25 Kasım 2023

TMMOB 14. ENERJİ SEMPOZYUMU BAŞLIYOR

TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından ilki 1996 yılında düzenlenen enerji sempozyumlarının 14.'sü, "Cumhuriyet'in 100. Yılında Enerji" ana temasıyla 7-9 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilecek.

Günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası ve ekonomik sektörlerin ana girdisi olan enerjinin akılcı ve bilimsel yöntemlerle planlanması, yönetilmesi ve denetlenmesi hedefi doğrultusunda, enerjide faaliyet alanlarını oluşturan üretim, iletim ve dağıtım ayaklarının bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir. Enerji kaynaklarının ülkemizin gerçek ihtiyaçlarından yola çıkarak verimli şekilde kullanılması, halka ucuz, kesintisiz ve kaliteli enerji sunumunun sağlanması için temel esastır.

Enerji alanının her yönüyle irdelendiği, sorunlara ulusal ve kamusal çıkarlar penceresinden bakılarak çözümler üretildiği, politika ve önerilerin tartışıldığı TMMOB Enerji Sempozyumları bu özelliğiyle, piyasadaki birbirine rakip çeşitli kesimlerin güdümünde gerçekleştirilen veya lobicilik faaliyetlerine hizmet eden diğer enerji sempozyumlarından ayrı bir yerde bulunmaktadır. EMO tarafından ilki 27 yıl önce gerçekleştirilen ve geleneksel olarak her 2 yılda bir düzenlenen TMMOB Enerji Sempozyumu'nun 14.'sünde Cumhuriyetin 100. yılında enerji sektörünün toplumsal sorunları ve çözüm önerileri tartışılacak.

Sempozyum 7 Aralık Perşembe günü saat 10.00'da Makina Mühendisleri Odası (MMO) Kültür Merkezi'nde açılış töreniyle başlayacak. Açılış konuşmalarının ardından ilk oturumda, akademisyen, yazar ve Türkiye'nin duayen iktisatçılarından Prof. Dr. Bilsay Kuruç tarafından tema konuşması yapılacaktır.

İkinci oturumda, bilim insanı ve yazar Prof. Dr. Volkan Ediger tarafından "1923-1960 Dönemi: Cumhuriyetin Kuruluş ve İlk Yılları"; EMO'dan Teoman Alptürk ve Ali Yiğit tarafından da "1960-2023 Dönemi: Planlı Dönem, Türkiye Elektrik Kurumu, Özelleştirme Süreci, Piyasalaşma Dönemi" ile ilgili sunumlar yapılacaktır.

3 gün boyunca toplam 11 oturumun gerçekleştirileceği sempozyumun ilk günü "Enerjide Mevcut Durum Analizi" ve "Enerji Alanında Doğa Kaynaklı Afetler" konulu oturumlar ile tamamlanacaktır.

İkinci gün olan 8 Aralık 2023'te "Enerji-İklim Değişikliği Etkileşimi", "Enerjiye Erişim", "Nükleer Güç Santralleri" ve "Yeni Enerji Teknolojileri" konulu oturumlar yapılacaktır.

Üçüncü gün 9 Aralık 2023 tarihinde de "Enerji Alanında Yurttaşın Yana Dönüşüm" ve TMMOB 14. Enerji Sempozyumu Sonuç Bildirgesi'nin okunacağı "Enerji

Sektörünün Amacı Toplumsal Yarar Olmalıdır” başlıklı oturumlar düzenlenecek.

Sempozyumun son oturumunda, EMO 48. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş’ın yöneticiliğinde, “Cumhuriyetin 100. Yılında Enerji Sektörünün Toplumsal Sorunları ve Çözüm Önerileri” başlıklı forum gerçekleştirilecek. Forumda, son dönemde enerji yatırımları ile bağlantılı çeşitli sorunlar yaşayan bölgeler ile çevrenin korunmasına yönelik uygulamalar geliştiren bölgelerden belediye başkanları, sendika, dernek ve platform temsilcileri konuşmacı olarak yer alacak.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Eğitim ve Kültür Merkezi’nde (Selanik Caddesi No: 76 Kızılay/Çankaya/Ankara) yapılacak olan TMMOB 14. Enerji Sempozyumu, Elektrik Mühendisleri Odası’nın [youtube.com/channel/UCYZ7j8S-Pu8NCvFh3bpTXqsw](https://www.youtube.com/channel/UCYZ7j8S-Pu8NCvFh3bpTXqsw) adresli kanalından canlı yayınlanacak.

Sempozyuma tüm basın emekçileri davetlidir. Ayrıntılı bilgi ve programa aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

<https://tmmobenerjisesempozyumu.org.tr/>

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
4 Aralık 2023

EMO 69 YAŞINDA

İlk Genel Kurulu'nu 26 Aralık 1954 tarihinde gerçekleştiren Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 69. kuruluş yılını kutluyor. Elektrik, elektronik, kontrol ve biyomedikal mühendislerinin meslek örgütü olan EMO, bağımsız ve demokratik bir Türkiye için emekten, halktan yana politikaların hayata geçirilmesi, kamu çıkarlarının korunması, meslek ve meslektaş sorunlarının çözümü ile tüm toplum ve ülkenin gelişmesi doğrultusunda çalışmalarına devam ediyor.

Oda çalışmalarında, meslek ve meslektaş sorunlarının ülke ve toplum sorunlarından ayrılmayacağını temel ilke olarak kabul eden EMO, siyasal iktidarlardan, devletten ve sermayeden bağımsız politikalar oluşturup hayata geçirerek, ülkeye, mesleğe ve meslektaşlarımıza sahip çıkmaktadır. EMO ve üyelerinin mesleki faaliyetleri, yalnızca toplumun bir kesimini ilgilendiren sınırlı bir alanı değil, tüm toplumu ve ülkenin gelişimini ilgilendiren alanları kapsamaktadır. Bu kapsamda enerjinin de iletişimin de temel bir insan hakkı olduğundan yola çıkarak, ülkemizin kapitalist ülkelerin pazarı değil, teknoloji üreticisi olması gerektiğinin bilinci içinde meslektaşlarımıza ve ülkemiz ekonomisine yarar sağlama amacıyla faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Bugün yaşadığımız sorunlar, tabii ki dünyadaki gelişmelerden bağımsız düşünülemez. Emperyalist kapitalist sistem yıllardır yarattığı savaşlar ve krizler yoluyla dünyada birçok ülke ve bölgeyi istikrarsızlaştırmış, büyük göç-mülteci hareketleri oluşmuş, küresel ısınma ve iklim değişikliği meydana gelmiş, halklar giderek yoksullaşmıştır. Nükleer savaş tehlikesi sürekli gündemde tutulurken, doğal çevrenin tahribatıyla bağlantılı olarak gıda ve temiz suya erişim sıkıntılarının yanı sıra insan hayatı salgın hastalıklar tehdidi altına girmiştir.

Dünyanın mevcut sorunlarına kalıcı çözüm için insanca bir yaşam, demokratikleşme, çalışma koşullarının değiştirilmesi, eşitsizliklerin yok edilmesi, gıda egemenliği ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması gerekmektedir. Türkiye'nin de yolun sonuna geldiği açıktır. Sıcak para girişine ve dışa bağımlı, inşaat sektörünü temel alan, kentsel ve doğal alanların yağmasına/talanına dayalı kısır bir üretim ve enerji, iletişim, sağlık gibi tüm temel altyapı alanlarının özelleştirilmesine dayalı ekonomi modeli, ülkeyi fakirleştirmiş, gelir dağılımında yarattığı korkunç adaletsizliklerle insanımızı geleceksizleştirmiştir. Ayrıca madenlerde, yüksek yapılarda ve diğer tüm alanlarda büyük işçi katliamlarını tetiklemiş ve elektrik enerjisi alanı başta olmak üzere, tüm temel altyapı alanlarını yönetilemez hale getirmiştir.

21 yıldır işbaşında olan siyasal iktidarın uyguladığı politikalar, ülkemizin emperyalizme bağımlılığını pekiştirmektedir. Türkiye ekonomisi cari açık, aşırı borçlanma, yüksek döviz kuru, Türk Lirası'nın değer kaybı, faiz ödemeleri, enf-

lasyon, savurgan harcamalar ve rant yağması ile örselenmiş ve hayli kırılğan bir duruma gelmiştir. Hayat pahalılığı, işsizlik, yokluk ve yoksulluk bütün toplum kesimlerini tehdit etmektedir.

Yaşanan bu kriz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da olumsuz etkilemiştir. Başta yeni mezun ve işsiz meslektaşlarımız olmak üzere, kamuda ve özel sektördeki meslektaşlarımız giderek artan zorluklarla baş etmeye çalışmaktadır. Özellikle kadın mühendisler krizi daha çok hissetmekte, işsizlik olgusunu daha yoğun yaşamakta ve cinsiyet ayrımcılığı içeren tutumlarla karşılaşabilmektedir. Bu vesileyle kadınlara yönelik ayrımcılık ve şiddetle mücadelenin en büyük kazanımlarından birisi olan İstanbul Sözleşmesi'nin feshi kararından derhal vazgeçilmesi gerektiğinin altını bir kez daha çiziyoruz.

Mühendislerin düşük ücretler, esnek ve güvencesiz çalıştırılmasının önüne geçilmesi için acilen istihdam planlaması yapılmalı, bilimin rehberliğinde teknolojik gelişme ve kalkınmanın sağlanabilmesi için stratejik planlamaya gidilmelidir. Ekonomik krize karşı günübirlik ve geçici önlemler yerine kalıcı çözümler getirilmeli, Türkiye'nin bu krizden çıkabilmesi için özelleştirme ve serbestleştirmeye dayalı politikalar terk edilmelidir.

EMO olarak mesleki faaliyet alanlarımızda teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve bu teknolojik gelişmelerden hem ülkemiz hem de meslektaşlarımızın yararlanmasını sağlamak üzere bilimsel ve teknik kongreler, sempozyumlar düzenliyoruz. Üyelerimizin hak ve yetkilerini korumak, üyeler arasında dayanışmayı sağlamak, haksız rekabeti önlemek için çalışıyor; meslekle ilgili standart, norm, yönetmelik, şartname, sözleşme ve benzeri tüm bilimsel evrakı inceleyerek, bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi ve yenilerinin oluşturulması için girişimlerde bulunuyoruz.

EMO bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da TMMOB ve bağlı odalarıyla birlikte mühendislik mesleğinin gelişimi ve bilimin kamu yararına kullanılmasında öncülük yapacaktır. Demokrasi, eşitlik, özgürlük, laiklik, hak, hukuk ve adaletten yana mücadelesini geçmişte olduğu gibi gelecek yıllarda da kararlılıkla sürdürecektir. Bu yolda birlikte ilerlediğimiz ancak artık aramızda olmayan değerli mücadele arkadaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

Odamızın 69. kuruluş yılı kutlu olsun!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

26 Aralık 2023

EMO ANKARA ŞUBE SEÇİM SÜRECİ İLE İLGİLİ ZORUNLU AÇIKLAMA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Elektrik, Elektronik, Kontrol ve Biyomedikal Mühendislerini bünyesinde barındıran, Anayasasının 135. maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. İlgili meslek disiplinindeki her meslektaşımız Odaya üye olabilmekte, üyelik için hiçbir zaman sınırı bulunmamaktadır.

Odamız tüm kurul ve organlarında, TMMOB ve EMO tüzük, yönetmelikleri çerçevesinde belirlenmiş koşul ve şartlar dahilinde çalışmalarını yürütmektedir. Bu kapsamda gerek Oda merkezi gerekse Şube seçimleri EMO Ana Yönetmeliği'nde belirtilen kurallara göre yapılmaktadır, seçimlere katılım da aynı yönetmeliğin ilgili maddelerince düzenlenmiştir. EMO Ana Yönetmeliği gereğince Şube Genel Kurulu çoğunluklu seçim tarihlerinden en az 15 gün önce seçimlere katılacak üyelerin hazirun listesi hazırlanıp ilgili Şube'lere gönderilir, çoğunluklu seçim tarihinden bir hafta önce de hazirun listesi askı süreci başlatılarak üyelerin kontrollerine sunulur. Tüm bu tarih aralıkları daha önce de belirttiğimiz gibi tüzük ve yönetmeliklerle belirlenmiş olup, herhangi bir kişi, kurum ya da grup talepleri doğrultusunda değişiklik yapılamaz.

Seçim süreci, ilgili yasal düzenlemeler doğrultusunda kurallara uygun biçimde işletilirken, EMO Ankara Şubesi yönetimine aday bir grup, "Sizin için itiraz ettik, kayıt süresini uzattık" söylemiyle kamuoyunu yanıltmaya dönük suç niteliği taşıyan beyanlarda bulunmaktadır. Şube seçimleri öncesinde oy kaygısıyla yeni üye kaydı yapma telaşı içindeki söz konusu grubun yanlış yönlendirmelerine karşı bilgi vermek ihtiyacı oluşmuştur.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
2 Şubat 2024

Stratejik İşbirliği Değil Kapitülasyon...

ENERJİMİZİ YABANCI TEKELLERE TESLİM EDEMEZSİNİZ

Bilindiği gibi Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile 19 Temmuz 2023 tarihinde imzalandığı ifade edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Enerji ve Doğal Kaynaklar Alanında Stratejik Ortaklık Çerçeve Anlaşması” onay için TBMM Başkanlığına sunulmuştu. Diğer yandan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, enerji teknolojileri açısından kritik önemdeki madenlere ilişkin Suudi Arabistan ile de bir başka anlaşma imzalandığını açıklamıştı.

TBMM’ye sunulmasıyla içeriğinden haberdar olduğumuz Birleşik Arap Emirlikleri ile imzalanan “Stratejik Ortaklık” Çerçeve Anlaşması”, esasen bir ihalesiz imtiyaz verme işlemidir. Akkuyu nükleer santralına ilişkin Rusya ile yapılan anlaşmaya benzer şekilde; ticari bir konuda ihaleyle yapılması gereken işlemler, iç hukuku devre dışı bırakacak şekilde; uluslararası anlaşma yoluyla gerçekleştirilmek istenmektedir. **Bu anlaşma açıkça ülkemizin egemenlik haklarını ihlal edici niteliktedir. Birleşik Arap Emirlikleri’ne hiçbir yükümlülük yüklenmeden, kârlı bulmaları durumunda, doğal kaynakların ve elektrik üretim sahalarının öncelikli olarak tahsis edilmesini içermektedir.** Anlaşma kapsamında deniz üstü rüzgar enerjisine dayalı elektrik üretimi için 2 bin 500 megavatlık (MW) bir kapasite, 2 bin MW’lık pompaj depolamalı HES, batarya depolamalı 3 bin MW’lık RES ve GES kapasitesinin bu ülkeye tahsisi öngörülürken, 5 bin MW’lık yeşil hidrojen veya amonyak üretim tesisi, 3 bin MW’lık doğalgaz santrali, yine 3 bin MW’lık yerli kömür santrali ve 6 bin MW’lık nükleer santral kurdurulması da hedeflenmektedir. **Anlaşmayla deniz üstü rüzgar ve enerji depolama tesisleri hediye edilirken, toplam kurulu gücümüzün yüzde 23’üne karşılık gelen 24 bin 500 MW’lık bir kapasite tek işlemlerle bu ülkeye verilmektedir.** Projelerin belirlenmesinin ardından 18 ay içinde Birleşik Arap Emirlikleri’nden teklifler alınacağı ifade ediliyor. Bu süre içinde bu projelere yerli şirketler veya diğer uluslararası firmalar teklif veremeyecek, değerlendirmede bulunamayacaklar.

Öte yandan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar’ın Suudi Arabistan ile imzalandığını açıkladığı bir başka uluslararası anlaşmada ise elektrikli araçlar, güneş paneli gibi alanlardaki yeni teknolojilerde ihtiyaç duyulan kritik madenlerle ilgili işbirliği yapılacağı ortaya çıkmıştı. Henüz TBMM’ye sunulmadığı için detayları açıklanmasa da, bu anlaşmayla da batarya teknolojisinde kullanılan nadir toprak elementlerine ilişkin madenlerimizin ise Suudi Arabistan’a bırakılacağı anlaşılmaktadır. **Önümüzdeki yüzyılda petrolden daha kıymetli olacak olan stratejik madenlerimizin işletilmesinin bir başka ülkeye bırakılması, ülke geleceğine bugünden ipotek koymak demektir.**

Saha Yaratmak için Çalışmalar Başladı

Söz konusu uluslararası anlaşmalar TBMM’de onaylanmadan, anlaşmalardaki hükümlerin hayata geçirmesini kolaylaştıracak kanun teklifleri de TBMM gündemine getirilmeye başlandı. TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nun gündemine alınan Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nde “baraj gölleri, suni göller ve tabii göllerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarında imar planı yapılmaksızın yenilenebilir enerji üretim santralleri kurulabilir” şeklinde ifadeler içeren bir madde de yer almaktadır. Enerji torbası olarak tabir edilen teklifler bir yandan su yüzeylerinde yeni rant alanlarının oluşturulmasına hedefleyen değişiklik yapılırken, bir yandan da yeni bölgeler YEKA alanı olarak ilan edilmektedir. Resmi Gazete’de 1 Nisan 2023 tarihinde çeşitli ilanlar bölümünde yayımlanan ilanda ise Karaman’da 15,41 kilometrekarelik bir bölge Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı olarak tanımlandı. **Uluslararası anlaşmalar kabul edilmeden taahhüt edilen kapasiteyi yaratmak için üstü örtük bir biçimde düzenleme yapmaya çalışmak açıkça TBMM’nin iradesine ipotek koyma girişimidir.**

Bu anlaşmaların TBMM’de kabul edilmesi ve hayata geçmesiyle zaten tekelleşme eğilimi gösteren enerji alanı büyük ölçüde Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Rusya’nın kontrolüne geçecektir. **Bu yolla verilmek istenilen tahsilat garantilerinin boyutları irdelenmeli, bu ülkelere olan dış borcumuzun miktarı sorgulanmalıdır!**

Yeni nesil bir kapitülasyon düzenlemesi olan bu anlaşmalarla, enerji alanının kontrolü yabancı tekellere geçecektir. Üstelik işlemlerin kanun niteliğindeki uluslararası anlaşmalarla gerçekleştirilmesi; yargı denetimini de ortadan kaldırmaktadır. Madenlerimiz, doğal kaynaklarımız ve tüm enerji alt yapımız halkın ortak malıdır ve kamu yararına işletilmelidir. Ülkemizin kuruluşuyla birlikte kamulaştırmalarla maden ve enerji gibi temel alt yapı alanlarındaki yabancı şirketlerin imtiyazlarına son verildiğini hatırlatarak; Cumhuriyetin 100. yılında TBMM’yi ve tüm milletvekillerini bu tarihsel süreci tersine çevirecek anlaşmalara karşı durmaya ve **iki anlaşma formuyla TBMM Genel Kurulu’nun getirilecek olan bu metinleri ve onlara altyapı hazırlamak üzere meclis gündemine gelen teklifleri reddetmeye çağırıyoruz.**

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

3 Şubat 2024

GÜVENLİ KENTLER İSTİYORUZ

Ülkemizin yaşadığı en büyük felaketlerden biri olan 6 Şubat depremlerinin üzerinden 1 yıl geçti. O günden bugüne maalesef depremedelerin yaraları sarılamadı. Yurttaşlarımız konteynırlarda, çadırlarda kaderlerine terk edildi. Üstelik Cumhurbaşkanı'nın geçtiğimiz günlerde dile getirdiği Hatay'a neden yardım gitmediğine ilişkin sözleri, afete müdahalede yaşanan aksamaların sadece bir "yönetim zafiyeti" olarak değerlendirilemeyeceğini gösterdi.

Cumhurbaşkanının, partisine oy vermeyenleri dışlayan bu tutumu asla kabul edilemez. Siyasi iktidarın deprem sonrası kentlerin yeniden ayağa kaldırılması, hayatın normale döndürülmesine yönelik çalışmalarını ayırım gözetmeksizin sürdürmesi gerekmektedir.

Ülkemizin benzer acıları bir daha yaşamaması için önlem alınarak, kentleşme politikalarında bilim ve teknik kurallarına uyulması gerektiğinin altını çiziyor, depremlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

6 Şubat 2024

FUKUSHİMA FELAKETİNDEN DERS ALMALI VE NÜKLEER GÜÇ SANTRALI GİRİŞİMLERİNİ SONLANDIRMALİYİZ!

13 yıl önce 11 Mart 2011 tarihinde Japonya'da deprem ve tsunami sonrası Fukushima Daiichi nükleer güç santralında meydana gelen nükleer felaketin etkileri halen devam etmekte, eriyen nükleer reaktör çekirdeklerindeki nükleer faaliyetler gibi suya ve toprağa halen radyasyon salınmaktadır. Japon hükümetinin tüm çalışmalarına karşın santral alanının temizlenmesinde bir ilerleme kaydedilememiştir. Dahası reaktör çekirdeklerinin soğutulması için kullanılan ve radyasyona maruz kaldığı için santral alanında depolanan suyun miktarı, çok fazla arttığı ve depolama alanı bulunmadığı için seyreltilerek okyanusa salınmaya başlandığı bilinmektedir. Japon hükümeti maliyeti hızla artarak on milyarlarca dolara ulaşan kazanın etkilerini gidermeye çalıştıkları yönünde açıklamalara devam etmektedir. Ancak 2011 yılından bugüne kadar geçen 13 yılda santralin olduğu bölgenin eski haline dönebileceği yönünde herhangi bir işaret görülmemektedir.

Fukushima nükleer felaketi olarak anılan bu elim olay nükleer santralların bir arıza veya doğal afet sonucunda neden olabileceği telafi edilemez insani, çevresel ve maddi hasarı Çernobil nükleer felaketinden sonra ikinci kez dünya kamuoyuna göstermiştir. Bunun yanında Ukrayna Rusya savaşı da nükleer santralların bir çatışma sırasında isteyerek veya kaza ile santralların füze ile vurulmasının bir atom bombası etkisi yaratabileceği olasılığını gözler önüne sermiştir.

Bunların bilincinde olan ülkeler için nükleer güç santralları yaklaşılmaması gereken ve mevcut olanlardan da bir an önce kurtulunması için yollar aranan elektrik üretim tesisleri olarak görülmektedir.

Diğer yandan tüm bu gerçeklere rağmen dünyanın en güçlü lobilerinden biri olan nükleer lobisi ise nükleer santral yatırımcıları ve yapımcılarının çıkarlarını ve kar hırsını öne çıkararak nükleer santral güzellemesi yapmaya ve bu yönde büyük çabalar harcamaya devam etmektedir. Nükleer santrallar sera gazı salımlarının azaltılmasının tek aracı gibi gösterilmekte ve bu yolla nükleer santral yatırımlarının artması sağlanmaya çalışılmaktadır. Bunun yanında küçük modüler santrallar (SMR) gibi düşük güçlü ama teknoloji, atık ve birim maliyet olarak büyük güçlü nükleer santrallardan farklı olmayan ve henüz ticari bir örneği bulunmayan nükleer santrallar pazarlanması yönünde ciddi bir kampanya olduğunu görmekteyiz.

Dünyada durum böyle iken ülkemizde yeni nükleer santral kurulması konusu yeniden gündemi meşgul etmeye başladı. İnşaatı devam eden ve tamamı Rusya devlet şirketi Rosatom'a ait olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) birinci ünitesinin önümüzdeki yıl devreye gireceği propagandası yapılırken bu santralin ilk reaktörünün üreteceği elektriğin %70'ini kamu şirketi EÜAŞ'a 12.35 ABD cent/kwh (bugünkü kurla 3,95TL/kwh) bedelle satacağı ve bu bedelin elektrik fiyatları ortalamasını ne kadar artıra-

bileceği hakkında iktidar yurttaşlara hiç bilgi vermiyor. Bugün Türkiye piyasasında üretilen elektriğin ortalama satış fiyatının 2024 yılı için 2 TL/Kwh civarında olduğu ve Akkuyu NGS'den alınacak elektriğin bu fiyatın yaklaşık iki katı olduğundan hiç söz edilmiyor. Ayrıca Rosatom'un talebi halinde bu birim fiyat rakamının geçici bir süre ile 15.33 ABD cent/Kwh yani 4,9TL/Kwh) olabileceği bu fiyatında 2024 ortalama piyasa fiyatından yaklaşık 2.5 kat fazla olduğunu ve böylece Rosatom şirketine daha ilk yıldan yaklaşık 28 milyar TL piyasa fiyatından daha fazla bedel ödeneceği bilgisi verilmiyor. Neden aynı elektrige bu kadar fazla ödeme yapılacağına hiç bir açıklaması yok. Akkuyu NGS'nin yapımına karar veren AKP iktidarını bu durumu açıklamaya davet ediyoruz. EÜAŞ tarafından yani yurttaşların vergileri "neden bu Rus şirketine ihtiyaç olmayan elektrik için fazladan ödeniyor?" sorusu cevaplanmalıdır.

Bütün bu gelişmelere ve gerçeklere rağmen, nükleer enerjiden elektrik üretmekte ısrarlı olan iktidarın, iki, üç veya hatta dördüncü nükleer santral yapımı konusunda çalışmaları olduğunu, Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı çeşitli kereler ilan etmiştir. Yine aynı şekilde Mersin ilinde kurulmakta olan Akkuyu NGS'nin sahibi Rusya Federasyonu devlet şirketi Rosatom'un en üst yöneticilerinden birinin "Türkiye ile ikinci nükleer santral konusunda anlaşma aşamasına gelindi, yapacağımız yeni nükleer santral muhtemelen Sinop'ta olacak" beyanatı da, yeniden gündemin üst noktasına yerleşti.

Türkiye'de elektrik talebi son üç yıldır yerinde saymaktadır, hatta 2023 yılında bir önceki yıla göre %4.5 ekonomik büyüme rakamına karşın düşüş göstermiştir. Rosatom tarafından Sinop veya başka bir mahalde ikinci bir nükleer santral yapılırsa ve bu iki nükleer güç santralının yıllık üretimi 80 milyar kwh'a yaklaşacaktır. Bu ise önümüzdeki yılların elektrik talebinin uzun süre %20'sinin üzerinde bir orana tekabül edecektir. Almanya gibi nüfusu Türkiye'ye yakın ve sanayisi çok ileride olan bir ülke 2023 yılında yaklaşık 510 milyar kwh elektrik tüketmiştir. Dolayısı ile Türkiye de 2023 yılında 320 milyar kwh olan elektrik tüketiminin önümüzdeki yıllarda astronomik bir oranda artarak 700-800 milyar kwh'e yükseleceğini ve böylece nükleer enerjinin %10 seviyelerinde olacağını söylemek aldatıcı bir savdır. Türkiye'de Rosatom'un sahip olacağı ikinci bir nükleer santralın yapılmasına izin verilmesi elektrik enerjisinde dışa bağımlılığı arttırmak bir yana, elektrik enerjisi açısından doğrudan Rusya'ya bağlanmak ve bu alanda Rusya'nın hegemonyası altına girmek sonucunu doğuracaktır.

Bu durumun açıkça bir ulusal bağımsızlık sorunu gerçeği ile tüm toplumu, Fukushima nükleer felaketinin 13. Yılında bu felaketin devam eden etkileri ve ülkemizde Akkuyu ve yeni nükleer güç santralleri yapılmasının ülke yararına olmadığı gerçeği ile nükleer santral yapım girişimlerine karşı bir kere daha uyarıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

11 Mart 2024

SİNOP NÜKLEER GÜÇ SANTRALI İNADINDAN VAZGEÇİLMELİDİR

Son zamanlarda sık sık gündeme getirilen Sinop Nükleer Güç Santrali Projesi bu kez de Sinop Nükleer Enerji Santrali Alanı Nazım İmar Planı ile yeniden gündeme taşınmıştır.

Sinop NGS'nin yapılacağı alanla ilgili imar planı 23 Mart 2024 tarihinde Sinop Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü tarafından "Sinop İli, Merkez İlçesi, Abalı Köyü, Sinop Nükleer Enerji Santrali Alanı'nın kara tarafına ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı" adı altında askıya çıkarılmıştır. Aynı plan 14.03.2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından re'sen onaylanmış idi.

Böylece bugünkü iktidarın Sinop İnceburun alanının yalnızca nükleer santral sahası olarak kullanılabilmesine dair yasal prosedürü tamamlayarak Sinop NGS'yi bir an önce yapma aşamasına getirme çabalarına bir yenisi daha eklenmiş oldu.

Sinop'ta devletin bir nükleer santral yapma sevdası 50 yıldan beri sürmektedir. 1970'li yıllarda alınan Sinop'ta nükleer santral yapma kararını gerçekleştirme ısrarı, aradan geçen bu kadar zamana ve teknolojik gelişmelere karşın devam etmektedir. Türkiye'nin bugünkü koşullarında gerek elektrik üretimi gerekse arz güvenliği açısından yeni bir nükleer santrale ihtiyacı olmadığı herkes tarafından bilinmektedir. Türkiye'nin kurulu gücü puant güçten (tepe talep) iki kat fazladır. Elektrik tüketimi son üç yıldır artmamaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarından güneş ve rüzgâr potansiyelinin yüzde 90'ına yakınından faydalanılmamaktadır.

Bütün bu gerçekler ortadayken Nazım İmar Planı Amaç ve Hedef bölümünde daha önce Danıştay tarafından geri gönderilen ÇED raporunda yer alan ifadeler kullanılmaktadır. Nazım İmar Raporu açıklama raporunda Sinop İnceburun alanının nükleer santral alanı olarak imar planı yapılmasının gerekçesi olarak belirtilen tüm hususlar bugünkü Türkiye gerçekleri ile bağdaşmamaktadır.

Bu gerekçelerin incelenmesi bu hususu daha açık olarak gösterecektir.

– Raporda Türkiye'de elektrik tüketiminin hızla arttığı ve bu nedenle elektrik üretimine ihtiyaç olduğu söylenmekte ve elektrik tüketimi artışına örnek olarak pandemiden çıkış yılı olan 2021 yılı verilmektedir. Bu örnek yanıltıcıdır ve Türkiye'de elektrik tüketiminin çok hızlı arttığı iddiası da doğru değildir. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 2022 yılı Elektrik İstatistikleri Raporu 57. sayfasında yer alan Türkiye Elektrik Üretimi ve Tüketiminin yıllara göre gelişimi cetveli incelendiğinde aşağıdaki hususlar açıkça görülecektir.

Yıl Aralığı	Süre (Yıl)	Tüketim Artış Hızı % Ortalama	Üretim Artış Hızı % Ortalama
1993-2022	30	5,8	5,5
2003-2023	20	5,3	4,8
2012-2022	10	4,0	3,3
2018-2022	5	2,9	2,1

Yukarıdaki tablo, Türkiye elektrik üretim ve tüketim artış eğiliminin dünya ile paralel olarak yüzde 2-3 arasında olduğunu göstermektedir. İlave olarak tabloda yer almayan 2022 yılı 2023 yılı arasında elektrik tüketimi yüzde 0.2, üretimi yüzde 0.6 oranında azalmıştır. Dolayısıyla raporda Sinop NGS yapılmasına gerekçe olarak bahsedilen elektrik tüketiminde hızlı ve yüzde 8 civarındaki artış, gerçeklerle bağdaşmayan; yanıltmaya ve gerekçe yaratmaya yönelik bir savdır.

- Raporda "...ucuz, sürdürülebilir ve erişilebilir enerji kaynaklarına olan ihtiyaç, alternatiflerine göre NES'leri ön plana çıkarmaktadır" denmekte ve nükleer yakıtın maliyetinin dalgalanmasının elektrik birim maliyetini fazla dalgalandırmayacağı ve nükleer yakıtın hammaddesinin yaygın olarak bulunduğundan bahisle NGS'lerde üretilecek elektriğin ucuz olacağı ima edilmektedir. Nükleer santrallerin yapım ve üretim maliyetleri dünyadaki en pahalı elektrik üretim maliyetleridir. Bu husus artık tüm dünya tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ülkemizde de yapımı sürmekte olan Akkuyu NGS'nin toptan elektrik satış fiyatı elektrik piyasası ortalama satış fiyatından iki kattan daha fazla yüksek olarak bu pahalılığı açıkça göstermektedir. Dolayısı ile raporda utangaçça ima edilen nükleer santrallerde üretilecek elektriğin ucuz olacağı savı açık bir aldatmacadır ve Sinop NGS'nin yapılması için bir gerekçe olamaz.

- Raporda ETKB'nin enerji politikaları konu edilerek Sinop NGS'nin;
  - Dışa bağımlılığın en alt düzeye indirilmesi,
  - Üretim teknolojisi ve kaynak çeşitliliğinin artırılması,
  - Enerjinin verimli üretilmesi ve kullanılması,
  - Ülke enerji ihtiyaçlarını güvenli, sürekli ve en düşük maliyet ve en az çevresel etkilerle karşılanması hususlarında tamamlayıcı bir seçenek olacağı,
  - İnşaat süresince istihdam sağlanacağı,
  - Yerel ekonominin geliştirileceği, teknoloji transferi yapılacağı gibi birtakım savlar ileri sürülmektedir.

Tamamı gerçeklikle uyuşmayan bu savlardan nükleer enerjinin ucuz olmadığı

yukarıda açıklanmıştır. Nükleer enerjinin dışa bağımlılığı azaltacağı savı ise tamamen yanlış olup Sinop NGS'nin yapılması ve hele hele bir Rus firması tarafından yapılması ise elektrikte dışa bağımlılığı arttırmak değil elektrik üretimi konusunda Türkiye'yi Rusya'ya bağlamak sonucunu doğuracaktır. Bu ise bir ulusal bağımsızlık sorunu olup düşünülmesi bile çok ağır sonuçlar doğurabilecek bir husustur. Ek olarak yakıtı dışarıdan gelen ve tüm geliri yurt dışına gönderilecek olan bir tesis dışa bağımlılığı nasıl azaltacaktır? Bu yanıltıcı bir savdır.

Üretim çeşitliliğini artırmak için bir kaza halinde giderilmesi olanaksız beşeri ve maddi felaketlere neden olacak nükleer santrallerin yapılması kabul edilebilir bir gerekçe değildir.

Enerjinin verimli üretilmesi ve kullanılması ile nükleer santralin ilişkisini kurmak ise mümkün değildir. Sinop NGS'nin enerjinin verimli kullanılmasına nasıl etki edeceği açıklanmalıdır.

Sinop nükleer santralının yapılması ile nasıl teknoloji transferi yapılacağı da bir bilmedir. Henüz ortada nükleer santral teknolojisini bir santral yaparak transfer edeceğini söyleyen bir firma yokken bu savı Sinop NGS'nin inşası için gerekçe yapmak abesle iştir.

Bu gerekçeler yanında raporda Sinop İnceburun alanında bir nükleer santral kurulması durumunda alınması gereken yüzlerce tedbir sıralanmaktadır. Bunun anlamı santralin neden olacağı yüzlerce olumsuzluk vardır ve bunların önlenmesi için tedbirler alınmalıdır. Bu tedbirler alınabilecek midir veya ne oranda alınacaktır, nasıl takip edilecektir? Bu kadar olumsuzluğu göze almaya gerek var mıdır? Ülkemizde nükleer santrallerin alternatifleri vardır ve bunlar da çok net olarak güneş ve rüzgar santralleridir. Avrupa'da birçok ülke elektrik üretimlerinin yüzde 100'ünü yenilenebilir enerjiden karşılama planları yapmaktadır. Ülkemizde de bu kaynak ve imkan vardır. Bu nedenle Sinop NGS yapımı için sürdürülen inattan vazgeçilmeli ve ülke insanımız nükleer kaza riski ile yaşamak zorunda bırakılmamalıdır.

Bugün ve yakın gelecekte Türkiye'de elektrik üretimi açısından öngörülen bir darboğaz yoktur. Gelişen teknolojiler ile birlikte yenilenebilir kaynakların geliştirilmesi ile elektrik gereksiniminin fazlası ile karşılanması mümkündür. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) söz konusu nazım imar planının iptali için yargıya başvuracaktır.

Tüm bu açıklamalar ışığında Sinop nükleer güç santrali yapılması inadından vazgeçilmesi ve yapılan nazım plan çalışmasının iptal edilmesini öneriyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
48. DÖNEM YÖNETİM KURULU
31 Mart 2024

EPDK, Bazı Şirketlere Faizsiz Kaynak Aktardı! DEPREMZEDEYE DEĞİL ENERJİ ŞİRKETLERİNE DESTEK

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 6 Şubat tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, görevli tedarik şirketleri, Organize Sanayi Bölgeleri'nin (OSB) doğrudan veya dolaylı ortağı olduğu tedarik şirketlerinin avans ödemelerine ilişkin erteleme ve Eylül 2024 sonuna kadar temerrüt faizi uygulamama kararı açıkladı. Böylece depremin etkileri bahane edilerek, şirketlere, yurttaşların faydalanmadığı faizsiz borç öteleme olanağı yaratıldı.

EPDK'nin konuya ilişkin kurul kararı, 29 Mart 2024 Cuma günü Resmi Gazete'de yayımlandı. 1 Nisan 2024 tarihinden itibaren uygulanacak karara göre, 30 Eylül'e kadar, olağanüstü hal kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, görevli tedarik şirketleri, OSB'lerin doğrudan veya dolaylı olarak ortağı olduğu tedarik şirketleri için Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 132/Ç maddesinin birinci fıkrasında belirtilen avans ödeme bildirimlerinde yer alan bedellerin, ilgili fatura dönemine ilişkin fatura son ödeme tarihine kadar ertelenmesine, avans ödemelerinin ertelendiği süre boyunca piyasa işletmecisi veya piyasa katılımcısına temerrüt faizi uygulanmamasına karar verildi.

Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin "Ödemeler ve Tahsilat" başlıklı 132/Ç maddesinin ilk fıkrasında piyasa katılımcılarına iletilen günlük avans ödemesinin bir sonraki iş günü en geç saat 15:00'e kadar ödenmesine hükmediliyor. Normal şartlarda bir gün sonra yapılan avans ödemeleri toplanarak asıl faturadan düşülüyordu. Piyasa Yönetim Sistemi aracılığıyla nihai uzlaştırma bildirimini takip eden altıncı iş günü içinde aylık faturalar ödenmektedir. Avans ödemelerinin yapılamaması durumunda da aylık olarak faturalara temerrüt faizi de eklenmektedir. Diğer tedarik şirketleri günlük olarak iletilen avans bedellerini öderken, karar kapsamında kalan tedarik şirketleri ise faizsiz bir erteleme imkanına sahip oldular. **Özetle EPDK, bu şirketlere günlük ödemelerini, Nisan-Eylül 2024 dönemini kapsayacak şekilde 6 ay boyunca faizsiz olarak ay sonuna öteleme olanağı yarattı.**

Bu karar Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) tarafından işletilen sistemin işle-yişini sarsacak bir niteliktedir. Faizlerin yüksek olduğu bu dönemde Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında faaliyet gösteren üretim şirketleri, gerçekleştirdikleri elektrik üretiminin maliyetini bir sonraki gün EPIAŞ'ın yapacağı avans ödemeye finanse etmektedir. Birincil enerji kaynağı da dahil olmak üzere üretim maliyetlerinin karşılanması için kritik önemde olan

bu ödemenin yapılmaması durumunda zorunlu olarak üretim şirketleri yüksek faizle kredi kullanmak zorunda kalacaklardır. Kar veya zarar etmemesi gereken, piyasa işletmecisi EPIAŞ'ın doğal olarak bu tip durumlarda kullanılmak üzere yedek akçesi de bulunmadığı düşünülürse, tedarik şirketlerine yönelik erteleme- nin sisteme getireceği yükün nasıl dağıtılacağı belirsizdir.

Genel olarak tüketicilerden aylık olarak ödeme alan tedarik şirketlerinin söz konusu günlük avans ödemelerinden şikayet ettiği bilinmektedir. Avans ödemelerinin kaldırılması için EPDK'ya yönelik gerçekleştirilen lobi çalışmalarının bir düzeyde etkili olduğu anlaşılmaktadır. EPDK'nın farklı sermaye gruplarının ve lobilerin birbiriyle çelişen çıkarlarını dengelemek için mevzuatı şekillendirmesine artık izin verilmemelidir. Piyasa oyuncularının günlük finansal sorunlarını çözmeyi tek amaç edinen EPDK'nın kamu kaynaklarını bir bahaneyle, dilediği şirkete aktarmasının önüne geçilmelidir. Olağan koşullarda faaliyetlerini sürdürmekte zorlanan enerji şirketi varsa, dipsiz bir kuyuya kamu kaynağı aktarmaktansa, doğrudan kamulaştırma yoluna gidilmelidir. Depremzede yurttaşlara sağlanmayan faizsiz fatura öteleme olanağının, sektörün geri kalanını zora sokma ihtimaline karşı bazı şirketlere kullandırılması kabul edilemez.

Elektrik enerjisi kâr odaklı sıradan bir ticari faaliyet alanı olmaktan çıkartılarak, yeniden kamu hizmeti olarak yapılandırılmalıdır. Farklı sermaye gruplarının günöbirlik çıkarlarını dengelemeye odaklanan EPDK kapatılarak enerji yönetimi, ticari ve siyasi müdahalelerden uzak özerk bir yapıya devredilmelidir. Acilen kamunun yatırım yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, üretim, iletim ve dağıtımıyla dikey entegre bir kamu tekeli tekrar kurulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

48. DÖNEM YÖNETİM KURULU

2 Nisan 2024

48. DÖNEM

ÇALIŞMA RAPORU

Nisan 2022 – Nisan 2024

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

EMO YAYIN NO: ISBN NO:

İLETİŞİM

İhlamur Sokak No: 10 Kat: 3 Kızılay, 06640 Ankara, Türkiye